

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O RUDARSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM (PREDLOGA) ZAKONA

1.1. Ocena stanja

Dne 21.07.2010 je bil sprejet Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/2010; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1/10), ki je začel veljati 10. avgusta 2010, uporabljati pa se je začel 1. januarja 2011. Dne 30. julija 2010 je bil sprejet Popravek zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 62/10), dne 2. oktobra 2010 pa še Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 76/10: v nadaljnjem besedilu: ZRud-1A), s katerim so se odpravile nekatere pomanjkljivosti zakona. Dne 27. julija 2012 je bil sprejet Zakon o dopolnitvah Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 57/12; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1B), ki je tistim nosilcem rudarske pravice, ki so imeli na dan 1.1.2011 veljavno rudarsko pravico za izkoriščanje, omogočil njeno podaljšanje do 31. decembra 2013 brez izpolnjevanja pogojev iz 50. člena ZRud-1. Dne 27. decembra 2013 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1C), s katerim so bile odpravljene različne napake v besedilu zakona, urejeni pogoji za pridobitev posameznih pravic, sistematično navedena zahtevana vsebina vlog za pridobitev pravic, dodani pogoji za pridobitev pravic, ki so bili v veljavnem zakonu pomotoma izpuščeni, ter odpravljene neskladnosti z drugimi predpisi. Izdelano je bilo uradno prečiščeno besedilo. Trenutno je tako v veljavi Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1).

Že v fazi priprave ZRud-1C se je ugotovilo, da bo zakon potrebno popraviti še v nekaterih delih. Prav tako se je med njegovo uporabo pokazalo, da bi bilo smiselno popraviti in dopolniti nekatere določbe, ki niso bile predmet prejšnjih sprememb in dopolnitev, kakor tudi, da bi se z namenom odprave administrativnih ovir in pospešitve postopkov nekatere postopke dalo urediti na preglednejši in enostavnejši način ter tako, da bi si faze postopka med seboj lahko sledile hitreje. Z namenom do-regulacije nekaterih področij so dodani nekateri novi pojmi. Tako so npr. dodani pojmi s področja sanacije pridobivalnega prostora, saj so bili le-ti tradicionalnim rudarjem sicer jasni, s prevzemanjem področja rudarstva tudi s strani drugih strok pa so se ti pojmi v posameznih primerih tudi precej različno razlagali. V praksi se je pokazalo, da je potrebno spremeniti oziroma dopolniti tudi zakonsko ureditev nekaterih drugih vprašanj, ki se nanašajo na upravljanje z mineralnimi surovinami, in sicer:

- prepoved obsežnega hidravličnega lomljenja,
- ureditev posebnih primerov podaljšanja rudarske pravice in koncesije,
- posodobitev ureditve in objave podatkov s področja rudarstva,
- vlogo Geološkega zavoda pri pripravi smernic in mnenj v postopkih občinskega in državnega prostorskega načrtovanja,
- ureditev plačila nadomestila za pridobljeno mineralno surovino za zavezanca sanacije nelegalnega kopa,
- ureditev načina izvedbe sanacije ter plačila nadomestila za pridobljeno mineralno surovino za zavezanca sanacije po prenehanju rudarske pravice in koncesije za izkoriščanje,
- nekatera vprašanja v zvezi z ugasnitvijo rudarske pravice,
- nekatera vprašanja v zvezi s pridobivanjem mineralnih surovin ob izvajanju gradbenih del ter agromelioracije ter iskanju površin za odlaganje velikih količin viškov mineralne surovine pri izvedbi državnih projektov,
- vprašanja v zvezi s predčasno popolno in trajno opustitvijo izvajanja rudarskih del,
- nekatera vprašanja v zvezi z opravljanjem reguliranih poklicev v rudarstvu,
- opredelitvijo prekrškov in glob za kršitve določb ZRud-1.

Na področju dostopnosti koncesionarjev, upravnih organov in druge zainteresirane javnosti do podatkov o podeljenih rudarskih pravicah in pridobivalnih prostorih ugotavljamo, da ministrstvo in Geološki zavod Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GeoZS) porabljata precej časa za podajanje informacij javnega značaja. Skladno z veljavnim ZRud-1 so ti podatki večinoma zbrani v Rudarski knjigi kot javni knjigi, skladno s trenutno veljavnim 13. členom ZRud-1 pa ima vsakdo pravico pregledovati podatke iz rudarskega katastra in rudarskega registra ter zahtevati in pridobiti izpiske iz rudarskega katastra in rudarskega registra proti plačilu stroškov, ki ne smejo presežati materialnih stroškov posredovanih informacij. Da bi zainteresiranim omogočili instantni vpogled v podatke, ki spadajo med informacije javnega značaja, se z novelo zakona razširja nabor podatkov, objavljenih v Rudarski knjigi. S tem odpade potreba po zaprošanju po teh podatkih, s čemer se izboljša dostopnost, eliminirajo stroški dostopa do podatkov ter zmanjšuje obremenitev ministrstva in GeoZS. Prav tako se z novelo omogoča širitev Rudarske knjige z novimi moduli, kot so zbirka nelegalnih kopov, zbirka območij pojavov premoga itd., prikaz opuščanih podzemnih prostorov ipd., kakor tudi različnimi spletnimi obrazci vlog in spletnimi aplikacijami, kot je aplikacija za prigrasitev osnov za odmero rudarske koncesnine in sredstev za sanacijo, s čemer bo prigrasitev bistveno poenostavljena ter z manj napak, saj bo sistem nekatere vrednosti preračunal sam, hkrati pa onemogočal vnos nelogičnih podatkov. Trenutno namreč prejmemo tudi po 70 do 80 obrazcev z napakami, ki zahtevajo precej komunikacije in usklajevanja s koncesionarji, da se odpravijo. Rudarska knjiga bo po novem javni del obsežnejše Zbirke rudarskih podatkov, ki bo vsebovala tudi elektronske kopije različnih splošnih in konkretnih upravnih aktov, načrtov, grafičnih prikazov, fotografij pridobivalnih prostorov itd. Do zbirke bodo na podlagi registracije lahko dostopali koncesionarji vsak samo za svoje pridobivalne prostore, ter

uradniki ministrstva, ki delajo na področju rudarstva in rudarska inšpekcija. Uradnikom ministrstva bo to omogočalo hitrejšo obravnavo vlog strank, za rudarsko inšpekcijo pa lažjo pripravo na izvedbo inšpekcijskega nadzorstva ter s tem hitrejše in učinkovitejše delo.

Z novelo se ureja tudi podaljšanje rudarskih pravic v primerih, ko občina bodisi ni vnesla pridobivalnega prostora, za katerega je bilo pred uveljavitvijo Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99; v nadaljnjem besedilu: ZRud) izdano dovoljenje za izkoriščanje, bodisi je občina kljub takšni odločbi ter podeljeni rudarski pravici in koncesiji naknadno spremenila namensko rabo na območju pridobivalnega prostora iz območja mineralnih surovin v drugo rabo, s tem pa onemogočila dokončanje izvajanja pridobljenih pravic. Navedeno seveda velja ob pogoju, da znotraj odobrenega pridobivalnega prostora še niso bile izkoriščene zaloge mineralne surovine, za katere sta bili podeljeni rudarska pravica in koncesija. V letu 2021 in 2022 poteče skupaj 133 koncesijskih pogodb. Od tega jih je bilo 120 sklenjenih v letih 2001 in 2002 na podlagi 105. člena takrat veljavnega ZRud, ostalih 13 pa na podlagi ZRud-1/10. Rudarske pravice in koncesijske pogodbe, ki so bile sklenjene na podlagi ZRud-1/10, z vidika podaljševanja niso problematične, saj so bili pred podelitvijo preverjeni vsi pogoji po določbah ZRud-1, torej tudi skladnost izkoriščanja z veljavnimi prostorskimi akti, pridobljene pravice izvajati rudarska dela na zemljiščih in podobno. Zakonsko predpisani pogoji za podaljšanje rudarskih pravic zato ne predstavljajo ovire za podaljšanje, če seveda še ni izkoriščena količina mineralne surovine, za katero sta bili rudarska pravica in koncesija podeljeni.

Lahko pa nekatere težave nastopijo pri podaljševanju rudarskih pravic in koncesij, ki so bile pridobljene na podlagi 105. člena ZRud. V teh primerih so bile namreč v prehodnem obdobju rudarske pravice podeljene tistim pravnim in fizičnim osebam, ki so na dan uveljavitve ZRud že imele pravnomočno dovoljenje za raziskovanje ali izkoriščanje mineralnih surovin, rudarska pravica in koncesija pa sta bili v teh primerih podeljeni v obsegu in pogojih iz pravnomočnega dovoljenja za raziskovanje oziroma izkoriščanje. Gre torej za dovoljenja, ki so bila izdana pred 28. julijem 1999. Takšna dovoljenja so izdale večinoma občine, kasneje pa upravne enote, za mineralne surovine državnega pomena pa takratni Sekretariat za energetiko. Vse rudarske pravice za raziskovanje, ki so bile podeljene na takšen način, so medtem že prenehale in se ne morejo več podaljšati. Zato v nadaljevanju obravnavamo samo rudarske pravice za izkoriščanje. V času, ko so dovoljenja za izkoriščanje še izdajale občine, je bilo za interesno območje potrebno izdelati lokacijsko dokumentacijo in pridobiti lokacijsko dovoljenje. Lokacijska dokumentacija je običajno omejila območje zalog mineralne surovine (to območje se je takrat imenovalo pridobivalni prostor), pogosto pa tudi faze njegovega izkoriščanja. Za celotno območje ali samo del območja iz lokacijske dokumentacije (običajno za posamezno fazo) je bilo nato izdano lokacijsko dovoljenje, kjer se v danem trenutku lahko dopusti izkoriščanje. Za takšno območje je občina lahko izdala dovoljenje za izkoriščanje ob pogoju, da so bila zemljišča v lasti zainteresirane pravne ali fizične osebe, ali pa je le-ta imela sklenjen pravni posel z lastniki. Poleg tega je zainteresirana pravna ali fizična oseba morala

poravnati nadomestilo za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča. V primeru, da je zainteresirana oseba razpolagala (v lasti ali sklenjen pravni posel) samo z delom zemljišč, je občina dovoljenje za izkoriščanje izdala samo za ta del zemljišča. Območje, za katerega je občina izdala dovoljenje za izkoriščanje, se je takrat praviloma imenoval eksploatacijsko polje. Imetniki dovoljenj za izkoriščanje so s postopnim pridobivanjem novih lastninskih pravic ali sklepanjem novih pogodb z lastniki vlagali nove vloge in si pridobivali nova dovoljenja za izkoriščanje (širitev pridobivalnih prostorov na sosednja zemljišča ali naslednje faze). Kasneje, ko so bile za izdajo dovoljenj za izkoriščanje pristojne upravne enote, se je pri njihovi izdaji praviloma že upoštevala skladnost takšnega izkoriščanja z veljavnimi prostorskimi akti občin.

V letih od izdaje dovoljenja za izkoriščanje do danes je veliko koncesionarjev že izkoristilo zaloge mineralne surovine, za katere so bila izdana dovoljenja za izkoriščanje. Količine zalog, za katere se je izdalo dovoljenje za izkoriščanje, so v samem dovoljenju le redko eksplicitno navedene. Običajno izhajajo iz opisov in načrtov končnega stanja pridobivalnih prostorov po končanem izkoriščanju. Na kartah so namreč praviloma izrisane (tlorisno in/ali v prerezhih) končne brežine po zaključenem izkoriščanju ter način sanacije in izgled območja po izvedeni sanaciji. Izkoriščanje preko teh mej bi pomenilo izkoriščanje mineralne surovine brez koncesije za izkoriščanje, zato je za nadaljevanje izkoriščanja preko mej končnega stanja kamnoloma potrebno pridobiti novo rudarsko pravico za širitev pridobivalnega prostora na sosednja zemljišča in/ali na obstoječem pridobivalnem prostoru v globino.

Kot je bilo predhodno že navedeno, sta bili v primerih po 105. členu ZRud rudarska pravica in koncesija podeljeni v obsegu in pod pogoji iz pravnomočnega dovoljenja za izkoriščanje, to pa se je v večini primerov izdalo v okviru nekega rudarskega projekta. Pomembno je opozoriti, da je bil v številnih primerih rudarski projekt izdelan za večje območje (npr. za območje nahajališča oziroma takrat imenovanega območja pridobivalnega prostora), medtem ko je bilo dovoljenje za izkoriščanje izdano samo za del območja iz rudarskega projekta (takrat imenovanega eksploatacijsko polje), npr. za del, za katerega je že bilo izdano lokacijsko dovoljenje, hkrati pa je stranka za ta del že bila lastnica zemljišč ali je imela sklenjen ustrezen pravni posel z lastniki. V takih primerih zato ni dopustno, da bi koncesionarji v kasnejši fazi pridobivalni prostor »razširili« na večje ali celo celotno območje po rudarskem projektu ali da bi z rudarskimi projekti za izvedbo ali celo z odmiki od teh rudarskih projektov spreminjali višine in širine etaž, naklone delovnih ali končnih brežin ipd. Tudi morebitna dovoljenja za izkoriščanje ali sanacijo, ki so jih upravne enote izdale po uveljavitvi ZRud, ne pomenijo, da sta s tem njihovim imetnikom podeljeni tudi rudarska pravica in koncesija, saj je podeljevanje rudarskih pravic in koncesij v izključni pristojnosti države. Imetniki takšnih dovoljenj so zato dolžni za ta območja pridobiti tudi rudarsko pravico in koncesijo, saj skladno z ZRud-1 izkoriščanje brez koncesije za izkoriščanje pomeni nezakonito rudarsko delo. V teh primerih imetniki dovoljenj tore niso upravičeni do »podaljšanja« rudarske pravice in koncesije, ampak si ju morajo pred kakršnimkoli izkoriščanjem mineralne surovine pridobiti. Prav tako si je za vse posege izven po 105. členu odobrenih pridobivalnih prostorov potrebno pridobiti

nove koncesije in ne podaljšati starih. Enako velja v primerih, ko so skrajne meje po obstoječi koncesiji že dosežene ali – kot je razvidno iz Rudarske knjige¹ - v več primerih celo presežene.

Od prej navedenih 120 primerov koncesij po 105. členu ZRud, ki iztečejo v letih 2021 in 2022, je po grobih ocenah manj kot polovica takšnih, kjer še niso izkoriščene količine mineralne surovine, za katere sta bili po podeljeni rudarska pravica in koncesija, in bi torej morale biti izkoriščanje do izteka koncesije zaključeno ali pa pridobljena nova koncesija. Pri podaljšanju rudarskih pravic in koncesij v posameznem pridobivalnem prostoru je namreč bistveno, da se na ta način omogoči, da se izkoristi vsa in samo tista mineralna surovina, za katero sta bili podeljeni rudarska pravica in koncesija. Samo na ta način je mogoče doseči projektirano končno stanje pridobivalnega prostora in izvesti sanacijo na način, kot je to predvideno z odobrenim rudarskim projektom za izkoriščanje. V številnih primerih, za katere se s to novelo želi poenostaviti podaljšanje rudarske pravice in koncesije, pa je projektirano stanje vsaj mestoma že prekoračeno. V nekaterih primerih so koncesionarji projektirano stanje po potrjenem rudarskem projektu (v nadaljevanju: RP) za izkoriščanje spremenili bodisi z RP za izvajanje del ali celo z odmiki od RP za izvajanje del, čeprav morajo biti RP za izvajanje del skladni z RP za izkoriščanje in se z njimi ne more spreminjati tehničnih parametrov posega v prostor. Še več: v nekaterih primerih so to »rešili« z odkikom od RP za izkoriščanje, ki po zakonu nikoli ni obstajal. V takšnih primerih ni dopustno podaljševanje rudarskih pravic. Zato je bilo po ZRud, kot je to tudi danes po ZRud-1, rudarsko pravico mogoče podaljšati le, če še obstaja mineralna surovina, za katero sta bili podeljeni rudarska pravica in koncesija, kar vključuje tudi pogoj, da ni prekoračeno projektirano končno stanje.

V večini ostalih primerov (manj kot 60) so koncesionarji kljub temu, da jih ministrstvo že več let aktivno vzpodbuja k vlaganju vlog za podaljšanje rudarskih pravic, slabo odzivni. V kolikor bodo koncesionarji pravočasno vložili vloge in bodo izpolnjeni zakonsko predpisani pogoji, se bodo rudarske pravice in koncesije lahko podaljšale. Je pa potrebno upoštevati, da če bo glavnina vlog vloženi v skrajnem zakonsko predpisanem roku za vložitev vloge za podaljšanje rudarske pravice, ki znaša najmanj šest mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena, lahko takrat pričakujemo zelo velik prirastek števila vlog, ki jih do izteka koncesijskih pogodb ne bo mogoče rešiti. Navedeni skrajni rok za vložitev vlog za podaljšanje rudarskih pravic je bil opredeljen že v koncesijskih pogodbah, veljavni ZRud-1 pa ga je povzel v 50. členu.

Obstajajo pa nekatere izjeme, pri katerih zakonsko predpisani pogoji ne morejo biti izpolnjeni iz razlogov, ki niso na strani koncesionarjev. Ocenjujemo namreč, da je največ 10 primerov pridobivalnih prostorov takšnih, pri katerih občine kljub temu, da je bila za posamezno lokacijo izdelana lokacijska dokumentacija in je občina izdala lokacijsko dovoljenje za namen pridobivanja mineralne surovine, stranka je plačala nadomestilo za spremembo

¹ Rudarska knjiga je sestavljena iz rudarskega katastra in rudarskega registra. Je javna knjiga, uradna evidenca podeljenih koncesij in drugih podatkov ter je vsem dostopna na spletnih straneh.

namembnosti kmetijskega zemljišča, občina ali upravna enota pa ji je izdala dovoljenje za izkoriščanje, na podlagi katerega je stranka pridobila rudarsko pravico in koncesijo za izkoriščanje po 105. členu ZRud, občina potem takšnega pridobivalnega prostora bodisi ni vnesla v svoje prostorske akte, bodisi jih je vnesla v premajhnem obsegu ali pa jih je naknadno deloma ali v celoti izločila iz prostorskih aktov ter s tem onemogočila podaljšanje rudarskih pravic tudi, če so sicer vsi izpolnjeni vsi drugi predpisani pogoji, med katerimi je tudi pogoj, da zaradi različnih razlogov mineralna surovina, na katero se je takšno dovoljenje nanašalo, še ni izkoriščena). V teh primerih vzrok za neskladnost pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora ni na strani koncesionarja, zato to ne more biti razlog, da se rudarska pravica in koncesija ne podaljšata. Po ZRud-1 je za razmerje med državo in občino v zvezi z načrtovanjem prostorskih ureditev, namenjenih izkoriščanju mineralnih surovin, ključnega pomena določba 38. člena ZRud-1, ki določa, da je za zemljišča pridobivalnega prostora, ki jih določa rudarski koncesijski akt, mogoče sprejemati nove prostorske akte oziroma jih spreminjati in dopolnjevati samo, če se s tem na njih ne onemogoča izkoriščanje mineralnih surovin. V postopkih priprave in sprejemanja prostorskih aktov pa mora biti zagotovljeno sodelovanje ministrstva, pristojnega za rudarstvo. V nekaterih primerih so občine kljub temu sprejele prostorske akte, ki so namensko rabo območij pridobivalnih prostorov spremenile v rabo, ki onemogoča izkoriščanje mineralnih surovin, s čemer so posegle v pridobljene pravice.

Nadalje po oceni obstaja še do 5 takšnih primerov, kjer bo potekalo izkoriščanje mineralne surovine daljše časovno obdobje (50 let in več) in se bo postopoma širilo po posameznih območjih, t.i. poljih. Kadar je v teh primerih mogoče pridobivalni prostor razdeliti na več zaokroženih polj, ki se bodo izkoriščala v različnih časovnih obdobjih, se s to novelo predvideva, da se rudarska pravica in koncesija podaljšata na celotnem območju pridobivalnega prostora, četudi ni izpolnjen pogoj pridobljene pravice izvajati rudarska dela za vsa zemljišča znotraj pridobivalnega prostora. V tem primeru bo moral po novem koncesionar izdelati rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje za zaokroženo celoto, za katero ima tako pravico pridobljeno, ter ga predložiti v potrditev ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, ki ga potrdi z aneksom h koncesijski pogodbi. Po pridobitvi pravice izvajati rudarska dela za novo zaokroženo celoto koncesionar izdelava in predloži v potrditev nov RP za pridobitev koncesije za izkoriščanje. Če bi se namreč v takih primerih kot pogoj za podaljšanje rudarske pravice zahtevala pridobitev lastninske pravice ali sklenitev ustreznega pravnega posla za celotni pridobivalni prostor, bi to lahko pomenilo enormne stroške in posledično nekonkurenčnost na trgu, saj gre za pridobivalne prostore s površino nekaj deset do preko 1000 hektarjev. Takšni primeri so npr. pridobivalni prostori Velenje (1.104,2477 ha), Moravče – Moravska terciarna kadunja (364,1445 ha), Ravno (97,8147 ha), Okroglica II – širitev (54,4428 ha).

Z novelo se poenostavlja tudi postopek opustitve izkoriščanja. S 95. do 100. členom ZRud-1 je bil namreč (za razliko od pred tem veljavnega ZRud) uveden enovit, večstopenjski postopek

za vse primere opustitve izkoriščanja (vložitev vloge za opustitev rudarskih del, tehnični pregled, pridobitev dovoljenja za opustitev rudarskih del, izvedba sanacijskih rudarskih del, tehnični pregled izvedene sanacije, izdaja odločbe o prenehanju pravic in obveznosti) , kar pomeni ne le nepotrebno podaljševanje nekaterih postopkov, ampak tudi nekatere nelogičnosti, ki so imele za koncesionarja za posledico tudi nepotrebne stroške, za upravni organ pa nepotrebno delo. Skladno z določbami ZRud-1 se namreč ob sklepanju koncesijskih pogodb potrdi tudi rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, katerega sestavni del je opredelitev načina sanacije pridobivalnega prostora po končanem izkoriščanju. V kolikor koncesionar dokonča izkoriščanje po takšnem projektu, mora biti končno stanje pridobivalnega prostora takšno, da je že zaključena tehnična sanacija. Kljub temu veljavni zakon v 95. členu določa, da mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje v primeru, da se iz katerega koli razloga odloči popolno in trajno opustiti izvajanje rudarskih del, to prijaviti pristojni rudarski inšpekciji najmanj petnajst dni pred ustavitvijo del in pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, hkrati vložiti vlogo za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del. Po prejemu vloge ministrstvo, preveri ali so obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje v zvezi s plačevanjem rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo poravnane. Če obveznosti niso poravnane, ministrstvo vlogo zavrne, sicer pa imenuje komisijo za tehnični pregled, ki je pristojna, da na kraju samem preveri razloge za opustitev rudarskih del, ugotovi zaloge ali vire mineralnih surovin in ugotovi ali so izpolnjeni pogoji za opustitev del.

Takšna ureditev je nesmiselna, saj je v takem primeru koncesionar dolžan zaključiti z izkoriščanje po sami koncesijski pogodbi, izkoristljivih zalog mineralne surovine ne more biti več (niti bilančnih, še manj pa eksploatacijskih), pogoji za opustitev del pa so seveda izpolnjeni. S to novelo se zato v zakon vrača ureditev, kakršno je poznal že ZRud, torej da se v teh primerih upravni postopek začne šele s tehničnim pregledom izvedene sanacije, prej navedeni postopek pa se izvede samo, kadar se nosilec rudarske pravice odloči, da iz določenega razloga ne bo nadaljeval z izkoriščanjem mineralne surovine, še preden je dokončal izkoriščanje v skladu s podeljeno rudarsko pravico in koncesijo ter rudarskim projektom za njeno pridobitev. Samo v tem primeru je v danem trenutku v naravi neko stanje, ki ni enako končnemu stanju po rudarskem projektu in je zato potrebno izdelati ne samo nov rudarski projekt za izvedbo sanacije po končanem izkoriščanju mineralne surovine, ki ga potrdi tehnični vodja rudarskih del, kot to ureja veljavni ZRud-1, ampak t.i. rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del, ki ga uvaja novela. Takšen projekt potrdi ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v njem pa mora biti ustrezno projektno obdelano drugačno končno stanje pridobivalnega prostora od tistega, ki je bilo predvideno s projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje.

Z novo ureditvijo se bo torej bistveno poenostavil postopek opustitve izkoriščanja, kadar se bo izkoriščanje dokončalo v skladu s koncesijsko pogodbo in v primerih, ko se zaradi različnih razlogov opušča izkoriščanje na posameznih delih pridobivalnega prostora, kamor

koncesionar ni posegel in so ostali v naravnem (nedotaknjenem) stanju, hkrati pa ustrezno uredil postopek za primer predčasne opustitve izkoriščanja.

Nadalje veljavni zakon v 98. členu določa, da mora nosilec rudarske pravice k zahtevi za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti rudarske pravice za izkoriščanje priložiti revidirani rudarski projekt izvedene sanacije, ki je skladno s Pravilnikom o rudarski tehnični dokumentaciji (Uradni list RS, št. 32/17 in 58/17 – popr.) samostojni projekt, ki vključuje tudi vsebine, ki so bile že opredeljene v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje, rudarskih projektih za izvedbo itd. Z novelo je zato vsebina vloge za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti rudarske pravice za izkoriščanje poenostavljena in racionalizirana, saj se tak rudarski projekt ukinja, koncesionar pa bo po novem moral k vlogi priložiti samo rudarske projekte, po katerih je izvajal izkoriščanje in opustitev izkoriščanja (torej projekte, s katerimi že razpolaga) ter različne izjave in dokazila, da so dela izvedena v skladu s projektno dokumentacijo.

Z novelo se dopolnjujejo tudi nekatere določbe o inšpekcijskem nadzorstvu in določajo globe za prekrške, za katere so jih inšpektorji do sedaj sicer zaznali, niso pa imeli zakonsko predpisane podlage za ukrepanje.

1.2. Razlogi za sprejem

Predlagana novela odpravlja nekatere sistemske pomanjkljivosti veljavnega zakona, poenostavlja in skrajšuje nekatere postopke, tiste, ki so nejasno urejeni, pa do-regulira. Na ta način bodo postopki, ki jih novela ureja, jasnejši in preglednejši, nekateri pa tudi bistveno krajši.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE (PREDLOGA) ZAKONA

2.1. Cilji

Bistveni cilji predlaganega zakona so:

- zagotoviti podlage za enovito in učinkovito upravljanje z mineralnimi surovinami,
- omogočiti podaljšanje obstoječih rudarskih pravic za izkoriščanje,
- poenostaviti in do-regulirati postopke s področja opustitve izkoriščanja,
- odprava administrativnih ovir,
- do-regulacija področja opravljanja reguliranih poklicev v rudarstvu,
- do-regulacija na področju inšpekcijskega nadzorstva,
- učinkovitejše ukrepanje v primeru nelegalnih kopov ter zmanjševanje sive ekonomije.

2.2. Načela

Temeljna načela predlaganega zakona so:

- prepoved obsežnega hidravličnega lomljenja,
- enovito in učinkovito upravljanja z mineralnimi surovinami,
- sorazmerno poseganje v lastninsko pravico in pravico občin do določanja namenske rabe prostora,
- v največji možni meri zagotoviti, da se izkoriščanje mineralnih surovin ne bo izvajalo brez poprej pridobljene rudarske pravice in koncesije,
- poenotenje razumevanja pojmov, ki se nanašajo na sanacijo pridobivalnega prostora,
- učinkovito izvajanje postopkov opustitve izkoriščanja.

2.3. Poglavitne rešitve

V predlogu zakona so predvidene naslednje poglavitne rešitve:

- opredelitev nekaterih novih pojmov, ter jasna opredelitev takšnih, ki so se lahko različno interpretirali,
- prepoved obsežnega hidravličnega lomljenja,
- opredelitev vloge Geološkega zavoda pri pripravi splošnih in konkretnih smernic v postopkih občinskega in državnega prostorskega načrtovanja,
- določitev nadomestila za pridobljeno mineralno surovino za zavezanca sanacije nelegalnega kopa,
- bolj jasna ureditve nekaterih vprašanj v zvezi z ugasnitvijo rudarske pravice,
- bolj jasna ureditev pridobivanja mineralnih surovin ob izvajanju gradbenih del in opredelitev posebnosti pri izvedbi državnih projektov,
- poenostavitev in do-regulacija popolne in trajne opustitev izvajanja rudarskih del,
- ureditev podaljšanja obstoječih rudarskih pravic za izkoriščanje v nekaterih specifičnih primerih.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC (PREDLOGA) ZAKONA ZA PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima negativnih finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva, bi pa imelo negativne posledice na državni in občinske proračune morebitno njegovo nesprejetje. Predlog zakona namreč daje pravne podlage za podaljšanje rudarskih pravic tudi koncesionarjem, ki so rudarsko pravico pridobili na podlagi 105. člena ZRud-1, pa:

- kljub izdanim dovoljenjem za izkoriščanje pred uveljavitvijo ZRud iz leta 1999 občine teh območij ni so vnesle v svoje prostorske akte, bodisi so jih naknadno iz njih izločile,
- ali pa so njihovi pridobivalni prostori tako obsežni, da je praktično nemogoče pridobiti pravico izvajati rudarska dela na zemljišču za celotno območje pridobivalnega prostora, hkrati pa je izkoriščanje mogoče izvajati postopoma po posameznih, zaključenih celotah oziroma fazah.

Po veljavnem zakonu bi rudarska pravica v naslednjih letih tem koncesionarjem rudarska pravica in koncesija potekla, saj je brez sprejetja predlaganega zakona ne bi mogli podaljšati, s tem pa bi se v ustreznem znesku znižali tudi prilivi sredstev iz naslova koncesnin v državni in občinske proračune.

4. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE PRAVNE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

Prikaz primerjalne ureditve v predpisih, ki urejajo rudarstvo v drugih državah, je izdelan za sosednjo Avstrijo in Madžarsko ter Poljsko. Podobno kot Slovenija sta imeli Madžarska in Poljska v daljšem obdobju po končani II. svetovni vojni mineralne surovine opredeljene kot družbeno lastnino. Za razliko od njih se je Avstrija sovjetske okupacije znebila že po slabih desetih letih. V primerjalni pregled ni bilo smiselno vključiti zakonodaje držav kot so Anglija, Nizozemska ali Belgija, saj so temeljna načela predpisov teh držav, ki se nanašajo na rudarstvo, povsem neprimerljiva z načeli in cilji nacionalnega rudarskega zakona.

1. primer: Avstrija

V zvezi z rudarjenjem velja v Avstriji zvezni zakon z naslovom »Mineralrohstoffgesetz« (MinroG). Ta zakon ureja pogoje za izkoriščanje vseh vrst mineralnih surovin, ki jih glede na pristojnost za določanje pogojev za njihovo izkoriščanje deli v tri vrste: mineralne surovine v splošni rabi, mineralne surovine v deželni pristojnosti in mineralne surovine v državni (zvezni) pristojnosti. Zakon vsebuje 224 členov. Sprejet je bil leta 1999, nazadnje pa je bil dopolnjen v letu 2019.

Med mineralne surovine v splošni rabi so uvrščene vse vrste rud, iz katerih se pridobiva železo, mangan, krom, molibden, volfram, vanadij, titan, cirkon, kobalt, nikelj, baker, srebro, zlato, platina, cink, živo srebro, svinec, kositer, bizmut, antimon, arzen, žveplo, aluminij, berilij, litij, redke zemlje ali njihove spojine, sadra, anhidrit, barit, fluorit, grafit, lojavec, kaolin, levkofilit, vse vrste premoga in oljnega skrilavca ter magnezit, apnenec z vsebnostjo CaCO₃ enako ali večjo od 95%, diabaz, kremenčev pesek z vsebnostjo SiO₂ enako ali večjo od

80%, in glin. Mineralne surovine v državni (zvezni) pristojnosti so kamena sol in vse druge soli, ki se pojavljajo z njo, ogljikovodiki in mineralne surovine, ki vsebujejo uran in torij. Mineralne surovine v deželni pristojnosti so vse zgoraj nenaštete mineralne surovine.

To, da so določene mineralne surovine v splošni rabi, ne pomeni, da bi se jih lahko prosto izkoriščalo, ampak mora tisti, ki namerava to storiti, izpolnjevati določene pogoje in pridobiti posebna dovoljenja. To velja seveda tudi pri izkoriščanju mineralnih surovin, ki so v državni in deželni lasti. Razlika je le v tem, kateri organ je pristojen za izdajo takšnih dovoljenj. Za izkoriščanje mineralnih surovin v splošni rabi daje dovoljenja občina, za izkoriščanje mineralnih surovin v deželni lasti pristojni deželni organ, za izkoriščanje mineralnih surovin v državni lasti pa rudarsko ministrstvo.

Podobno kot ZRud-1 tudi MinroG dopušča iskanje mineralnih surovin brez dovoljenj.

V avstrijskem rudarskem zakonu (MinroG) je določeno tudi, da se določbe tega zakona, ki se nanašajo na tehnične aspekte izvajanja rudarskih del, uporabljajo tudi pri izvajanju rudarskih del, ki se izvajajo ne samo za namen izkoriščanja mineralnih surovin, ampak tudi za druge podzemne objekte, in sicer zaradi zagotavljanja varstva in zdravja pri delu, ko se takšni objekti gradijo. Navedeno določilo je smiselno in ga je vseboval tudi ZRud, vendar na zahtevo ministrstva, pristojnega za gradbeništvo, zaradi pritiskov gradbene stroke, še ni bilo preneseno v ZRud-1.

Podobno kot s slovenskim je tudi z avstrijskim zakonom predpisan rudarski informacijski sistem (t.i. BerIS) v internetni obliki. Vsebuje podatke o izdanih dovoljenjih, načrte raziskovalnih in pridobivalnih prostorov, podatke o imetnikih dovoljenj, pooblaščenih osebah, izvajalcih rudarskih del, informacije o dejavnostih rudarskih družb, vrstah in kakovosti mineralnih surovin, ki se izkorišča, načinu rudarjenja itd.

Skladno z avstrijskim zakonom mora oseba, ki je izkoriščala mineralno surovino na podlagi rudarskega dovoljenja, izvajati ustrezne ukrepe za zaščito površine, po končanem izkoriščanju pa vrniti območje v prvotno rabo. Če to ni mogoče ali ni ekonomsko upravičeno, je treba zemljišče sanirati tako, da ga je mogoče uporabiti v druge namene.

2. primer: Poljska

Na Poljskem od leta 2011 dalje velja »Prawo geologiczne i górnictwa«, torej sistemski Geološki in rudarski zakon, ki hkrati ureja pogoje za izvajanje rudarskih in z njimi povezanih geoloških del, ureja pa tudi pogoje za podzemno skladiščenje plinov in odlaganje odpadkov. Zakon je bil sprejet v letu 2011, nazadnje noveliran je bil v letu 2019, v začetku leta 2020 pa je bil objavljen njegov čistopis. Poleg tega, da zakon – za razliko od slovenskega – dopušča raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov na morju ter podzemno skladiščenje ogljikovega

dioksida za izvedbo demonstracijskega projekta zajemanja in shranjevanja ogljika, sistematično ureja precej širše področje, in sicer:

- pravila in pogoje za začetek, izvajanje in prenehanje dejavnosti na področju geoloških del,
- pridobivanja mineralov iz nahajališč,
- podzemno neakumulacijsko skladiščenje tekočin (npr. vtiskanje tehnoloških vod, izrabljenih vod iz zdravilišč, slanice ipd. v kamnino),
- podzemno skladiščenje odpadkov,
- zahteve za zaščito nahajališč mineralov, podtalnice in drugih elementov okolja,
- gradnjo, razširitev in vzdrževanje drenažnih sistemov likvidiranih rudarskih obratov,
- dela, ki se izvajajo v obratovanju zaprtih podzemnih rudarskih obratov za druge namene, zlasti turizem, zdravljenje in rekreacija,
- podzemna dela, ki se izvajajo v znanstvene, raziskovalne, eksperimentalne in izobraževalne namene za geologijo in rudarstvo,
- vrtanje predorov z uporabo rudarskih tehnik,
- razgradnjo naprav, opreme in naprav.

Z zadnjo novelo je bil uveden odvzem dovoljenja za izkoriščanje v primerih, ko njegov nosilec izgubi lastninsko ali zakupno pravico na zemljišču, uvedena pa je bila tudi možnost zavrnitve izdaje dovoljenja, če bi bila izdaja v nasprotju z javnim interesom.

Poljska podobno kot Slovenija, daje pravico za izkoriščanje mineralnih surovin (prav tako pa tudi drugih zgoraj naštetih dejavnosti), s koncesijo, med merila za njeno podelitev pa spadajo tudi tehnična in finančna sposobnost ponudnika, predlagana tehnologija dela in predlagani znesek nadomestila za vzpostavitev pravic do uživanja rudarstva. Poljska torej pri podeljevanju koncesij med drugim daje porednost tistemu, ki bo izkoriščanje izvedel s takšno tehnologijo, da bo manj posledic na okolje. Enako kot Slovenija, ima tudi Poljska omejeno podelitev koncesije za največ 50 let, ima pa tudi spodnjo mejo, ki ne sme biti krajša od treh let. Koncesija za podzemno skladišče ogljikovega dioksida upošteva obveznost spremljanja podzemnega skladišča tudi po zaprtju, zato se lahko podeli za obdobje najmanj 20 let.

Podobno kot v Sloveniji je tudi na Poljskem državna geološka služba pristojna za izvajanje geološke dejavnosti, zbiranje geoloških podatkov, hranjenje geološkega arhiva, vodenje zbirk geoloških podatkov, vodenje registra rudarskih območij, sestavo nacionalne bilance mineralnih surovin, pripravi oceno geološke perspektivnosti nahajališča za potrebe podelitev koncesij itd. Pristojna je tudi za vodenje rudarskega registra in registra zaprtih skladišč ogljikovega dioksida, preverja pravilnost vzorčenja pri izvedbi geoloških del, pripravi gradivo za izvedbo razpisnega postopka za podelitev koncesije za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ipd.

Poljski in slovenski zakon sta si podobna tudi po načinu zagotavljanja rezerviranih sredstev za sanacijo. Tudi na Poljskem se namreč zbirajo sredstva v posebnem skladu, in sicer na ločenih

bančnih računih v obliki gotovine, lahko pa tudi v obliki zakladnih menic ali obveznic, izdanih ali zajamčenih s strani državne blagajne. Sredstva sklada se povečajo za prihodke od obresti na denar ali prihodke od zakladnih menic ali dohodka iz obveznic, ki jih izda ali za katere jamči državna blagajna. Za razliko od Slovenije, kjer se sredstva za sanacijo odmerjajo na podlagi stroška končne sanacije, ki se izračuna v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje, se na Poljskem ta sredstva odmerjajo na ta način:

- 1) pri podzemnih rudarskih delih in vrtanju vrtin se za sanacijo namenja najmanj 3% vrednosti amortizacije osnovnih sredstev rudarske naprave,
- 2) pri površinskih kopih pa najmanj 10% odmerjene pristojbine za izkoriščanje.

Enako kot v Sloveniji se sredstva vrnejo šele, ko rudarske oblasti potrdijo, da je likvidacija območja zaključena ali da je iz tehničnih in tehnoloških razlogov nepotrebna.

3. primer: Madžarska

Madžarska je ena od držav, ki je imela že v 13. stoletju sprejet akt, ki je urejal pogoje za izkoriščanje mineralnih surovin, z imenom »Selmebánya«. Z njim so bile, npr. določene pravice in dolžnosti glavnega vodje posameznega rudnika, z nazivom »tamper«. Kasneje, še v času Avstroogrske, je imela Madžarska lasten zakon, ki je urejal pogoje za raziskovanje in izkoriščanje vseh vrst takrat znanih mineralnih surovin, sprejet leta 1870, ki se je uporabljal še po razpadu Avstroogrske monarhije in ustanovitvi lastne države. Ker pa so rešitve tega zakona temeljile v prej omenjenem aktu iz 13. stoletja, je bilo tudi z njim določeno, da je za pravilno in varno izkoriščanje odgovoren vodja rudnika.

Madžarska je že leta 1869 ustanovila centralno ustanovo, zadolženo za raziskave nahajališč mineralnih surovin, to je Geološki inštitut, ki jih te naloge opravljal kot državno nalogo. Na podlagi takšnih raziskav je madžarski uspelo, da je še v času obstoja Avstroogrske vzpostavila ustrezno centralno evidenco.

Celoten sistem, ki je urejal pogoje za pravilno in varno izkoriščanje mineralnih surovin ter tudi postopke za pridobitev pravice, da lahko določena oseba na določenem mestu in pod določenimi pogoji izkorišča določeno vrsto ali več vrst mineralnih surovin, pa je na Madžarskem propadel, ko je prešla v t.i. vzhodni blok. Takrat so bile tudi na področju rudarstva vzpostavljene razmere, kot so veljale v Zvezi socialističnih sovjetskih republik in vseh drugih državah, ki so bile pod sovjetskim okriljem in primorane izvajati plansko gospodarstvo znotraj znanih »petletk«.

Danes so splošna pravila, ki urejajo rudarske dejavnosti na Madžarskem, določena v »Törvény a bányászatról«, tj. Zakonu o rudarstvu iz leta 1993. Tudi ta zakon, podobno kot Poljski, izkop predorov šteje pod rudarstvo. Prav tako ureja podzemno skladiščenje ogljikovodikov, ter shranjevanje ogljikovega dioksida 100 000 ton in več.

Enako kot v Sloveniji, so tudi na Madžarskem mineralne surovine v državni lasti. Lastništvo preide na imetnika dovoljenja za izkoriščanje z ekstrakcijo, razen pri ogljikovodikih, kjer lastništvo preide na izvajalca šele po plačilu dajatev, ki v tem primeru znašajo 12% vrednosti ogljikovodikov v času pridobivanja.

Posebnost Madžarskega zakona je v tem, da razlikuje med dejavnostmi, za katere je potrebno dovoljenje rudarske uprave in dejavnostmi, ki jih dovoljuje rudarski inšpektorat. Rudarski inšpektorat dovoljuje npr. raziskovanje rudnih virov na prostem, prekinitev raziskovanja in izkoriščanja, sanacijo jalovišča, raziskave, pripravo in uporabo geoloških struktur za shranjevanje zemeljskega plina, izdelavo, začetek obratovanja, rušenje ali opustitev nekaterih objektov ter podzemnih skladišč plina, izkoriščanje geotermalne energije ter gradnjo in uporabo potrebnih podzemnih in površinskih objektov, obdelavo rudarskih odpadkov, uporabo in distribucijo razstreliv, namestitvev, popravilo, predelavo in zagon tlačne opreme in sistemov, ki spadajo v pristojnost rudarske inšpekcije, geološke raziskave, hidravlično lomljenje, vbrizgavanje plina, vbrizgavanje ogljikovodikov za raziskovanje in pridobivanje ogljikovodikov itd.

Za pridobljeno mineralno surovino se plačuje rudarska licenčna. Posebnost Madžarskega zakona je tudi, da lahko rudarska inšpekcija v primeru neizpolnjevanja nekaterih pogojev (npr. lastninska pravica ali sklenjen pravni posel z lastnikom) ustrezno zmanjša pridobivalni prostor, prav tako pa ji preda tehnična dokumentacija po končanem izkoriščanju.

Glede sanacije pridobivalnega prostora madžarski zakon določa, da mora izvajalec rudarskih del postopoma obnoviti površino, katere uporabnost je zaradi rudarske ali geološke raziskovalne dejavnosti prenehala ali je bila znatno omejena, in s tem območje sanirati v stanje naravnega okolja ali za drugačno rabo.

5.1 Prilagojenost predlagane pravne ureditve pravu EU

Z novelo se ne posega v pravno ureditev EU.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V 2. členu se v točki 1.1. beseda »geofizično« nadomesti z besedo »geofizikalno«.

V točki 1.4. se beseda »potrebna« nadomesti z besedilom »sanacijska rudarska«.

Točka 2.3. se spremeni tako, da se glasi:

»2.3. Kategorizacija zalog in virov mineralnih surovin je postopek, s katerim se razvrsti zaloge in vire po stopnji raziskanosti. Klasifikacija zalog mineralnih surovin je postopek, s katerim se razvrsti zaloge glede na možnost njihovega izkoriščanja.«.

Točka 2.3.1. se spremeni tako, da se glasi:

»2.3.1. Zaloge mineralnih surovin so količine mineralnih surovin v ležiščih, ki so dovolj raziskane in poznane. Klasificira se jih na bilančne, pogojno bilančne in izvenbilančne. Bilančne zaloge je z znanimi odkopnimi metodami možno gospodarno izkoriščati. Pogojno bilančne in izvenbilančne zaloge pa z znanimi odkopnimi metodami ni možno gospodarno izkoriščati, bodisi zaradi zakonskih ali drugih omejitev (npr. varnostni stebri, prevelika globina) bodisi zaradi preslabe kakovosti.«.

Točka 2.3.2. se spremeni tako, da se glasi:

»2.3.2. Viri mineralnih surovin so količine mineralnih surovin v ležiščih, ki niso dovolj raziskane in poznane, in se jih ne klasificira in ne izkorišča.«.

V točki 3.2.5. se beseda »je« nadomesti z besedilom »se obravnava kot«.

V točki 4.3. se na koncu stavka za piko doda besedilo:

»Sanacijska rudarska dela zajemajo tehnično sanacijo, na površinskih kopih pa tudi biološko sanacijo. S časovnega vidika se sanacijska rudarska dela delijo na sprotno, fazno, delno in končno sanacijo.«.

Za točko 4.3. se dodajo nove točke 4.3.1, 4.3.2., 4.3.2.1, 4.3.2.2, 4.3.3, 4.3.4, 4.3.5 in 4.3.6, ki se glasijo:

»4.3.1. Tehnična sanacija zajema odstranitev rudarskih objektov, postrojev in infrastrukture, oblikovanje pridobivalnega prostora na način, da je dosežena njegova stabilnost, izvedbo ukrepov za zavarovanje pred delovanjem površinskih in talnih voda ter drugih ukrepov, da so doseženi pogoji za biološko sanacijo. Tehnična sanacija pri podzemnem izkoriščanju zajema tudi različne ukrepe za trajno opustitev rudarskih del v podzemnih prostorih, kot so njihovo zasipavanje ali zapolnjevanje, izvedba trajne podgradnje, zalitje z vodo, izdelava ločilnih in

varnostnih pregrad in čepov, rekonstrukcija podzemnih prostorov za novo dejavnost in podobno.

4.3.2. Biološka sanacija zajema postopke rekultivacije in renaturacije.

4.3.2.1. Rekultivacija je priprava pridobivalnega prostora na renaturacijo. Zajema postopek razgrinjanja jalovine in odkrivke iz pridobivalnega prostora, nasipavanje humusa, biotorkreta, polaganje zaščitnih mrež in drugih sredstev (npr. jute) za preprečevanje erozije ter ureditev odvajanja meteornih vod. Navoz debelejših plasti od drugje pripeljanih zemljin, zemeljskih izkopov, odpadkov in podobno ne spada med rudarska dela in se ne izvaja po tem zakonu. Na odkopanih površinah, ki niso več potrebne za izkoriščanje mineralne surovine, se biološka sanacija izvaja sproti. Pri odkrivanju površin se odstranjeni humus sproti porablja za sanacijo, če to ni mogoče, pa se odlaga v pridobivalnem prostoru za uporabo pri kasnejši sanaciji. Odvoz humusa iz pridobivalnega prostora ni dovoljen, ampak se ga porabi za njegovo sanacijo.

4.3.2.2. Renaturacija je oživitev območja pridobivalnega prostora, izvede pa se z zatravitevjo, nasajanjem avtohtonih in drugih vrst rastlin (drevja, grmovnic), urejanjem gozdnega roba, ali vzpostavitvijo novih habitatov v skladu s prostorskimi akti (npr. vzpostavitev vodnega habitata).

4.3.3. Sprotna sanacija je vzporedno izvajanje izkoriščanja mineralne surovine v pridobivalnem prostoru in izvajanje sanacijskih rudarskih del na tistih delih pridobivalnega prostora, na katerih je zaključeno izkoriščanje in niso več potrebni za izvajanje koncesije.

4.3.4. Fazna sanacija je sanacija, ki se izvaja po zaključku posamezne faze izkoriščanja pridobivalnega prostora.

4.3.5. Delna sanacija je izvedba le dela predvidenih sanacijskih rudarskih del na določenem območju znotraj pridobivalnega prostora, kadar zaradi postopka izkoriščanja še ni mogoče zaključiti sanacijskih rudarskih del.

4.3.6 Končna sanacija se izvede po končanem izkoriščanju mineralne surovine v pridobivalnem prostoru in sledi sproti, fazni ali delni sanaciji, v kolikor te niso bile izvedene, pa kot samostojni postopek.«.

V točki 4.6. se pika na koncu stavka nadomesti z vejico, za njo pa se doda besedilo:

»razen v primerih iz 92. člena tega zakona.«.

V točki 5.1. se za besedilo »izvedene sanacije« nadomesti z besedilom »za opustitev izvajanja rudarskih del«.

Točka 5.1.4. se spremeni tako, da se glasi:

»5.1.4. Rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del je projekt, s katerim se znotraj pridobivalnega prostora opredelijo in ovrednotijo sanacijska rudarska dela v primeru predčasne popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del.«.

Za 9. točko se doda nova 10. točka, ki se glasi:

»10. Hidravlično lomljenje je postopek izkoriščanja ogljikovodikov, pri katerem se v vrtino vtiska voda ali voda z dodatkom mehanskih delcev in kemičnih dodatkov z namenom, da se na ta način poveča naravna razpokanost kamnine ali ustvari umetni sistem razpok, s čemer se

poveča njena prepustnost. Kadar se v vrtino vtiska najmanj 1.000 kubičnih metrov vode na fazo lomljenja oziroma najmanj 10.000 kubičnih metrov vode v celotnem postopku, govorimo o obsežnem hidravličnem lomljenju.«.

2. člen

V 4. členu se v prvem stavku črta vejica za besedo »energetske«, beseda »energetske« pa se nadomesti z besedilom »geoenergetske surovine ter«.

V drugem odstavku se beseda »energetske mineralne« nadomesti z besedo »geoenergetske«.

V četrtem odstavku se v tretji točki za besedo »diabaz« doda besedilo »in metadiabaz, skrilavec«. Za zaklepajem se dodata še en zaklepaj in vejica, beseda »ter« pa se nadomesti z besedilom »fliš, lapor,«.

3. člen

V 5. členu se v prvem odstavku za besedo »osebam« črtata vejica in besedilo »da se v primeru iskanja s pomočjo vrtine globine 30 m ali več pred začetkom iskanja preveri, da v geološki strukturi, v kateri se namerava izvesti vrtino, ni ležišč premoga ali ogljikovodikov in da vrtina ne preseže globine 300 m«.

4. člen

V 6. členu se v drugem odstavku za besedo »izkoriščanje« doda besedilo »ogljikovodikov z obsežnim hidravličnim lomljenjem ali«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Hidravlično lomljenje pod mejo obsežnega hidravličnega lomljenja iz prejšnjega odstavka je dopustno samo pod pogoji, da:

- so znane vse sestavine, ki se za namen hidravličnega lomljenja dodajajo vodi, v Republiki Sloveniji pa je njihova uporaba dovoljena,
- je vrtina konstruirana tako, da ne more priti do površinskega iztekanja onesnaževal ali njihovega izliva v tla, vode ali zrak,
- je zagotovljeno ustrezno ravnanje z onesnaževali, ki se jih zbira na površini, v skladu z okoljskimi in drugimi predpisi,
- ne more priti do neposrednega izliva onesnaževal v podzemne vode,

- se z njim ne bo povzročil stik z vodonosnikom,
- ne bo nastala škoda za druge dejavnosti v okolici vrtine.«.

Sedanja tretji in četrti odstavek postaneta nov četrti in peti odstavek.

5. člen

V 8. členu se v prvem odstavku za besedo »načrtuje« dodata vejica in beseda »dovoljuje«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti Republike Slovenije se zagotavlja:

1. s pripravo, sprejetjem in izvajanjem strategije Republike Slovenije o ravnanju z mineralnimi surovinami (v nadaljnjem besedilu: državna rudarska strategija),
2. z odločanjem o podelitvi rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin,
3. z vzpostavitvijo, vodenjem in vzdrževanjem zbirke rudarskih podatkov,
4. z izvajanjem geološke dejavnosti, namenjene rudarstvu in
5. z izvajanjem drugih ukrepov, skladno s tem zakonom.«.

6. člen

V tretjem odstavku 9. člena in četrtem odstavku 12. člena se beseda »energetskih mineralnih« nadomesti z besedo »geoenergetskih«.

7. člen

V II. delu se 3. poglavje spremeni tako, da se glasi:

»3. Zbirka rudarskih podatkov

13. člen

(zbirka rudarskih podatkov in rudarska knjiga)

(1) Zbirka rudarskih podatkov je elektronska zbirka podatkov s področja rudarstva, ki lahko vsebuje predvsem:

1. podatke o pravnih in fizičnih osebah, ki jim je bila podeljena rudarska pravica za raziskovanje ali izkoriščanje (pri pravni osebi in samostojnemu podjetniku podatek o firmi in sedežu ter matična in davčna številka, pri fizični osebi, ki ni samostojni podjetnik, pa ime,

priimek, enotna matična številka občana, davčna številka ter stalni in začasni naslov), z ustreznim razlikovanjem med tistimi, ki rudarsko pravico še imajo in tistimi, ki jim je rudarska pravica prenehala,

2. elektorske kopije ali spletne povezave na izdane koncesijske akte,

3. elektronske kopije izvršljivih upravnih aktov, koncesijskih pogodb in drugih listin, ki se v skladu s tem zakonom izdajajo v zvezi s pridobitvijo, izvajanjem, odvzemom, ugasnitvijo in prenehanjem rudarske pravice za raziskovanje oziroma izkoriščanje ter zapustitvijo rudnika,

4. kartografske prikaze raziskovalnih in pridobivalnih prostorov s podeljeno rudarsko pravico,

5. kartografske prikaze bivših raziskovalnih in pridobivalnih prostorov, na katerih rudarska pravica ni več podeljena ali je prenehalo veljati dovoljenje za raziskovanje ali izkoriščanje mineralnih surovin, izdano na podlagi določb zakonov, ki so urejali rudarstvo pred uveljavitvijo Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99); v zbirki rudarskih podatkov mora biti urejeno ustrezno razlikovanje teh prostorov od raziskovalnih in pridobivalnih prostorov z veljavno rudarsko pravico (posebna oznaka, evidentiranje v različnih modulih ipd.),

6. elektronske kopije načrtov opuščeni podzemnih prostorov, objektov in infrastrukture, s poudarkom na tistih, ki so ostali odprti,

7. prikaz prostorov in objektov iz 5., 6. in 7. alineje ter drugih pomembnih dejstev na katastrski podlagi,

8. druge podatke in elektronske kopije listin v zvezi z raziskovalnimi in pridobivalnimi prostori, kot so različna dovoljenja, elaborati in potrdila o zalogah in virih mineralnih surovin, elaborati pridobivalnih prostorov, geodetski in jamomerski načrti, poročila, priglasitve osnov za odmero rudarske koncesine in sredstev za sanacijo ter s tem v zvezi izdane upravne akte, rudarsko tehnično dokumentacijo, zapisnike tehničnih pregledov, inšpekcijske zapisnike, odločbe, podatke o izdanih ukrepih in podobno,

9. fotografije raziskovalnih in pridobivalnih prostorov, nelegalnih in opuščeni kopov, nahajališč mineralnih surovin in podobno,

10. podatke o nelegalnih in opuščeni kopih, rudnikih in rudnih pojavih, premogovnikih in pojavih premoga, odlagališčih rudarskih odpadkov, nahajališčih mineralnih surovin,

11. podatke o izvedenih raziskavah in rezultatih raziskav, odvzetih vzorcih, in njihovih lastnostih,

12. geološke, geomehanske, hidrogeološke in druge podatke o nahajališčih in pridobivalnih prostorih,

13. različne tabelarične in grafične prikaze podatkov,

14. podatke o veljavnih predpisih, ki se uporabljajo na področju rudarstva,

15. informacije o stanju vlog v upravnih in drugih postopkih,

16. druge podatke s področja rudarstva.

(2) Podatki iz prvega odstavka, ki imajo po zakonu, ki ureja informacije javnega značaja, status informacije javnega značaja, se vodijo kot javna knjiga. Ta del zbirke rudarskih podatkov se imenuje rudarska knjiga in se objavi na svetovnem spletu tako, da je prosto dostopna.

(3) Ostali podatki iz zbirke rudarskih podatkov, ki ne štejejo za informacijo javnega značaja, so lahko dostopni samo pooblaščenim osebam ministrstva, pristojnega za rudarstvo, zakonitim zastopnikom in pooblaščenim osebam nosilca rudarske pravice (vsak samo za svoj raziskovalni ali pridobivalni prostor), pristojnim inšpektorjem in pooblaščenim osebam organov pregona. Za dostop do teh podatkov morajo upravičene osebe pri upravljavcu zbirke rudarskih podatkov opraviti registracijo. Dostopi do teh podatkov se lahko beležijo.

(4) Rudarska knjiga lahko vsebuje tudi aplikacije za pripravo in oddajo vlog na podlagi določb tega zakona, prigrasitev (npr. prigrasitev osnov za odmero rudarske koncesnine in sanacnine), poročil (npr. poročil o zalogah in virih) in podobno. Za vstop v takšne aplikacije je potrebna predhodna registracija pri upravljavcu zbirke rudarskih podatkov, dovoli pa se lahko samo tistim vlagateljem vlog, imetnikom rudarskih pravic, ter njihovim zakonitim zastopnikom in pooblaščenem, na katere se konkretna vloga, prigrasitev ali poročilo nanaša.

14. člen (vpisi in izbrisi)

(1) Vpise in izbrise v zbirki rudarskih podatkov izvaja po javnem pooblastilu Geološki zavod Slovenije. Vpisi in izbrisi se izvajajo po uradni dolžnosti.

(2) Vpisi, spremembe vpisov in izbrisi iz prvega odstavka 13. člena tega zakona se izvajajo na podlagi:

- podatkov in upravnih aktov, izdanih na podlagi določb tega zakona v zvezi z raziskovanjem, izkoriščanjem in opustitvijo izkoriščanja mineralnih surovin ter prenehanjem pravic in obveznosti,
- v Uradnem listu Republike Slovenije objavljenih koncesijskih aktov,
- v Uradnem listu Republike Slovenije ali uradnem glasilu Evropske unije objavljenih javnih razpisov,
- sklenjenih koncesijskih pogodb,
- prigrasitvenih obrazcev, poročil in elaboratov, ki jih morajo zavezanci predložiti na podlagi določb tega zakona,
- zapisnikov in izdanih upravnih aktov pristojnih inšpektorjev,
- podatkov iz drugih javnih zbirk podatkov,
- terenskih ogledov in poročil Geološkega zavoda Slovenije,
- ortofoto posnetkov,
- geodetskih kart in podatkov,
- arhivskih podatkov,
- podatkov študij,
- podatkov iz rudarske tehnične dokumentacije,
- drugih podatkov.

(4) Fotografije iz 9. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona se lahko pridobijo na spletu, iz različnih arhivov ali od koncesionarja, lahko pa jih posnamejo pristojni inšpektorji v okviru izvajanja inšpekcijskega nadzora, Geološki zavod Slovenije pri izvajanju nalog na podlagi določb tega zakona, uradne osebe ministrstva, pristojnega za rudarstvo, v okviru tehničnih pregledov in drugih nalog v zvezi z nadzorom nad izvajanjem koncesijske pogodbe in podobno.

(5) Podatki v zbirki rudarskih podatkov se morajo redno pregledovati, dopolnjevati in posodabljeni.

(6) Cenik za pripravo in posredovanje podatkov iz zbirke rudarskih podatkov izdela Geološki zavod Slovenije in ga objavi na svoji spletni strani.«.

8. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18. člen (naloge rudarske javne službe)

(1) Geološki zavod Slovenije opravlja naslednje naloge:

1. izdeluje strokovne podlage za državno rudarsko strategijo;
2. izvaja naloge državnega nosilca urejanja prostora za področje rudarstva v zvezi z občinskim prostorskim načrtovanjem, razen v primerih, ko se občinsko prostorsko načrtovanje izvaja v vplivnih območjih državnega prostorskega načrtovanja;
3. za ministrstvo pripravlja strokovne podlage za smernice in mnenja za področje rudarstva v zvezi s državnim prostorskim načrtovanjem in občinskim prostorskim načrtovanjem v vplivnem območju državnega prostorskega načrtovanja;
4. vodi in vzdržuje zbirko rudarskih podatkov;
5. prevzema vzorce, ki se jih pridobi ob raziskovanju mineralnih surovin in rudarsko tehnično dokumentacijo, ki je bila pred zaprtjem rudnikov uporabljena ob izkoriščanju mineralnih surovin;
6. izvaja prospekcijsko terena, geološko vzorčenje, kartiranje, oceno stanja zalog in virov mineralnih surovin ter stanja terena in rudarskih del za potrebe nalog iz 1. do 4. točke tega odstavka, ali po napotilu ministrstva, pristojnega za rudarstvo, za potrebe odločanja v postopkih, ki jih vodi in potrebe nadzora nad izvajanjem rudarske pravice.

(2) Naloge iz 1., 3. in 5. točke prvega odstavka tega člena opravlja Geološki zavod Slovenije kot javno službo, naloge iz 2. in 4. točke prvega odstavka tega člena po javnem pooblastilu, naloge iz 6. točke prvega odstavka tega člena pa po javnem pooblastilu ali napotilu ministrstva, pristojnega za rudarstvo.

(3) Nosilec rudarske pravice ali lastnik zemljišča, če rudarska pravica ni podeljena, mora Geološkemu zavodu Slovenije omogočiti neškodljiv dostop v pridobivalni prostor ali na zemljišče z namenom izvajanja nalog iz 5. in 6. točke prvega odstavka tega člena ter za potrebe izdelave državnih geoloških kart.

(4) Geološki zavod Slovenije mora obvestiti nosilca rudarske pravice ali lastnika zemljišča o času izvajanja dejavnosti iz prejšnjega odstavka in mu posredovati rezultate opravljenih del (v obliki renovelirane geološke karte ali v obliki poročil dodatno opravljenih raziskav in na druge načine).

(5) Zainteresiranim pravnim in fizičnim osebam se izdajajo izpisi, prerisi, kopije in drugi podatki, s katerimi razpolaga Geološki zavod Slovenije in jih pridobiva ob izvajanju nalog iz 5. točke prvega odstavka tega člena.

(6) Za pridobljene podatke iz prejšnjega odstavka se plačajo materialni stroški njihovega posredovanja po ceniku, ki ga izdelata GeoZS in objavi na svoji spletni strani.«.

9. člen

V 29. členu se v tretjem odstavku črta drugi stavek.

10. člen

V 35. členu se v drugem odstavku beseda »podelitev« nadomesti z besedo »pridobitev«.

V tretjem odstavku se za besedilom »iz druge« črtata vejica in beseda »tretje,« za besedo »pete« se doda vejica in črta beseda »in«, za besedo »šeste« pa se doda vejica in besedilo »sedme in osme«.

V četrtem odstavku se doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»– je v primeru zainteresiranosti za izkoriščanje tehničnega kamna apnenca, tehničnega kamna dolomita, prodaja ali peska bilančnih zalog mineralne surovine v raščnem stanju najmanj 450.000 kubičnih metrov, predvidena doba trajanja rudarske pravice pa najmanj 15 let pri predvideni letni proizvodnji najmanj 30.000 kubičnih metrov, razen v posebnih primerih, ki jih določi državna rudarska strategija iz 9. člena tega zakona (npr. prevelika oddaljenost od obstoječih pridobivalnih prostorov),«.

Sedanja šesta in sedma alineja postaneta nova sedma in osma alineja.

Za šestim odstavkom se dodata nov sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

»(7) Ne glede na določbo šeste alineje četrtega odstavka tega člena, lahko ministrstvo predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta tudi, če predlagani pridobivalni prostor ne izpolnjuje pogojev glede minimalnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščnem stanju in minimalne dobe trajanja koncesije, kadar se vloga nanaša na pridobivalni prostor, za katerega so izpolnjeni tudi ti pogoji:

- rudarska pravica in koncesija sta že bili podeljeni na podlagi določb zakona, ki ureja rudarstvo, pa je koncesijsko razmerje prenehalo, še preden je bila mineralna surovina na tem pridobivalnem prostoru izkoriščena v obsegu iz koncesijskega akta in koncesijske pogodbe,
- je izkoriščanje v času podeljene koncesije potekalo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo,
- je po prvotni koncesiji v pridobivalnem prostoru ostalo še najmanj 100.000 kubičnih metrov zalog mineralne surovine v raščnem stanju,
- so bile poravnane vse finančne obveznosti iz naslova podeljene koncesije.

(8) Ne glede na šesto alinejo četrtega odstavka tega člena izpolnjevanja pogoji minimalnih bilančnih zalog, minimalne letne proizvodnje v raščnem stanju in minimalne dobe trajanja

koncesije za izkoriščanje ni potrebno preverjati, če se vloga za pridobitev koncesije za izkoriščanje nanaša na pridobivalni prostor znotraj rezervata mineralne surovine, za katerega so v času priprave koncesijskega akta v obsegu podeljenih koncesij ti pogoji že izpolnjeni. Šteje se, da se vloga nanaša na izkoriščanje mineralne surovine znotraj rezervata mineralne surovine, kadar je znotraj istega nahajališča mineralne surovine že podeljena vsaj ena koncesija, predlagani pridobivalni prostor pa se bo z njim stikal vsaj po eni stranici.«.

11. člen

V 45. členu se na koncu četrtega odstavka doda nov stavek, ki se glasi:

»Po preteku tega roka odločba o izbiri nosilca rudarske pravice za izkoriščanje preneha veljati, kar se ustrezno označi v rudarski knjigi.«.

12. člen

V 46. členu se v tretjem odstavku na koncu 3. točke pika nadomesti z vejico. Doda se nova 4. točka, ki se glasi:

»4. pogodba o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad), sklenjena med pravno osebo in Skladom na podlagi 5. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/1992, 7/1993, 31/1993, 43/1993 - skl. US, 32/1994 - odl. US, 43/1995 - odl. US, 1/1996, 30/1998 - ZZLPPO, 72/1998 - odl. US, 31/2000 - ZP-L).«.

Za tretjim odstavkom se dodata nov četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Kadar je lastnik zemljišča iz prvega odstavka tega člena Republika Slovenija, upravljavec takega zemljišča z nosilcem rudarske pravice sklene pravni posel za pridobitev pravice izvajati rudarska dela na zemljišču brez javnega razpisa. Na zaprosilo nosilca rudarske pravice upravljavec zemljišč pripravi pogodbo, pripravljeno v skladu s pravili njegovega poslovanja in ob upoštevanju morebitne pogodbe iz 4. točke prejšnjega odstavka ter jo predloži v podpis nosilcu rudarske pravice v roku dveh mesecev od zaprosila.

(5) Brez pridobljene pravice izvajati rudarska dela na zemljišču rudarskih del ni dovoljeno izvajati.«.

13. člen

V 50. členu se v drugem odstavku za 5. točko doda nova 6. točka, ki se glasi:

»priložiti izjavo pristojnega rudarskega inšpektorja, ali je bila na pridobivalnem prostoru izvedena predpisana sprotne sanacija zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del«.

Za petim odstavkom se dodajo nov šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(6) Ne glede na 8. točko prvega odstavka tega člena se rudarska pravica izjemoma lahko podaljša tudi, če iz izjave pristojnega rudarskega inšpektorja izhaja, da predpisana sprotne sanacija pridobivalnega prostora ni bila izvedena, če koncesionar k vlogi priloži dokazilo o zagotovitvi rezerviranih sredstev za sanacijo v višini zneska neizvedene sanacije na način, kot to določa 54. člen tega zakona. Takšen koncesionar mora neizvedeni del sprotne sanacije pridobivalnega prostora izvesti v roku enega leta od sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz osmega odstavka tega člena, sicer mu ministrstvo odvzame rudarsko pravico, dolžan pa je izvesti sanacijo pridobivalnega prostora v skladu s tem zakonom.

(7) Če koncesionar rezervirana sredstva za sanacijo iz prejšnjega odstavka zagotovi z vplačilom v sklad iz drugega odstavka 54. člena tega zakona, mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem izda ugotovitveno odločbo, v kateri ugotovi višino obveznosti in ali so s tem poravnane obveznosti iz prejšnjega odstavka. Vplačilo v sklad se poveča za znesek letnega nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki pripada skladu, in v tem primeru znaša najvišji enkratni znesek nadomestila po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(8) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je v primeru, ko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi razpoložljivih podatkov v zbirki rudarskih podatkov iz 13. člena tega zakona, ne more ugotoviti mej pridobivalnega prostora, ki je predmet podaljšanja rudarske pravice za izkoriščanje, ali zbirka ne vsebuje vseh dokumentov, ki jih določa zakon, podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje mogoče šele po ugotovitvi mej pridobivalnega prostora in dopolnitvi zbirke z manjkajočimi dokumenti. Koncesionar mora v zvezi s tem ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti vse podatke in dokumente, s katerimi razpolaga. Ministrstvo si za potrebe ugotovitve mej pridobivalnega prostora lahko pridobi podatke tudi iz arhivov lokalnih skupnosti, upravnih enot, ministrstev ter zgodovinskih, pokrajinskih in drugih arhivov.«.

Sedanja šesti in sedmi odstavek postaneta nova deveti in deseti odstavek.

14. člen

V 51. členu se v drugem odstavku na koncu 4. točke pika nadomesti z vejico. Za četrto točko se doda nova 5. točka, ki se glasi:

»5. potrjeni rudarski projekt, na podlagi katerega je prenosnik rudarske pravice pridobil rudarsko pravico za izkoriščanje.«.

Na koncu tretjega odstavka se doda besedilo: »V primeru, ko bi rok za prenos rudarske pravice potekel po izteku obdobja, za katerega je bila rudarska pravica za izkoriščanje podeljena, se kot skrajni rok za prenos rudarske pravice šteje datum, do katerega je sklenjena koncesijska pogodba.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je v primeru, ko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi razpoložljivih podatkov v zbirki rudarskih podatkov iz 13. člena tega zakona, ne more ugotoviti mej pridobivalnega prostora, ki je predmet prenosa rudarske pravice za izkoriščanje, ali zbirka ne vsebuje vseh dokumentov, ki jih določa zakon, prenos rudarske pravice za izkoriščanje mogoč šele po ugotovitvi mej pridobivalnega prostora in dopolnitvi zbirke z manjkajočimi dokumenti. Prenosnik, če ta ne obstaja več pa prevzemnik rudarske pravice, mora v zvezi s tem ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti vse podatke in dokumente, s katerimi razpolaga. Ministrstvo si za potrebe ugotovitve mej pridobivalnega prostora lahko pridobi podatke tudi iz arhivov lokalnih skupnosti, upravnih enot, ministrstev ter zgodovinskih, pokrajinskih in drugih arhivov.«.

V sedmem odstavku se beseda »tretjega« nadomesti z besedo »drugega«.

Za sedmim odstavkom se dodata nova osmi in deveti odstavek, ki se glasita:

»(8) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena lahko skladno s predpisi, ki urejajo postopke zaradi insolventnosti, sodišče pri prodaji premoženja stečajnega dolžnika, ki je poslovna celota, dovoli kupcu vstop v pravne položaje stečajnega dolžnika tudi za rudarsko pravico, koncesijo za izkoriščanje mineralne surovine in z njo povezana dovoljenja, pravice najema ali zakupa premoženja in drugih pravic, ki so potrebne za izvajanje rudarske pravice, vendar samo, če:

- ni pred tem rudarska pravica ugasnila na podlagi določb prvega odstavka 60. člena tega zakona,
- kupec izpolnjuje vse pogoje za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje iz prvega, tretjega, četrtega in sedmega odstavka tega člena in
- ima kupec pravico izvajati rudarska dela na zemljišču tudi za vsa ostala zemljišča ali dele zemljišč, ki se nahajajo znotraj rudniškega prostora in niso predmet prodaje premoženja stečajnega dolžnika, za celotno obdobje veljavnosti koncesije.

Sodišče mora v obrazložitvi sklepa o pravnem nasledstvu navesti, na podlagi katerih dokazil ugotavlja, da kupec izpolnjuje tudi predpisane pogoje po tem zakonu. Sklep mora sodišče vročiti tudi ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

(9) Sodišče si dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka pridobi po uradni dolžnosti. Dokazila iz 2. točke drugega odstavka 6. člena tega zakona, tretjega in četrtega odstavka tega člena, prve točke ter prve in druge alineje 2. točke prvega odstavka 60. člena tega zakona sodišče pridobi od ministrstva, pristojnega za rudarstvo.«.

Dosedanji osmi odstavek postane nov deseti odstavek.

V novem desetem odstavku se besedilo »prvim odstavkom tega člena« nadomesti z besedilom »tem členom«.

15. člen

V 53. členu se v prvem odstavku za besedo »surovine« doda besedilo »v raščinem stanju«.

V tretjem odstavku se za besedo »surovine« doda besedilo »v raščinem stanju«.

Za petim odstavkom se dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Ne glede na določbo četrtega odstavka tega člena veljajo za zavezanca sanacije nelegalnega kopa iz prvega odstavka 139. člena tega zakona, ki je ni mogoče izvesti z vzpostavitvijo prejšnjega stanja, temveč je za vzpostavitev stabilnosti potrebno izkoristiti določeno količino mineralne surovine, glede plačila za pridobljeno enoto mineralne surovine določbe tega zakona in predpisov, ki urejajo način določanja plačila rudarske koncesnine. V tem primeru znaša nadomestilo za pridobljeno enoto mineralne surovine 100 odstotkov povprečne cene enote mineralne surovine v raščinem stanju po predpisu iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Nadomestilo v višini 100 odstotkov od povprečne cene enote mineralne surovine v raščinem stanju se upošteva tudi v sodnih postopkih v zvezi z nezakonitimi rudarskimi deli po 139. členu tega zakona. «.

16. člen

V 54. členu, naslovu 56. člena in 56. členu se beseda »EKO« nadomesti z besedo »Eko«.

17. člen

V IV. delu se v naslovu 8. poglavja črta besedilo »Rudarski sklad in«.

55. člen se črta.

18. člen

V 60. členu se v napovednem stavku prvega odstavka beseda »Rudarska pravica za izkoriščanje« nadomesti z besedilom »Nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje rudarska pravica«.

Drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Z dnem ugasnitve rudarske pravice iz 2., 3. in 4. točke prejšnjega odstavka začasno prevzame rudarsko pravico za izkoriščanje ministrstvo, pristojno za rudarstvo. V obdobju, ko ministrstvo nastopa v vlogi nosilca rudarske pravice za izkoriščanje, obveznosti iz naslova plačila koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo mirujejo. Obveznosti iz naslova koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo, ki so za zapadle do začetka stečajnega postopka, postanejo predmet priglasitve terjatev iz stečajne mase, ostale zapadle obveznosti do ugasnitve rudarske pravice pa se štejejo kot terjatve iz tekočega poslovanja stečajnega dolžnika.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, rudarsko pravico za izkoriščanje prenese na novega nosilca rudarske pravice po postopku iz 51. člena tega zakona, in sicer do konca obdobja, za katerega je bila rudarska pravica za izkoriščanje podeljena. Tako pridobljeno rudarsko pravico se lahko podaljša po postopku iz 50. člena tega zakona. Za ta postopek prenosa rudarske pravice se ne uporabljata določbi 1. točke prvega odstavka in 2. točke drugega odstavka 51. člena tega zakona.«.

Za tretjim odstavkom se dodajo nov četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo, pristojno za rudarstvo, v primeru, ko nobena pravna ali fizična oseba ne vloži vloge za prenos rudarske pravice, izbere novega nosilca rudarske pravice za izkoriščanje do konca obdobja, za katerega je bila rudarska pravica za izkoriščanje podeljena, na podlagi javnega razpisa. Za postopek izbire nosilca rudarske pravice za izkoriščanje se smiselno uporabljajo določbe 41. do 42.a člena tega zakona.

(5) Za ustrezno bančno garancijo iz prve in druge alineje 2. točke prvega odstavka tega člena se šteje bančna garancija, katere naročnik je nosilec rudarske pravice ali druga pravna ali fizična oseba.

(6) Ne glede na prvo in drugo alinejo 2. točke prvega odstavka tega člena lahko nosilec rudarske pravice ali zanj druga pravna ali fizična oseba, namesto bančne garancije nakaže razliko med stroškom končne sanacije in že vplačanimi rezerviranimi sredstvi za sanacijo v Eko sklad, z nakazilom na Eko sklad v enakem roku, kot je rok za predložitev bančne garancije. Nakazilo se poveča za znesek letnega nadomestila za upravljanje z rezerviranimi sredstvi za sanacijo, ki pripada Eko skladu, in v tem primeru znaša najvišji enkratni znesek nadomestila po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(7) O poravnavi obveznosti iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo, po uradni dolžnosti izda ugotovitveno odločbo, v kateri ugotovi skupno obveznost, višino do izdaje ugotovitvene odločbe vplačanih sredstev in ali so s tem poravnane celotne obveznosti.«.

19. člen

V 62. členu se v tretjem odstavku beseda »energetsko« nadomesti z besedo »geoenergetsko«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Minister, pristojen za rudarstvo, se lahko odloči, da vladi ne poda predloga iz drugega odstavka tega člena tudi, če bi s prostorskimi akti, namenjenimi rudarstvu, to lahko uredila samoupravna lokalna skupnost.«.

20. člen

V 69. členu se v naslovu za besedo »surovin« doda besedilo »in izvajanja zahtevnih rudarskih del«.

Sedanji drugi, tretji, četrti in peti odstavek se spremenijo tako, da se glasijo:

»(2) Če nosilec rudarske pravice za izkoriščanje ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za izvajalca rudarskih del, mora pred začetkom izvajanja rudarskih del skleniti pisno pogodbo za izvajanje rudarskih del s pravno osebo ali samostojnim podjetnikom, ki te pogoje izpolnjuje. Izvajalec ne more nastopati kot prodajalec mineralne surovine, ampak je njen prodajalec in davčni zavezanec lahko samo koncesionar. Kadar mineralno surovino na trg dostavlja izvajalec, lahko mineralno surovino prodaja na trgu samo v imenu in za račun koncesionarja.

(3) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora najmanj 15 dni pred začetkom zahtevnih rudarskih del iz 71. člena tega zakona prijaviti rudarski inšpekciji pričetek del ter v prijavi navesti:

1. številko in datum sklenitve koncesijske pogodbe, na podlagi katere je pridobil rudarsko pravico za izkoriščanje,
2. vrsto zahtevnih rudarskih del, ki jih bo izvajal,
3. lokacijo del iz prejšnje točke,
4. podatke o potrjenem rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje in potrjenem rudarskem projektu za izvedbo, s katerima so opredeljena rudarska dela iz 2.

točke,

5. planirani datum pričetka del iz 2. točke,

6. izvajalca rudarskih del iz 22. člena tega zakona,

7. osebo, ki bo opravljala posle tehničnega vodje rudarskih del iz 70. člena tega zakona,

8. osebo, ki bo opravljala naloge s področja varnosti in zdravja pri delu iz 75. člena tega zakona.

(4) Z izkoriščanjem mineralnih surovin ter izvajanjem del, ki se po tem zakonu štejejo za zahtevna rudarska dela, se lahko začne samo na podlagi poprej izdelanega in revidiranega rudarskega projekta za izvedbo, ki ga morata pred začetkom del v obliki izjave, da se strinjata z njegovimi tehničnimi rešitvami, potrditi pooblaščenim osebi nosilca rudarske pravice za izkoriščanje in izvajalca zahtevnih rudarskih del (potrjeni rudarski projekt za izvedbo). Rudarski projekt za izvedbo mora biti skladen z višje rangiranim rudarskim projektom, na katerega se nanaša rudarski projekt za izvedbo (npr. rudarskim projektom za raziskovanje, pridobitev koncesije za izkoriščanje, opustitev rudarskih del).

(5) Osebi iz prejšnjega odstavka morata izpolnjevati s tem zakonom predpisane pogoje za tehnično vodenje rudarskih del.«.

21. člen

V 70. členu se v petem odstavku beseda »Tehnični« nadomesti z besedilom »Pri površinskih rudarskih delih, ki ne spadajo med zahtevna rudarska dela po 71. členu tega zakona, tehnični«.

Za petim odstavkom se dodajo nov šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(6) Tehnični vodja rudarskih del in vodja posameznih rudarskih del iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena, ki v skladu z 71. členom tega zakona spadajo med zahtevna rudarska dela, je lahko samo oseba s strokovno izobrazbo rudarske smeri, ostalih del pa tudi oseba s strokovno izobrazbo geotehnoške smeri.

(7) Tehnični vodja rudarskih del in vodja posameznih rudarskih del iz prejšnjega odstavka je pri globinskem vrtnanju lahko tudi oseba z naftno, vrtalno ali temu ustrezno smerjo izobrazbe.

(8) Tehnični vodja rudarskih del in vodja posameznih rudarskih del pri površinskih rudarskih delih, ki ne spadajo med zahtevna rudarska dela, je lahko tudi oseba z gradbeno smerjo izobrazbe.«.

22. člen

Za 70. členom se doda nov 70.a člen, ki se glasi:

»70.a člen
(vodja tehnične službe)

(1) Izvajalec rudarskih del lahko organizira različne tehnične službe.

(2) Vodja tehnične službe pri podzemnih rudarskih delih, je lahko:

- oseba z univerzitetno izobrazbo, dvema letoma delovnih izkušenj s področja del, ki jih izvaja posamezna tehnična služba in opravljenim strokovnim izpitom za vodjo te tehnične službe, ali
- oseba z visoko strokovno izobrazbo, tremi leti ustreznih delovnih izkušenj s področja del, ki jih izvaja posamezna tehnična služba in opravljenim strokovnim izpitom za vodjo te tehnične službe, ali
- oseba z višjo strokovno izobrazbo, štirimi leti delovnih izkušenj s področja del, ki jih izvaja posamezna tehnična služba in opravljenim strokovnim izpitom za vodjo te tehnične službe.

(3) Vodja tehnične službe pri površinskih rudarskih delih je lahko poleg osebe, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, tudi oseba s srednjo strokovno izobrazbo, desetimi leti delovnih izkušenj s področja del, ki jih izvaja posamezna tehnična služba, in opravljenim strokovnim izpitom za vodjo te tehnične službe.

(4) Vodja posameznih tehničnih del pri podzemnih in površinskih rudarskih delih je lahko oseba, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka.

(5) Vodja tehnične službe ali vodja posameznih tehničnih del iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena je lahko oseba s strokovno izobrazbo tiste smeri, ki ustreza vrsti tehnične službe. Podrobnejši pogoji glede smeri izobrazbe se določijo s predpisom iz 111. člena tega zakona.«.

23. člen

V 71. členu se v 1. točki na koncu pete alineje pred vejico doda besedilo »ter vrtanje vrtin, kjer je nevarnost ionizirajočega sevanja, vdora ali izbruha vode, nafte ali zemeljskega plina, ali drugih nevarnih plinov«.

Za sedmo alinejo se doda nova alineja, ki se glasi:

»- vsa dela, ki se izvajajo v območjih s pojavi nevarnih plinov, par, prahu, ionizirajočega sevanja, vdorov vode ali razmočene hribine, izbruhov vode, nafte in zemeljskega plina,«.

Sedanja osma in deveta alineja postaneta nova deveta in deseta alineja.

24. člen

V 72. členu se v prvem odstavku za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»Iz načrta rudniškega prostora mora biti razvidno dejansko stanje izvedenih rudarskih del glede na projektirano stanje.«.

25. člen

V 75. členu se v petem odstavku za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»V splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu se določi tudi zahtevano obdobjno prisotnost pooblaščenih oseb za varnost in zdravje pri delu na posameznem delovišču.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu lahko pooblaščen osebja izvaja tudi na dveh ali več pridobivalnih prostorih. Pooblaščen osebja za varnost in zdravje pri delu mora o pregledih delovišč voditi ustrezno evidenco, ki se mora nahajati na delovišču in biti vedno dostopna rudarski inšpekciji.«.

26. člen

V 83. členu se tretji in četrti odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(3) Določbe prvega odstavka tega člena se ne uporabljajo za geotermični energetski vir in naravno morsko sol.

(4) Ne glede na določbe predpisa, ki ureja poslovno skrivnost, se v primeru naravne ali druge nesreče na območju rudniškega prostora lahko uporabijo podatki iz poročil oziroma elaboratov iz prvega in drugega odstavka tega člena, če se takšni podatki oziroma elaborati uporabijo za potrebe zaščite in reševanja ter odprave posledic naravne oziroma druge nesreče.«.

27. člen

92. člen se spremeni tako, da se glasi:

»92. člen

(pridobitev mineralne surovine ob izvajanju gradbenih del in melioraciji)

(1) Če se ob izvajanju gradbenih del na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega po predpisih, ki urejajo graditev objektov, ali melioraciji na podlagi odločbe, izdane po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča, predvideva pridobitev nekovinske mineralne surovine, veljajo za investitorja teh del, glede plačila za pridobljeno enoto mineralne surovine, določbe tega zakona in predpisov, ki urejajo način določanja plačila rudarske koncesnine. Če pristojni upravni organ izda gradbeno dovoljenje ali dovoljenje za melioracijo, pri izvajanju katerega je znano, da bo prišlo tudi do izkopa mineralne surovine, mora takšno dovoljenje ali odločbo vročiti tudi rudarski inšpekciji.

(2) Določbe prejšnjega odstavka veljajo ne glede na čistost mineralne surovine, način njene dejanske uporabe ali njene drugačne opredelitve po drugih predpisih (npr. opredelitve kot gradbeni odpadek in drugo).

(3) Investitor mora najmanj 15 dni pred začetkom del iz prvega odstavka tega člena rudarski inšpekciji priglasiti začetek del. Priglasitvi mora priložiti kopijo gradbenega dovoljenja ali odločbe o melioraciji, na podlagi katere bo izvajal dela, pri katerih se bo pridobila mineralna surovina iz prvega odstavka tega člena.

(4) Investitor mora pridobljene količine mineralne surovine priglasiti ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, v roku 15 dni od zaključka del iz prvega odstavka tega člena, v primeru večletnega izkopa pa najkasneje do konca januarja tekočega leta za preteklo leto, zadnjo priglasitev pa v roku 15 dni od zaključka del. V priglasitvi mora navesti:

- podatke o investitorju,
- datum začetka del iz prvega odstavka tega člena,
- vrsto in količino mineralne surovine v raščenem stanju, pridobljene pri delih iz prvega odstavka tega člena,
- datum zaključka del iz prvega odstavka tega člena oziroma predvideni rok zaključka del, če dela ne bodo zaključena v istem letu, kot so bila začeta.

(5) Vlogi iz prejšnjega odstavka mora investitor priložiti:

- kopijo gradbenega dovoljenja ali odločbe o melioraciji, na podlagi katere izvaja dela, pri kateri se pridobil mineralno surovino,
- na vpogled tehnično dokumentacijo, ki je bila podlaga za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena, če iz dovoljenja ni razvidna predvidena količina izkopa v raščenem stanju,
- geološko poročilo o vrsti mineralne surovine, količini humusa, v primeru več različnih mineralnih surovin pa tudi o količini posamezne vrste mineralne surovine.

(6) Ne glede na določbo četrtega odstavka 53. člena tega zakona znaša v primerih iz prvega odstavka tega člena nadomestilo za proizvedeno enoto mineralne surovine 80 odstotkov povprečne cene enote mineralne surovine v raščenem stanju po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona.

(7) Če pri izvedbi državnih projektov na podlagi državnih lokacijskih načrtov ostajajo viški mineralne surovine, ki jih zaradi velikih količin ni mogoče niti porabiti pri sami gradnji niti prodati, se viški lahko začasno ali trajno deponirajo ali porabijo za trajno zapolnitev depresij

pridobivalnih prostorov iz drugega odstavka 60. člena tega zakona, v dogovoru s koncesionarjem pa se lahko začasno deponirajo ali porabijo za trajno zapolnitev depresij tudi v obstoječih pridobivalnih prostorih.

(8) Začasno deponiranje iz prejšnjega odstavka se šteje deponiranje, ki se zaključi najmanj tri leta pred iztekom koncesijske pogodbe. Začasno deponiranje v pridobivalnem prostoru se lahko načrtuje z rudarskim projektom ali dopolnitvijo rudarskega projekta za izvedbo izkoriščanja. Poglobljanje pridobivalnega prostora za namen deponiranja mineralne surovine je prepovedano.

(9) Trajno deponiranje ali trajno zapolnjevanje depresij pridobivalnih prostorov iz sedmega odstavka tega člena se načrtuje z rudarskim projektom ali ustrezno dopolnitvijo rudarskega projekta za pridobitev koncesije za izkoriščanje, ki ga v okviru sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi potrdi ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na način in pod pogoji iz 45. člena tega zakona, ali po postopku za zapustitev rudnika iz 6. poglavja VI. dela tega zakona.

(10) Začasno ali trajno deponiranje ali trajno zapolnjevanje se lahko izvede pod pogojema, da:

- se s tem ne ovira izkoriščanja oziroma onemogoči dostop do matične mineralne surovine v pridobivalnem prostoru,
- se z rudarskim projektom dokaže, da takšno zapolnjevanje ali deponiranje ne predstavlja nevarnosti za zdravje ali življenje ljudi in živali ter ne povzroča onesnaževanja okolja oziroma predvidljive škode na objektih in okolju,
- so za takšno začasno ali trajno deponiranje ali zapolnjevanje pridobljena vsa dovoljenja in soglasja po drugih predpisih in
- je pri trajnem deponiranju ali zapolnjevanju to skladno s prostorskimi akti.

(11) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo gradnjo in kmetijska zemljišča, ni dovoljeno izdajanje dovoljenj ali odločb za dela iz prvega odstavka tega člena, pri katerih prihaja do nadomeščanja mineralne surovine z drugimi materiali, kot so zemeljski izkopi, umetno pripravljena zemljina, digestat, odpadki, od druge pripeljana mineralna surovina in podobno. Dovoljenja in odločbe, izdane v nasprotju s tem odstavkom, se štejejo za nična.

(12) Geološko poročilo iz petega odstavka tega člena lahko izdelata samo oseba, ki izpolnjuje pogoje za izdelavo geološke dokumentacije po tem zakonu, in je vpisana v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu.«.

28. člen

95. člen se spremeni tako, da se glasi:

»95. člen

(popolna in trajna opustitev izvajanja rudarskih del)

(1) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje je dolžan izvesti dokončno sanacijo okolja in odpraviti posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del, na območjih, kjer posledic ni mogoče v celoti sanirati ali odpraviti, pa izvesti ukrepe zavarovanja, da se izključi nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter možni povzročitelji onesnaževanja okolja ali predvidljive škode na objektih in okolju (v nadaljnjem besedilu: redna zapiralna dela). Pri tem mora upoštevati določbe koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, na podlagi katere je postal nosilec rudarske pravice za izkoriščanje.

(2) Redna zapiralna dela iz prejšnjega odstavka se lahko izvajajo samo na podlagi potrjenega rudarskega projekta za pridobitev koncesije za izkoriščanje ter v njegovem okviru izdelanega in potrjenega rudarskega projekta za izvedbo.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se v primeru, da je potrebno trajno opustitev izvajanja rudarskih del iz katerega koli razloga izvesti še pred dokončanjem izkoriščanja v obsegu podeljene rudarske pravice in koncesije, se takšna predčasna popolna in trajna opustitev izvajanja rudarskih del lahko izvajajo samo na podlagi rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del iz 96. člena tega zakona ter v njegovem okviru izdelanega in potrjenega rudarskega projekta za izvedbo.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del ni potrebno izdelati za zemljišča znotraj rudniškega prostora, na katera nosilec rudarske pravice ni posegel in so ostala v naravnem stanju.

(5) Popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del je mogoče izvesti za celoten pridobivalni prostor ali del pridobivalnega prostora. Opustitev je mogoče izvesti za del pridobivalnega prostora samo, če izločitev tega dela ne onemogoča izkoriščanja mineralne surovine na preostalem delu pridobivalnega prostora ali ne onemogoča izkoriščanja na način, kot je predviden v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje. V nasprotnem primeru mora nosilec rudarske pravice ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, predložiti v potrditev nov rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, v katerem je upoštevan nov obseg pridobivalnega prostora. Potrditev se izvede smiselno na način iz 45. člena tega zakona, o čemer se sklene dodatek h koncesijski pogodbi.«.

29. člen

96. člen se spremeni tako, da se glasi:

»96. člen

(predčasna popolna in trajna opustitev izvajanja rudarskih del)

(1) Predčasno popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del iz tretjega odstavka 95. člena tega zakona mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje prijaviti pristojni rudarski inšpekciji najmanj šest mesecev pred ustavitvijo del. V enakem roku mora pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vložiti vlogo za tehnični pregled izpolnjevanja pogojev za predčasno opustitev rudarskih del.

(2) Po prejemu vloge iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo, preveri, ali so poravnane vse zapadle obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje v zvezi s plačevanjem rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo. V primeru, da obveznosti niso poravnane, ministrstvo nosilca rudarske pravice obvesti, da lahko poravna obveznosti skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi v roku največ osem dni. Če nosilec rudarske pravice tudi v tem roku obveznosti ne poravna, ministrstvo sproži postopek izvršbe, če ta pred tem še ni bil začel.

(3) Minister, pristojen za rudarstvo, s sklepom imenuje komisijo za tehnični pregled. S sklepom se določi tudi predmet tehničnega pregleda ter datum in kraj njegove izvedbe. Sklep o imenovanju komisije se vroči nosilcu rudarske pravice in članom komisije najmanj osem dni pred izvedbo tehničnega pregleda. Ta rok je lahko tudi krajši, če se o tem s pisno izjavo strinjajo nosilec rudarske pravice in vsi člani komisije. Za ustrezno pisno izjavo se šteje napisana ali natisnjena in lastnoročno podpisana izjava, poslana na uradni naslov ministrstva, pristojnega za rudarstvo, ali izjava v elektronski obliki, poslana na uradni elektronski naslov ministrstva, pristojnega za rudarstvo. Prispele izjave se navedejo v zapisniku iz osmega odstavka tega člena.

(4) V komisijo iz prejšnjega odstavka se imenujejo najmanj po en predstavnik:

- ministrstva, pristojnega za rudarstvo (predsednik komisije, lahko pa tudi pomočnik, zapisnikar in podobno),
- ministrstva, pristojnega za prostorsko načrtovanje na lokalnem nivoju,
- ministrstva, pristojnega za varstvo okolja,
- pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti, na katere območju so se izvajala rudarska dela, in
- rudarske inšpekcije, običajno pristojni rudarski inšpektor.

(5) Če je zaradi strokovne, tehnične ali druge specifičnosti potrebno, se lahko v komisijo iz prejšnjega odstavka imenujejo še strokovnjaki s področja rudarstva, varstva okolja, varstva voda, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in drugi.

(6) Nosilec rudarske pravice mora zagotoviti, da na tehničnem pregledu sodelujejo njegov zakoniti zastopnik ali od njega pooblaščen oseba ali več oseb. Nosilec rudarske pravice lahko na tehnični pregled povabi tudi osebe, ki so sodelovale pri izdelavi rudarske tehnične dokumentacije, izvajanju rudarskih del, dobavitelje materiala in opreme in podobno.

(7) Komisijo za tehnični pregled vodi in usmerja njeno delo član komisije, ki je predstavnik ministrstva, pristojnega za rudarstvo. Stroške tehničnega pregleda nosi nosilec rudarske pravice, vključujejo pa lahko povračilo stroškov prehrane in povračilo stroškov prevoza na službeni poti. O stroških postopka se odloči s posebnim sklepom.

(8) Člani komisije za tehnični pregled in nosilec rudarske pravice oziroma od njega pooblaščen osebe lahko podajajo pripombe samo na zapisnik iz desetega odstavka tega člena na samem tehničnem pregledu. Predstavnik iz druge in tretje alineje četrtega odstavka tega člena lahko vsaj tri dni pred izvedbo tehničnega pregleda ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, pisno sporoči, da nima pripomb in da ne bo sodeloval pri tehničnem pregledu. Če se kateri od teh dveh predstavnikov tehničnega pregleda ne udeleži, se šteje, da nima pripomb. Navedeno se vpiše v zapisnik iz osmega odstavka tega člena.

(9) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora na tehničnem pregledu komisiji predložiti rudarsko tehnično dokumentacijo, na osnovi katere je izvajal rudarska dela in sprejel odločitev za prenehanje izkoriščanja mineralnih surovin. Komisija za tehnični pregled je pristojna, da na kraju samem:

- preveri razloge za opustitev rudarskih del,
- ugotovi zaloge in vire mineralnih surovin, ki bodo glede na podeljeno koncesijo ostale neizkoriščene zaradi predčasne opustitve izvajanja rudarskih del,
- navede parcelne številke in katastrske občine za zemljiške parcele znotraj rudniškega prostora, na katerih naj se dovoli predčasna opustitev rudarskih del,
- določi rudniške gradnje in stanja delov pridobivalnega prostora, ki jih prevzema samoupravna lokalna skupnost v svoje prostorske akte, z navedbo vrste objekta, njegovih dimenzij in drugih pomembnih karakteristik za identifikacijo, parcelnih števil in katastrske občine zemljišč, na katerih stojijo oziroma se nahajajo, ter pogojev, pod katerimi samoupravna lokalna skupnost te gradnje in stanja delov pridobivalnega prostora prevzema v prostorski akt,
- na predlog pristojnega rudarskega inšpektorja določi nujna dela in začasne ukrepe, ki jih je za preprečitev nevarnosti za življenje in zdravje ljudi, živali in premoženja potrebno izvesti pred začetkom del iz 97. člena tega zakona,
- določi vrsto in obseg sanacijskih rudarskih del, ki jih je treba izvesti, da se odpravijo posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del, in izvede dokončna sanacija okolja,
- navede pogoje za opustitev izvajanja rudarskih del, in
- nosilcu rudarske pravice naloži izdelavo rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del, v katerem bodo upoštevani pogoji iz koncesijske pogodbe ter ugotovitve in zahteve komisije.

(10) O opravljenem tehničnem pregledu ter ugotovitvah, pogojih in zahtevah iz prejšnjega odstavka komisija izdelava zapisnik. Original zapisnika obdrži predsednik komisije, ki poskrbi za

njegovo evidentiranje v informacijskem sistemu za vodenje evidence dokumentarnega gradiva, original pa vloži v zadevo, ki se nanaša na vlogo iz prvega odstavka tega člena. Kopije zapisnika osebno prevzame po en predstavnik ministrstva in rudarske inšpekcije iz četrtega odstavka tega člena ter strokovnjaki iz petega odstavka tega člena.«.

30. člen

97. člen se spremeni tako, da se glasi:

»97. člen

(potrjevanje rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del)

(1) Po izvedbi tehničnega pregleda iz 96. člena tega zakona lahko nosilec rudarske pravice pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vloži predlog za sklenitev dodatka h koncesijski pogodbi, s katerim mu ministrstvo potrdi rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del. Predlogu mora priložiti:

- izjavo o tem, na kakšen način so upoštevani pogoji in zahteve komisije iz zapisnika iz prejšnjega odstavka,
- dva izvoda revidiranega rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del,
- rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, na podlagi katerega se je izvajalo izkoriščanje in je bil sestavni del koncesijske pogodbe,
- dokazilo o pravici izvajati rudarska dela na zemljiščih, na katerih se bodo izvajala sanacijska rudarska dela.

(2) Po prejemu vloge iz prejšnjega odstavka si ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pridobi potrdilo o skladnosti revidiranega rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih z dokumenti urejanja prostora smiselno na način, kot to določa 36. člen tega zakona.

(3) Ministrstvo potrdi revidirani rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del iz druge alineje enajstega odstavka 96. člena tega zakona smiselno na način, kot to določajo prvi in drugi odstavek 45. člena tega zakona, dodatek h koncesijski pogodbi pa sklene smiselno na način, kot to določa peti odstavek 45. člena tega zakona.

(4) Nosilec rudarske pravice lahko začne z deli po potrjenem rudarskem projektu za opustitev izvajanja rudarskih iz prejšnjega člena šele po sklenitvi dodatka h koncesijski pogodbi ter izdelavi in potrditvi revidiranega rudarskega projekta za izvedbo opustitve izvajanja rudarskih del.«.

31. člen

98. člen se spremeni tako, da se glasi:

»98. člen

(vloga za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti)

(1) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje lahko šele po dokončanih zapiralnih delih oziroma po izvedeni dokončni sanaciji okolja pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vloži vlogo za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti na določenem pridobivalnem prostoru ali njegovem delu.

(2) V vlogi je potrebno navesti:

1. podatke o vlagatelju vloge,
2. ime pridobivalnega prostora, kot se vodi v rudarski knjigi,
3. ali se vloga nanaša na izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti za celoten pridobivalni prostor ali njegov del,
4. parcelne številke in katastrske občine zemljišč, na katere se vloga nanaša,
5. na kateri del posamezne zemljiške parcele se vloga nanaša, kadar se nanaša na prenehanje pravic in obveznosti na delih zemljiških parcel,
6. površino dela pridobivalnega prostora, ki se izloča, na kvadratni meter natančno, ki jo izračuna pooblaščen geodetska družba.

(3) K vlogi je potrebno priložiti:

1. geodetski načrt območja, na katerega se nanaša vloga, kadar se nanaša na del pridobivalnega prostora in tega dela ni mogoče opredeliti samo z navedbo parcelnih števil in katastrskih občin,
2. seznam rudarske tehnične in druge dokumentacije, na podlagi katere so se v pridobivalnem prostoru ali delu pridobivalnega prostora, na katerega se nanaša vloga, izvajala rudarska dela,
3. seznam rudarskih projektantov in izvajalcev rudarskih del, ki so projektirali in izvajali rudarska dela, ki bodo predmet tehničnega pregleda iz 98. člena tega zakona ter njihove izjave, da so dela dokončana in skladna s potrjenim rudarskim projektom iz drugega odstavka 95. člena ali druge alineje prvega odstavka 97. člena tega zakona,
4. pisno izjavo pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti, da samoupravna lokalna skupnost ne nasprotuje gradnjam, ki niso odstranjene in stanju delov pridobivalnega prostora, ki niso biološko sanirani, in da jih bo ali jih je že prevzela v svoje prostorske akte za druge namene,
5. geodetski načrt novega stanja zemljišča po končani sanaciji.

(4) Seznam rudarske tehnične in druge dokumentacija iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati:

1. seznam potrjenih rudarskih projektov, na podlagi katerih se je izvajalo izkoriščanje mineralne surovine in opustitev izvajanja rudarskih del,
2. seznam koncesijskih pogodb, dovoljenj, odločb, soglasij, mnenj, poročil in podobno,

3. seznam rudarskih projektantov in izvajalcev rudarskih del za dela, ki so bila predmet opustitve izkoriščanja,
4. seznam zapisnikov tehničnih pregledov, ki so jih opravili državni organi, in internih tehničnih pregledov,
5. dokazila o doseženih zahtevanih stabilnostih, umiritvi posedkov, izpolnjenih zahtevah mnenjedajalcev in podobno,
6. seznam poročil o preizkusih vgrajenih materialov, izjav o skladnosti, poročil o kakovosti in podobno,
7. seznam poročil o spremljavi in nadzoru geoloških in geofizikalnih pojavov, spremljanju vplivov dejavnosti na okolje in dokumentacije o vplivih na okolje iz devetega odstavka 72. člena tega zakona,
8. seznam gradbenih dovoljenj za objekte ali rudniške gradnje iz četrte ali pete točke tretjega odstavka tega člena,
9. seznam druge dokumentacije, listin in dokazil, pomembnih za izvedbo postopka.

(5) Rudarski projektant in izvajalec rudarskih del so za resničnost izjav iz tega člena kazensko in odškodninsko odgovorni.

(6) V postopku izdaje odločbe o prenehanju pravic in obveznosti je stranka le nosilec rudarske pravice.«.

32. člen

Za 98. členom se doda nov 98.a člen, ki se glasi:

»98.a člen (tehnični pregled izvedene sanacije okolja)

(1) Po prejemu vloge iz 98. člena ministrstvo, pristojno za rudarstvo, preveri, ali so poravnane vse zapadle obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje v zvezi s plačevanjem rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo. Če niso poravnane, ravna na način, kot ga določa drugi odstavek 96. člena tega zakona.

(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi vloge iz 98. člena, določi datum tehničnega pregleda in imenuje komisijo za tehnični pregled na način, kot to določajo tretji, četrti in peti odstavek 96. člena tega zakona.

(3) Naloga komisije je, da ugotovi, ali je sanacija okolja izvršena in ali izvedeni ukrepi iz prvega odstavka 95. člena tega zakona zadoščajo.

(4) V zvezi z zagotavljanjem prisotnih s strani nosilca rudarske pravice, vodenjem komisije, podajanjem pripomb, zapisnikom o tehničnem pregledu, stroških tehničnega pregleda ipd. se smiselno upoštevajo določbe 96. člena tega zakona.

(5) Če se na tehničnem pregledu ugotovi, da določene rudniške gradnje niso odstranjene, se takšne gradnje lahko ohranijo, če nosilec rudarske pravice za izkoriščanje predloži pisno stališče pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti iz 4. točke tretjega odstavka 98. člena tega zakona. V postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja za takšno gradnjo se ne glede na določbe predpisov, ki urejajo graditev, ne odmerja nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora.

(6) Če se na tehničnem pregledu ugotovi, da na nekaterih delih pridobivalnega prostora še ni izvedena biološka sanacija, se takšna stanja delov pridobivalnega prostora lahko ohranijo, če nosilec rudarske pravice za izkoriščanje predloži pisno stališče pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti, da bo ali je že samoupravna lokalna skupnost za te dele pridobivalnega prostora v prostorskem aktu spremenila trenutno namensko rabo v takšno, za katero se ne zahteva izvedba biološke sanacije (npr. za okoljsko infrastrukturo, gradnjo in podobno).

(7) Določbe petega in šestega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi v primeru, če se namerava v opuščeni podzemni prostor ali na opuščeni površinski koku opravljati dejavnost, ki ni povezana z rudarstvom, kot npr. podzemni muzej, gostinski obrat, prireditvena dvorana, prostor za opravljanje verskih obredov, spominski prostor, zaklonišče, doživljajski park, dirkalna steza in podobno ter v primeru zgrajene dodatne rudarske infrastrukture.

(8) Če komisija pri tehničnem pregledu ugotovi pomanjkljivosti, v zapisniku opozori nanje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje in določi rok, v katerem jih mora odpraviti.

(9) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora v roku iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo, in komisijo obvestiti, ali je pomanjkljivosti odpravil in o tem predložiti ustrezna dokazila. Za resničnost izjav je nosilec rudarske pravice kazensko in odškodninsko odgovoren.

(10) Po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka lahko komisija ali njen posamezni član, na katerega delovno področje se nanaša pomanjkljivost, ponovno opravi tehnični pregled. Če ponovni pregled opravi samo posamezni član komisije, lahko pregleda le tista dela, ki jih je bilo treba popraviti ali opraviti naknadno z njegovega delovnega področja.

(11) Komisija ali njen član, ki je opravil ponovni tehnični pregled, ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, predloži pisno izjavo s podatki o dnevu opravljenega ponovnega tehničnega pregleda, ugotovitvah in o tem, ali so pomanjkljivosti v celoti odpravljene.«.

33. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»99. člen
(odločba o prenehanju pravic in obveznosti)

(1) Po opravljenem tehničnem pregledu in odpravi morebitnih pomanjkljivosti iz prejšnjega odstavka, ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda odločbo o prenehanju pravic in obveznosti, ali zavrne izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti, če ugotovi, da ima izvedena sanacija okolja takšne pomanjkljivosti, zaradi katerih predstavlja nevarnost za zdravje ali življenje ljudi, promet, sosednje objekte ali okolje, pri čemer pa pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti.

(2) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, ki mu je bila zahteva za izdajo odločbe o prenehanju njegovih pravic in obveznosti zavrnjena, lahko ponovno vloži takšno zahtevo, ko odpravi napake, ugotovljene na tehničnem pregledu in izvede sanacijo v skladu s predpisi. Do izdaje takšne odločbe mora nosilec rudarske pravice v rudniškem prostoru zagotoviti izvajanje takšnih vzdrževalnih in drugih del, s katerimi se izključi nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter možni povzročitelji onesnaževanja okolja in zagotovi, da se stanje pridobivalnega prostora ne poslabšuje.

(3) Odločba iz prvega odstavka tega člena se nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje vroči osebno ter pošlje v vednost pristojni rudarski inšpekciji in samoupravni lokalni skupnosti, na katere območju leži rudnik.

(4) Če se nosilec rudarske pravice za izkoriščanje po vročitvi odločbe odpove pravici do sprožitve upravnega spora, postane odločba pravnomočna z dnem, ko to nosilec rudarske pravice ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, izjavi pisno ali ustno na zapisnik.«.

33. člen

100. člen se spremeni tako, da se glasi:

»100. člen
(prenehanje pravic in obveznosti ter posledice prenehanja)

(1) Pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje prenehajo s pravnomočno odločbo o prenehanju pravic in obveznosti in izvedbo sprememb v zbirki rudarskih podatkov iz tretjega odstavka tega člena.

(2) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora rudarske načrte, merske knjige in drugo dokumentacijo o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje, izročiti Geološkemu zavodu Slovenije, da iz njih pridobi podatke, ki jih potrebuje za izdelavo državne geološke karte in da izmed njih izbere gradivo, ki se ga mora v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo, hraniti trajno.

(3) Po pravnomočnosti odločbe iz prvega odstavka in izročitvi dokumentacije iz drugega odstavka tega člena Geološki zavod Slovenije po uradni dolžnosti izvede ustrezno spremembo v zbirki rudarskih podatkov iz 13. člena tega zakona, na podlagi katere je jasno razvidno:

- da pravna ali fizična oseba s pravnomočno odločbo o prenehanju pravic in obveznosti, ni več nosilec rudarske pravice za izkoriščanje,
- da je izkoriščanje na takšnem pridobivalnem prostoru ali njegovem delu opuščeno,
- kateri površinski objekti se niso odstranili,
- kateri podzemni objekti so ostali odprti in bi lahko predstavljali nevarnost pri poseganju na območje njihovega vpliva,
- morebitne druge nevarnosti,
- zahtevana trajna vzdrževalna dela in njihova lokacija (npr. periodično čiščenje odvodnjevalnih kanalov, pregledovanje stanja podzemnih objektov ipd.).

(4) Z dnem izvedbe sprememb iz prejšnjega odstavka se šteje, da je rudnik ali del rudnika, na katerega se nanaša odločba o prenehanju pravic in obveznosti, zaprt.

(5) Z dnem iz prejšnjega odstavka rudarski inšpekciji na območju zaprtega rudnika ali njegovega dela preneha obveznost inšpekcijskega nadzorstva po prvem odstavku 122. člena tega zakona.«.

35. člen

Za 100. členom se doda nov 100.a člen, ki se glasi:

»100.a člen

(pogoji za zapustitev rudnika v primeru, ko rudarska pravica ne obstaja)

(1) V primerih, ko je koncesijska pogodba med Republiko Slovenijo in nosilcem rudarske pravice za izkoriščanje prenehala zaradi razlogov iz prve do četrte alineje drugega odstavka 57. člena tega zakona (potek ali razdrtje koncesijske pogodbe ter odvzem ali ugasnitev rudarske pravice), pa sanacija pridobivalnega prostora še ni bila izvršena, takšni pravni ali fizični osebi (v nadaljnjem besedilu: bivši nosilec rudarske pravice) s prenehanjem koncesijske pogodbe ne preneha obveznost sanacije iz 95. člena tega zakona.

(2) Kadar v primeru iz prvega odstavka ob prenehanju koncesijske pogodbe redna tehnična sanacija še ni izvedena, bivši nosilec rudarske pravice sanacijo začne po postopku za predčasno sanacijo iz 96. člena tega zakona, v primeru, da je že izvedena, pa lahko dokonča biološko sanacijo in začne postopek za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti po 98. členu tega zakona, pri čemer se upoštevajo te posebnosti:

1. rok iz prvega odstavka 96. člena tega zakona se ne upošteva, ampak rok določi rudarski inšpektor v inšpekcijski odločbi,
2. kot stranka v postopkih namesto nosilca rudarske pravice nastopa bivši nosilec rudarske pravice,
3. rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del se namesto z aneksom h koncesijski pogodbi potrdi s pogodbo za sanacijo bivšega pridobivalnega prostora.

(3) Kadar je v primerih iz prvega odstavka tega člena pri sanaciji nujno potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine, veljajo za obračun nadomestila za pridobljeno mineralno surovino določbe šestega odstavka 92. člena tega zakona.

(4) Kadar sanacije nelegalnega kopa ni mogoče izvršiti z vrnitvijo v prvotno stanje in je za njeno izvedbo potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine, se za izvedbo postopka sanacije smiselno uporabljajo določbe za postopek za predčasno popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del iz 96. do 100. člena tega zakona, pri čemer se upoštevajo te posebnosti:

1. rok iz prvega odstavka 96. člena tega zakona se ne upošteva, ampak rok določi rudarski inšpektor v inšpekcijski odločbi,
2. Geološki zavod Slovenije na podlagi inšpekcijske odločbe v Zbirki rudarskih podatkov evidentira podatke o nezakonitih rudarskih delih, in sicer tako, da se ta lokacija nedvoumno razlikuje od lokacij s podeljeno rudarsko pravico,
3. kot stranka v postopkih namesto nosilca rudarske pravice nastopa zavezanec za sanacijo nelegalnega kopa,
4. rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del se namesto z aneksom h koncesijski pogodbi potrdi s pogodbo za sanacijo nelegalnega kopa,
5. po pravnomočnosti odločbe o prenehanju pravic in obveznosti iz 99. člena tega zakona Geološki zavod Slovenije v Zbirki rudarskih podatkov označi, da je nelegalni kop saniran.

(5) Za obračun nadomestila za pridobljeno mineralno surovino se v primerih iz prejšnjega odstavka uporabljajo določbe šestega odstavka 53. člena tega zakona.«.

36. člen

V 101. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) V izračunu predvidene inflacije v obdobju do izteka koncesijske pogodbe iz tretjega odstavka tega člena se potrebe tega zakona privzame, da bo inflacija vsako prihodnje leto enaka, kot je bila povprečna inflacija v preteklem petletnem obdobju. Predvideno inflacijo v obdobju do izteka rudarske pravice v odstotkih se izračuna tako, da se sprememba ravni cen,

to je stopnja inflacije, v prej navedenem petletnem obdobju deli s pet in pomnoži s številom let do izteka rudarske pravice. Stopnjo inflacije za obdobje petih let od meseca, v katerem se izdeluje izračun stroška končne sanacije iz prejšnjega odstavka, se izračuna s pomočjo aplikacije za preračun inflacije za izbrano obdobje, objavljene na spletnih straneh Statističnega urada Republike Slovenije. V primeru, da je stopnja inflacije za preteklo petletno obdobje negativna, se za inflacijo upošteva vrednost nič.«.

Sedanja četrta in peti odstavek postaneta nov peti in šesti odstavek.

Novi peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Za pridobivanje projektnih in drugih pogojev za izdelavo projektne dokumentacije po tem zakonu ter z njimi povezanih mnenj pristojnih mnenjedajalcev, pridobivanje soglasij pristojnih soglasodajalcev in drugih dovoljenj se uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.«.

V novem šestem odstavku se besedilo »izvedene sanacije« nadomesti z besedilom »za opustitev izvajanja rudarskih del«.

37. člen

V 105. členu se v drugem odstavku za besedo »projektanta« črta vejica, besedilo »odgovorni vodja rudarskega projekta za podzemno izkoriščanje pa je lahko samo odgovorni rudarski projektant, ki« pa se nadomesti z besedo »in«.

Za drugim odstavkom se dodata nov tretji in četrta odstavek, ki se glasita:

»(3) Odgovorni rudarski projektant mora imeti izobrazbo tiste smeri, iz katere izdeluje rudarski projekt.

(4) Za ustrezno prakso iz prvega odstavka tega člena se šteje praksa po pridobitvi strokovne izobrazbe, in sicer samo pri tistih delih, za katera bo odgovorni rudarski projektant izdeloval rudarske projekte ter sodelovanje pri izdelavi takšnih rudarskih projektov. Sodelovanje pri izdelavi rudarskih projektov mora za delavce z najmanj univerzitetno izobrazbo trajati najmanj eno leto, za delavca z visoko strokovno izobrazbo najmanj dve leti, za delavca z višjo izobrazbo pa najmanj tri leta.«.

38. člen

V naslovu VIII. dela se za besedo »OPRAVLJANJE« doda beseda »REGULIRANIH«.

V VIII. delu se naslov 1. poglavja spremeni tako, da se glasi:

»1. Vrste reguliranih rudarskih storitev in pogoji za njihovo opravljanje«.

39. člen

109. člen se spremeni tako, da se glasi:

»109. člen (vrste reguliranih rudarskih storitev)

(1) Regulirane rudarske storitve po tem zakonu se delijo na regulirane rudarske storitve v pristojnosti države in regulirane rudarske storitve v pristojnosti izvajalca rudarskih del.

(2) Regulirane rudarske storitve v pristojnosti države so storitve, ki jih v skladu z določbami tega zakona opravljajo odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident, odgovorni vodja rudarskega revidiranja, tehnični vodja rudarskih del, vodja tehnične službe pri rudarskih delih in vodja službe za varnost in zdravje pri rudarskih delih.

(3) Regulirane rudarske storitve v pristojnosti izvajalca rudarskih del so storitve, ki jih v skladu z določbami tega zakona opravljajo poslovodja in nadzornik rudarskih del ter vodja skupine ali delovišča.«.

40. člen

111. člen se spremeni tako, da se glasi:

»111. člen (opravljanje strokovnih izpitov)

(1) Strokovni izpiti se opravljajo pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, pred izpitno komisijo, ki jo imenuje minister, pristojen za rudarstvo.

(2) Članom izpitne komisije pripada plačilo za delo ter povračilo stroškov v zvezi z delom v izpitni komisiji.

(3) Pogoj za pristop k strokovnemu izpitu je plačilo stroškov izpita.

(4) Evidenca o opravljenih strokovnih izpitih se vodi v imeniku pooblaščenih oseb v rudarstvu, ki se objavi na svetovnem spletu. Imenik je lahko objavljen samostojno ali kot del Zbirke rudarskih podatkov iz 13. člena tega zakona.

(5) Vsebino, vrsto in način opravljanja strokovnih izpitov, podrobnejše pogoje za njihovo opravljanje, podrobnejše pogoje glede izobrazbe in strokovne prakse ter način obračunavanja stroškov iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za rudarstvo. Pri določitvi vrst strokovnih izpitov se upošteva različna zahtevnost in vrsta del iz 70., 70.a in 105. člena tega zakona.«.

41. člen

Za 111. členom se doda nov 111.a člen, ki se glasi:

»111.a člen (strokovna praksa)

(1) Za ustrezno prakso in delovne izkušnje iz 70., 70.a in 105. člena tega zakona se šteje samo praksa pri pravni osebi ali samostojnemu podjetniku, pri katerem je kandidat za opravljanje strokovnega izpita v času trajanja strokovne prakse zaposlen na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu.

(2) Za ugotovitev resničnega dejanskega stanja glede zaposlitve in opravljanja strokovne prakse si ministrstvo, pristojno za rudarstvo, lahko samo pridobi podatke iz uradnih evidenc o vključitvi kandidata v sistem pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja.

(3) Pravna oseba in samostojni podjetnik sta za resničnost potrdil o zaposlitvi in opravljanju prakse oziroma delovnih izkušnjah iz prejšnjega odstavka tega člena kazensko in odškodninsko odgovorna.

(4) Kandidat za opravljanje strokovnega izpita, za katerega se pravnomočno ugotovi, da je predložil lažno potrdilo o zaposlitvi ali opravljeni strokovni praksi, trajno ne more opravljati strokovnega izpita s področja rudarstva.«.

42. člen

V 112. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Na pisno zahtevo pooblaščenih oseb se v javni del imenika iz prejšnjega odstavka vpišejo tudi njeni kontaktni podatki. Zahteva se evidentira in hrani v zadevi, o vpisu kontaktnih podatkov pa se upravni akt ne izda.«.

43 člen

V 120. členu se za sedmim odstavkom doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Tehničnega vodenja rudarskih del ne more opravljati oseba, ki je v rudarskem projektu za ta dela podala mnenje o upoštevanju predpisov o zagotavljanju varstva in zdravja pri delu iz sedmega odstavka 107. člena tega zakona.«.

44 člen

V 121. členu se v drugem odstavku prva, druga tretja in četrta alineja spremenijo tako, da se glasijo:

»– za izvajalca rudarskih del pri površinskem izkoriščanju nižja od 100.000 eurov, za izvajalca rudarskih del pri podzemnem izkoriščanju pa nižja od 300.000 eurov,
– za rudarskega projektanta in rudarskega revidenta pri površinskem izkoriščanju nižja od 50.000 eurov, za rudarskega projektanta in rudarskega revidenta pri podzemnem izkoriščanju pa nižja od 100.000 eurov in
– za geološkega projektanta pri površinskem izkoriščanju nižja od 20.000 eurov, za geološkega projektanta pri podzemnem izkoriščanju pa nižja od 40.000 eurov.«.

Tretji odstavek se črta.

Sedanja četrta in peti odstavek postaneta nov tretji in četrta odstavek.

V novem tretjem odstavku se besedilo »oseb, ki s pogodbo o zaposlitvi ali s pogodbo o delu« nadomesti z besedilom »odgovornosti oseb, ki s pogodbo o zaposlitvi, pogodbo o delu ali na kakšen drug zakonit način«.

45 člen

V 126. členu se v prvem odstavku v 5. točki za besedo »fotografirati« doda besedilo »raziskovalne in rudniške prostore ter«, v 6. točki se črta beseda »osnovne«, v 11. točki pa se na koncu stavka pika nadomesti z vejico, za njo pa se doda besedilo »če prireja rezultate

preiskav, raziskav, meritev, izračune in podobno, ali s svojim ravnanjem ali opustitvijo ravnanja ogroža življenje in zdravje ljudi ali huje ogroža okolje, naravo in premoženje.«.

46 člen

V 129. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Po opravljenem inšpekcijskem nadzorstvu na podlagi določb tega zakona ima rudarski inšpektor pravico in dolžnost z odločbo odrediti, da inšpekcijski zavezanec z dejanjem ali opustitvijo dejanja v roku, ki ga določi rudarski inšpektor, zagotovi izvajanje tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu iz svoje pristojnosti.«.

V četrtem odstavku se besedilo »nosilcu rudarske pravice za raziskovanje, nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalcu rudarskih del« nadomesti z besedilom »iz prvega odstavka tega člena«, na koncu stavka pa se za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»V enakom roku mora izdati tudi pisno odločbo v primeru iz prejšnjega odstavka, kadar zavezanec skladno s tem zakonom ni dolžan voditi knjige rudarskega nadzora.«.

V petem odstavku se besedilo »nosilec rudarske pravice za raziskovanje, nosilec rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalec rudarskih del« nadomesti z besedilom »zavezanec«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Pritožba zoper inšpekcijsko odločbo ne zadrži njene izvršitve.«.

47. člen

V 131. členu se v prvem odstavku v 2. točki za besedo »določb« doda besedilo »koncesijske pogodbe«, za besedilom »drugih predpisov« se doda vejica, beseda »ali« pa se nadomesti z besedilom »rudarski projekt za izvedbo ni skladen z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje ali izvajalec«, v četrti točki pa se za besedo »inšpektorja« doda vejica.

V drugem odstavku se na koncu 5. točke pika nadomesti z vejico in se doda nova 6. točka, ki se glasi:

»6. da izvajalec izvaja dela brez pravice izvajati rudarska dela na zemljišču.«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) V odločbi iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena rudarski inšpektor določi tudi vrsto rudarskih del, ki jih prepoveduje, vrsto ukrepov, ki jih mora zavezanec izvesti, ter rok, v katerem mu mora zavezanec v pisni obliki sporočiti, na kakšen način je izvršil v odločbi odrejene inšpekcijske ukrepe.«.

Za četrtyim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Kadar izvajalec ukrepov iz prejšnjega odstavka ne izvrši v odrejenem roku, rudarski inšpektor v primeru iz 5. točke drugega odstavka tega člena postopa v skladu s 139. členom tega zakona, v primeru iz 6. točke drugega odstavka pa odredi, da se na stroške izvajalca na zemljišču vzpostavi prejšnje stanje.«.

48. člen

132. člen se črta.

49. člen

133. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»133. člen
(dolžnosti inšpekcijskega zavezanca)**

(1) Inšpekcijski zavezanec po določbah tega zakona mora rudarskemu inšpektorju zagotoviti nemoteno izvrševanje inšpekcijskega nadzorstva, mu dovoliti vstop v območje, kjer se izvajajo rudarska dela ter mu dati na razpolago vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki so potrebna za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

(2) Inšpekcijski zavezanec je dolžan inšpektorju pisno poročati o izvršitvi ukrepov, naloženih z inšpekcijsko odločbo iz 129. člena tega zakona tako, da je iz poročila vidno, kdaj in na kakšen način je izvajalec rudarskih del izvršil ukrep.

(3) Za resničnost izjav je zavezanec kazensko in odškodninsko odgovoren.«.

50. člen

134. člen se spremeni tako, da se glasi:

»134. člen (izvršba s prisilitvijo)

(1) Če je pravni ali fizični osebi z odločbo inšpektorja odrejen ukrep, inšpekcijski zavezanec pa v odrejenem roku ukrepa ne izvrši, uvede rudarski inšpektor po uradni dolžnosti postopek izvršbe s prisilitvijo.

(2) Pri izvršbi s prisilitvijo iz prejšnjega odstavka znaša višina prve denarne kazni:

- za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost od 2.000 do 10.000 eurov,
- za pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost pri izdani odločbi o sanaciji od 20.000 do 50.000 eurov,
- za fizično osebo od 1.000 do 5000 eurov.

(3) Vse kasnejše kazni za prisilitev zavezanca, ki kljub izrečenim kaznim ne izpolni svojih obveznosti, se izrekajo, dokler seštevek denarnih kazni ne doseže desetkratnika najvišjega zneska iz prejšnjega odstavka.

(4) Pri določitvi višine denarne kazni inšpektor upošteva težo kršitve. Zneski kazni iz tega člena se izrekajo neodvisno od izrekanja glob za prekrške.

(5) Če zavezanec kljub izrečenim denarnim kaznim ne opravi nadenarnih obveznosti iz prvega odstavka tega člena, lahko inšpektor uvede postopek izvršbe po drugih osebah iz 135. člena tega zakona.

(6) Kadar inšpekcijski zavezanec neposredno ogroža stabilnost in obstoj objekta ali naprave, varnost življenja in zdravja ljudi, prometa, sosednjih objektov in okolja ter predstavlja neposredno nevarnost za življenje ali zdravje delavcev, ga lahko k izvršitvi ukrepa fizično prisili rudarski inšpektor ob pomoči policije. Policija ima pri izvajanju določbe iz prejšnjega stavka vsa pooblastila iz zakona, ki ureja policijo.

(7) V postopku iz petega in šestega odstavka lahko rudarski inšpektor odredi tudi zapečatenje ali zaplembo opreme.«.

51. člen

V 135. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če inšpekcijski zavezanec ne izvrši ukrepov iz inšpekcijske odločbe, lahko rudarski inšpektor uvede postopek izvršbe po drugih osebah na stroške zavezanca. Rudarski inšpektor uvede postopek izvršbe po drugih osebah po uradni dolžnosti s sklepom.«.

V drugem odstavku se besedilo »nosilca rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilca rudarske pravice za izkoriščanje« nadomesti z besedilom »inšpekcijskega zavezanca«.

52. člen

139. člen se spremeni tako, da se glasi:

»139. člen

(inšpekcijski ukrepi v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del)

(1) Če rudarski inšpektor ob opravljanju nadzorstva sam ali na podlagi obvestila ugotovi, da se na zemljiščih, za katera so izdani prostorski akti, namenjeni rudarstvu, v skladu s 151. členom tega zakona, izvajajo nezakonita rudarska dela, uvede inšpekcijski postopek, v katerem:

1. odredi, da se dela takoj prenehajo izvajati,
2. o nezakonitih rudarskih delih nemudoma obvesti krajevno pristojno državno tožilstvo,
3. odredi, da se območje na stroške izvajalca nezakonitih rudarskih del v skladu s 4.7. točko 2. člena vrne v prvotno stanje,
4. odredi izdelavo projekta za sanacijo nezakonitih rudarskih del na stroške izvajalca nezakonitih rudarskih del.

(2) Kadar so se nezakonita rudarska dela iz prejšnjega odstavka izvedla v preteklosti in se ne izvajajo več, rudarski inšpektor pred tem izvede postopek ugotavljanja izvajalca nezakonitih rudarskih del. Če rudarski inšpektor po uvedbi postopka ne najde izvajalca nezakonitih rudarskih del, ugotovi pa, da lastnik zemljišča ni ravnal v skladu z določbami 90. člena tega zakona, odredi ukrepa iz 3. in 4. točke prejšnjega odstavka lastniku zemljišča na njegove stroške. V primeru, da se v inšpekcijskem postopku ugotovi, da lastnik zemljišča ni vedel oziroma ni mogel vedeti, da se na njegovem zemljišču izvajajo nezakonita rudarska dela, rudarski inšpektor lastniku zemljišča odredi samo nujne ukrepe za preprečitev nevarnosti.

(3) Če inšpektor iz prvega odstavka 123. člena tega zakona ob opravljanju nadzorstva sam ali na podlagi obvestila ugotovi, da se na zemljiščih, za katera niso izdani prostorski akti,

namenjeni rudarstvu, v skladu s 151. členom tega zakona, izvajajo ali so se izvajala nezakonita rudarska dela, poleg ukrepanja po 123. členu tega zakona postopa tudi na način, ki je skladno s prvim in drugim odstavkom tega člena predviden za postopanje rudarskega inšpektorja.

(4) Sanacijo nelegalnega kopa iz prejšnjega odstavka v sodelovanju z rudarskim inšpektorjem odredi:

- gradbeni inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela na stavbnem zemljišču;
- kmetijski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela na kmetijskem zemljišču;
- gozdarski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela v gozdu;
- okoljski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela v posebej varovanem območju ali v vodi oziroma na vodnem zemljišču.

(5) Sanacijo nelegalnega kopa lahko na stroške zavezanca izvaja samo za to usposobljeni izvajalec v skladu z namensko rabo prostora.

(6) Zavezanec mora pričetek sanacije prijaviti pristojni inšpekciji najmanj 15 dni pred pričetkom del.

(7) Inšpekcijski ukrepi po tem členu se izrekajo tudi pravnim naslednikom inšpekcijskega zavezanca in jih zavezujejo.

(8) Kadar sanacije nelegalnega kopa ni mogoče izvršiti z vrnitvijo v prvotno stanje, za njeno izvedbo pa je potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine, pristojni inšpektor zavezancu odredi postopanje na način, kot ga določata četrta in peti odstavek 100.a člena tega zakona.«.

53. člen

V 141. členu se v prvem odstavku v 1. točki za zaklepajem doda besedilo »ali ga ne izvaja v skladu z njo (49. člen)«.

V 2. točki se beseda »drugi« nadomesti z besedo »tretji«.

3. in četrta točka se spremenita tako, da se glasita:

»3. če izvaja rudarska dela, pa ne izpolnjuje pogojev za izvajalca rudarskih del, najame izvajalca, ki teh pogojev ne izpolnjuje ali kot izvajalec rudarskih del prodaja mineralno surovino na trgu za svoje ime in svoj račun (drugi odstavek 69. člena);

4. če pred začetkom izvajanja zahtevnih rudarskih del ne poskrbi za predpisani rudarski projekt za izvedbo (četrty odstavek 69. členu) ali naroči, izdelata, revidira ali potrdi rudarski projekt za izvedbo ali odmik od tega projekta, ki ni skladen z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje (četrty odstavek 69. členu);«.

16. točka se spremeni tako, da se glasi:

»16. če v primeru predčasne popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del ne vloži vloge za tehnični pregled izpolnjevanja pogojev za predčasno opustitev rudarskih del (prvi odstavek 96. členu);«.

Na koncu 17. točke se pika nadomesti z vejico in se dodajo nova 18., 19., 20., 21., 22. in 23. točka, ki se glasijo:

»18. če izvajalec izvaja dela brez pravice izvajati rudarska dela na zemljišču (peti odstavek 46. členu in četrty odstavek 150.e členu);

19. če najmanj 15 dni pred začetkom zahtevnih rudarskih del tega ne prijavi del pristojni rudarski inšpekciji ali ne prijavi na predpisani način (tretji odstavek 69. členu)

20. če ne prijavi nevarnega pojava rudarski inšpekciji (tretji odstavek 76. členu);

21. če investitor gradnje ali investitor agromelioracije v roku 15 dni pred začetkom gradnje ali agromelioracije rudarski inšpekciji ne priglasí začetka del ali priglasitev ne izvede na predpisani način (tretji odstavek 92. členu),

22. če investitor iz prejšnje točke ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, ne priglasí pridobljenih količin mineralne surovine ob izvajanju gradbenih del ali agromelioraciji (četrty in peti odstavek 92. členu),

23. če po zaključeni sanaciji pridobivalnega prostora ali območja nezakonitih rudarskih del ne izroči Geološkemu zavodu Slovenije dokumentacije rudarskih načrtov, merskih knjig in druge dokumentacije o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje (drugi odstavek 100. členu).«.

54. člen

V 142. členu se v prvem odstavku 11. točka spremeni tako, da se glasi:

»11. če pred začetkom del ne izdelata splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu (peti odstavek 75. členu);«.

Na koncu 15. točke se pika nadomesti z vejico in se dodata nova 16. in 17. točka, ki se glasita:

»(16) če izvaja hidravlično lomljenje pod mejo obsežnega hidravličnega lomljenja brez izpolnjevanja pogojev (tretji odstavek 6. člena),
(17) če ne izvaja rudarska dela skladno z rudarsko tehnično dokumentacijo (prvi odstavek 102. člena).«.

55. člen

Za 142. členom se dodata nov 142.a in 142.b člen, ki se glasita:

»142.a. člen (prekrški v primeru izvajanja obsežnega hidravličnega lomljenja)

- (1) Z globo od 200.000 do 500.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna ali fizična oseba, če izvaja obsežno hidravlično lomljenje (drugi odstavek 6. člena).
(2) Z globo od 30.000 do 50.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

142.b. člen (prekrški v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del)

- (1) Z globo od 20.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna ali fizična oseba, če izvaja nezakonita rudarska dela.
(2) Z globo od 3.000 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena odstavka.
(3) Pristojnost za izrekanje glob za kršitve iz prvega in drugega odstavka tega člena imajo poleg rudarskih inšpektorjev tudi vsi inšpektorji iz prvega odstavka 123. člena tega zakona.«.

56. člen

V prvem stavku 145. člena se besedilo »300 do 1.000« nadomesti z besedilom »500 do 2.000«.

Prva točka se spremeni tako, da se glasi:

»1. če opravlja dela tehničnega vodenja rudarskih del, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za tehničnega vodjo rudarskih del (70. člen) ali če opravlja dela vodenja

tehnične službe, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za vodjo tehnične službe (70.a člen);«.

57. člen

Besedilo 145.b člena se spremeni tako, da se glasi:

»V primerih iz 140., 141., 142., 142.a, 142.b, 143., 144., 145. in 145.a člena tega zakona lahko rudarski inšpektor in inšpektorji iz prvega odstavka 123. člena v hitrem postopku o prekršku izrečejo globo v katerikoli višini znotraj razpona, ki je predpisan pri posameznem členu.«.

58. člen

V 150.c členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Kadar je po zaprtju premogovnika predvideno izvajanje spremljave stabilnosti, posedkov, dvigovanja podtalnice in drugih vrst monitoringa ter vzdrževanje trajnih jamskih objektov, lahko vlada s sklepom določi novega zavezanca za izvajanje teh del. Po izdaji sklepa ministrstvo, pristojno za rudarstvo, za ta del rudnika izda odločbo o prenosu pravic in obveznosti vzdrževanja, monitoringa in dokončne sanacije okolja na novega zavezanca. Vlada zagotovi tudi finančne vire za izvajanje teh del.«.

59. člen

Za 150.d členom se doda nov 150.e člen, ki se glasi:

»150.e. člen (druge izjeme pri podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice)

(1) Pravni osebi ali samostojnemu podjetniku, ki ima ob uveljavitvi tega zakona rudarsko pravico za izkoriščanje mineralnih surovin za predelovalno industrijo ali mineralnih surovin za industrijo gradbenih materialov in proizvodov ali geoenergetskih surovin, pridobljeno na podlagi 19. ali 105. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99, 46/04 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08 in 61/10 – ZRud-1), se čas veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje izjemoma lahko podaljša tudi brez izpolnjevanja pogojev iz 4. in 5. točke prvega odstavka 50. člena tega zakona.

(2) Šteje se, da je izjema iz prejšnjega odstavka glede pravice izvajati rudarska dela na zemljišču izpolnjena, če:

1. izkoriščanje v nobene delu ni potekalo izven mej odobrenega pridobivalnega prostora,
2. nosilec rudarske pravice z izkoriščanjem še ni posegel na zemljišča, za katera nima pravice izvajati rudarska dela,
3. je izkoriščanje znotraj odobrenega pridobivalnega prostora mogoče izvajati postopoma na posameznih zaokroženih celotah,
4. ima nosilec rudarske pravice na vseh zemljiščih znotraj zaokrožene celote iz prejšnjega odstavka pridobljeno pravico izvajati rudarska dela.

(3) Pravna oseba ali podjetnik, ki se jima je čas trajanja rudarske pravice podaljšal z upoštevanjem določb prvega in drugega odstavka tega člena, lahko po sklenitvi dodatka h koncesijski pogodbi nadaljujeta z izkoriščanjem mineralne surovine samo na tistih zemljiščih znotraj pridobivalnega prostora, za katere sta pridobila pravico izvajati rudarska dela v skladu s 46. členom tega zakona. Navedba, za katera zemljišča ima nosilec rudarske pravice pridobljeno pravico izvajati rudarska dela, mora biti sestavni del dodatka h koncesijski pogodbi iz sedmega odstavka 50. člena tega zakona.

(4) Na ostalih zemljiščih znotraj pridobivalnega prostora, za katera koncesionar nima pravice izvajati rudarska dela na zemljišču, se lahko z izkoriščanjem mineralne surovine nadaljuje šele po pridobitvi te pravice, o čemer nosilec rudarske pravice sklene nov dodatek h koncesijski pogodbi. Izjemoma se na podlagi inšpekcijske odločbe na teh zemljiščih lahko izvedejo nujna rudarska dela za preprečitev nevarnosti in škode.

(5) Če zaradi prepovedi izkoriščanja iz prejšnjega odstavka ni mogoče izkoriščati mineralne surovine v skladu s potrjenim rudarskim projektom za izkoriščanje, v okviru katerega je sklenjena koncesijska pogodba, mora koncesionar k vlogi za podaljšanje rudarske pravice iz 50. člena tega zakona predložiti v potrditev nov rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, izdelan v skladu z določbami tega zakona, ki upošteva določbe koncesijskega akta, koncesijske pogodbe in stanje pridobljenih pravic izvajati rudarska dela na zemljišču. Po pridobitvi novih pravic izvajati rudarska dela na zemljišču, lahko koncesionar ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, predloži v potrditev rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje za novo zaokroženo celoto. Rudarski inšpektor prepove rudarska dela na zemljiščih iz četrtega odstavka 150.e člena, za katera nosilec rudarske pravice nima pridobljene pravice izvajati rudarska dela na zemljišču, do sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz petega odstavka 150.e člena.

(6) Šteje se, da je izjema iz prvega odstavka tega člena glede skladnosti pridobivalnega prostora z dokumenti urejanja prostora izpolnjena, če:

- sta rudarska pravica in koncesija podeljeni po 105. členu Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99) na podlagi pravnomočnega dovoljenja za izkoriščanje mineralne surovine, pa

lokalna skupnost kljub temu, da je bila izdelana lokacijska dokumentacija, izdano lokacijsko dovoljenje in plačano nadomestilo za spremembo uporabe kmetijskega zemljišča po določbah takrat veljavnih predpisov, pridobivalnega prostora ni vnesla v svoje prostorske akte, ali

- je lokalna skupnost kljub temu, da je bilo izdano dovoljenje ter podeljeni rudarska pravica in koncesija za izkoriščanje, v času trajanja rudarske pravice v prostorskih aktih spremenila namensko rabo prostora iz območja izkoriščanja mineralnih surovin v drugačno rabo, ali

- območje znotraj pridobivalnega prostora v veljavnih občinskih prostorskih aktih po namenski rabi sicer ni opredeljeno za izkoriščanje mineralne surovine, je pa njeno izkoriščanje dopustno kot vrsta dopustnih dejavnosti ali vrsta dopustnih gradenj, razen, če je bila dopustna samo sanacija pridobivalnega prostora.

(7) V primeru iz prejšnjega odstavka se za zemljišča znotraj pridobivalnega prostora zadrži izvajanje namenske rabe prostora po prostorskih aktih do izteka podaljšanja časa rudarske pravice, če bi to oviralo izvajanje rudarske pravice.

60. člen

V 156. členu se v drugem odstavku črta besedilo »iz 16. člena,«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

61. člen

Ne glede na določbe 21. in 22. člena tega zakona, ki se nanašajo na smer izobrazbe, se šteje, da osebe, ki so pred uveljavitvijo tega zakona izpolnjevale pogoje za opravljanje tehničnega vodenja rudarskih del, vodenja posameznih rudarskih del ter vodenja tehničnih služb in vodenja posameznih tehničnih del, izpolnjujejo pogoj glede smeri izobrazbe tudi po tem zakonu.

62. člen

(nosilec urejanja prostora za področje rudarstva)

Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo prostorsko načrtovanje, se z dnem uveljavitve tega zakona šteje, da je nosilec občinskega urejanja prostora za področje rudarstva oziroma mineralnih surovin Geološki zavod Slovenije.

63. člen

(dokončanje upravnih postopkov)

(1) V primeru, ko je rudarska pravica ugasnila na podlagi 60. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 – popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14 – UPB3 in 61/17) pred uveljavitvijo tega zakona, se postopki za izbor novega nosilca rudarske pravice za izkoriščanje dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Postopki za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del iz 95., 96. in 97. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 – popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14 – UPB3 in 61/17), začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(3) Zapiralna dela ter postopki za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti rudarske pravice za izkoriščanje iz 98., 99. in 100. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 – popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14 – UPB3 in 61/17), začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

64. člen

(izdaja in uskladitev predpisov)

(1) Vlada najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi predpisa iz tretjega odstavka 53. in tretjega odstavka 54. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ) z določbami tega zakona.

(2) Minister, pristojen za rudarstvo, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona uskladi predpisa iz šestega odstavka 101. člena in petega odstavka 111. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ) z določbami tega zakona.

65. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu:

S 1. členom novele se popravljajo pomeni nekaterih izrazov, uporabljenih v zakonu, nekateri izrazi pa se zaradi poenotenja njihovega pomena dodajajo. Tako se na predlog Geološkega zavoda Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GeoZS) v točki 1.1. najprej popravlja pojem »geofizično« v »geofizikalno«, kar je pravilen strokovni izraz za nedestruktivne metode geoloških raziskav, s katerimi določamo geološko sestavo terena (npr. geoelektrično sondiranje ter gravimetrične, geomagnetne, seizmične, georadarske in druge meritve).

V točki 1.4. se z nadomestitvijo pojma »potrebna dela« v pojem »sanacijska rudarska dela« vzpostavi povezava na ta pojem v točki 4.3., s čemer se natančno opredeli, katere dela so to. Iz sedanjega pojma »potrebna dela« namreč ni jasno, za katera dela gre in ali sem spadajo tudi kakršnakoli dela, ki niso sanacijska rudarska dela.

Na predlog GeoZS se v točkah 2.3., 2.3.1. in 2.3.2. spreminja definicija izrazov »kategorizacija in klasifikacija zalog in virov«, »zaloge« in »viri«. Nov način pojmovanja teh izrazov je skladen z njihovim pojmovanjem v praksi, omogočil pa bo lažje delo in manj napak pri pripravi elaboratov o zalogah in virih ter izpolnjevanju obrazcev za priglasitev osnov za odmero rudarske koncesnine in sredstev za sanacijo. Dosedanja definicija »zalog« je dejansko vključevala samo bilančne zaloge.

V 3.2.5. točki se beseda »je« nadomešča z besedilom »se obravnava kot«. Vrtina namreč ni površinski oziroma točkovni površinski kop, se pa za potrebe tega zakona obravnava kot točkovni površinski kop.

V točki 4.3. se na predlog Inšpektorata Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: IRSI) dodajata termina »sprotna« in »končna« sanacija. Zaradi celovitosti se dodajajo tudi izrazi »fazna«, »delna«, »tehnična« in »biološka« sanacija ter »rekultivacija« in »renaturacija« (povzeto po predlogu dr. Salobirja² ter prilagojeno in dopolnjeno). Ti izrazi se v praksi redno uporabljajo, ni pa bil njihov pomen opredeljen v ZRud-1, zato je prihajalo do določenih razhajanj v njihovem razumevanju in uporabi. Izrazi so deloma prilagojeni besedilu veljavnega ZRud-1. Izrecno je navedeno tudi, da se humus iz pridobivalnega prostora ne sme

² Dr. Boris Salobir je po maturi na velenjski gimnaziji diplomiral iz rudarstva na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kjer je leta 1989 magistriral in 1996 doktoriral. Izobraževal se je tudi na Montanuniversitat Leoben v Avstriji. V letih 1984-96 je bil zaposlen na Rudniku lignita Velenje, nato je bil pet let direktor Direkcije Republike Slovenije za rudna bogastva pri Ministrstvu za gospodarstvo, med letoma 2001-02 je bil tehnični vodja PV Invest Velenje, leta 2002 pa je ustanovil lasten projektantski biro POTOS, d.o.o. Je tudi univerzitetni učitelj na Naravoslovnotehniški fakulteti in predavatelj na Višji strokovni šoli ter na poklicni in tehnični rudarski šoli Šolskega centra Velenje. Napisal je več strokovnih člankov in publikacij. Je tudi sodni izvedenec za področje rudarstva.

odvažati, ampak se porabi za sanacijo. V praksi so namreč primeri, ko se je humus prodal, na koncu pa se je za sanacijo dovažalo »zemeljske izkope« od drugje. Ti »zemeljski izkopi« so bili v nekaterih primerih različni odpadki, digestat, izkopi zemljine slabe kakovosti ipd. Dodano je tudi, da odlaganje odpadkov in debelih slojev zemeljskih izkopov ni rudarsko delo, zato se ga sicer lahko izvaja na podlagi drugih predpisov (93. člen ZRud-1), ne pa na podlagi ZRud-1. Takšno odlaganje je namreč lahko krinka za odlaganje odpadkov ali za izvedbo dodatnega izkopa mineralne surovine v globino, kar ne spada na področje rudarstva. V primeru potrebe po takšnem odlaganju naj se to ustrezno opredeli v prostorskih aktih, območje izloči iz pridobivalnega prostora, nato pa izvede vnos odpadkov po predpisih s področja okolja. Pri rudarjenju pa je potrebno zasledovati cilj, da se po izvedbi izkoriščanja območje čim prej vrne v prvotno rabo, oziroma takšno rabo, kot jo po koncu izkoriščanja opredeljujejo prostorski akti.

S tehnično sanacijo je potrebno zagotoviti trajno oziroma dolgoročno stabilnost. Varnostne faktorje delovnih in končnih brežin oziroma površinskega kopa, jalovišč itd. določa pravilnik.

Z dopolnitvijo 4.6. točke se notranje usklajujejo določba te točke z določbami 92. člena ZRud-1, ki dopušča izkoriščanje mineralne surovine brez koncesije za izkoriščanje tudi ob izvajanju gradbenih del in agromelioracije. Vsako izkoriščanje mineralne surovine izven odobrenega pridobivalnega prostora ali izven območja, za katero je izdano ustrezno gradbeno dovoljenje ali odločba za melioracijo, pa šteje za nezakonito rudarsko delo.

V točki 5.1. se sedanji termin »rudarski projekt izvedene sanacije« nadomešča z novo vrsto rudarskega projekta, tj. »rudarskim projektom za opustitev izvajanja rudarskih del«, ki ga v 28. členu te novele uvaja spremenjeni 95. člen ZRud-1. V točki 5.1.4. je ta termin tudi pojasnjen. Sedanji termin »rudarski projekt izvedene sanacije« ni več potreben, saj je iz 98. člena ZRud-1 črtan. Ta rudarski projekt je bil namreč v praksi sestavljen iz projektne dokumentacije, na podlagi katere so se izvajala rudarska dela v pridobivalnem prostoru, geodetskega načrta končnega stanja in različnih seznamov, izjav, dokazil ipd., kar pa v predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi ZRud/99, ni bilo opredeljeno. Pravilnik o rudarski tehnični dokumentaciji (Uradni list RS, št. 32/17 in 58/17 – popr.) je sicer zaradi zahteve v ZRud-1 opredelil vsebino tega projekta, ki pa se pokriva z vsebino, ki jo vsebuje že rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje ali rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del, zato predstavlja dodatno in nepotrebno finančno obremenitev za koncesionarja oz. zavezanca za sanacijo.

V novi 10. točki sta opredeljena izraza »hidravlično lomljenje« in »obsežno hidravlično lomljenje«. Opredelitev izrazov je potrebna, ker se s 4. členom te novele dopolnjuje 6. člen ZRud-1 s prepovedjo obsežnega hidravličnega lomljenja. Prepoved se dodaja iz previdnostnih razlogov, saj nekatere študije kažejo, da bi obsežno hidravlično lomljenje lahko negativno vplivalo na okolje. Natančnejša pojasnila so podana pri obrazložitvi 4. člena novele.

K 2. členu:

S tem členom novele se popravlja pojem »energetske mineralne surovine«. Fizikalno gledano namreč le radioaktivne oziroma jedrske mineralne surovine, ki se lahko uporabijo za proizvodnjo energije (uran), spadajo med energetske mineralne surovine, medtem ko nafta, zemeljski plin in premog niso mineralne ampak organske energetske surovine. Za mineralne surovine je namreč strogo gledano med drugim značilno, da so anorganskega izvora. Ker pa je pojem energetske surovine širši in zajema tudi energijo vetra, sončno energijo, vodno energijo, biomaso itd., se za potrebe tega zakona uvaja pojem »geoenergetska surovina«, ki torej pomeni energetske surovine, ki se nahajajo pod zemeljsko površino (praviloma v zemeljski skorji). Sem uvrščamo tudi geotermični energetski vir, ki je dejansko toplota kamnin in torej ni niti organskega niti anorganskega izvora.

K 3. členu:

V 5. členu ZRud-1 se v prvem odstavku pri opredelitvi pogojev za iskanje črta besedilo, ki se nanaša na omejitev globine vrtin pri iskanju. Skladno s 1.1. točko 2. člena ZRud-1 namreč vrtanje vrtin ne spada med iskanje, ampak med raziskovanje mineralnih surovin. Vrtanje vrtin lahko povzroči onesnaženje podtalnice, stik podtalne in meteorne vode, mešanje različnih virov podtalnice ali celo mešanje podtalnice z drugimi fluidi, npr. nafto. Takšna dela morajo biti zato ustrezno regulirana. Skladno z ZRud-1 je za takšna dela potrebno pridobiti dovoljenje za raziskovanje.

Tudi z vidika rezultatov raziskav ni primerno, da bi vrtanje vrtin (še posebej takšnih do 300 m) spadalo med iskanje. Rezultati raziskovalnega vrtanja so pomembni ne samo za poznavanje nahajališča za potrebe izkoriščanja mineralne surovine, ampak tudi z vidika poznavanja geološke sestave na območju države. Zato je rezultat raziskav elaborat o zalogah in virih mineralnih surovin, s katerim dobimo podatke o vrsti, količinah, kakovosti mineralne surovine, prelomnih conah, razpokanosti, višini podtalnice in podobno. Pri iskanju izdelava tovrstnih elaboratov ni predvidena in tudi, če bi bila, tega zaradi »prostega« izvajanja tovrstnih del ne bi bilo mogoče kontrolirati.

K 4. členu:

S četrtem členom novele se v drugem odstavku 6. člena ZRud-1 dodaja prepoved obsežnega hidravličnega lomljenja. Zaradi uvedbe te prepovedi je bila v 10. točko 2. člena ZRud-1 dodana razlaga tega izraza ter kriterij za določitev, kdaj se hidravlično lomljenje šteje za obsežno. Kriterij za določitev te meje določajo *Priporočila 2014/70/EU o minimalnih načelih*

za raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov (na primer plina iz skrilavca), pri katerem se uporablja obsežno hidravlično lomljenje (v nadaljnjem besedilu: Priporočilo 2014/70/EU). Priporočilo namreč v 2. členu v točki a) določa, da „obsežno hidravlično lomljenje“ pomeni vbrizgavanje v vrtino najmanj 1 000 m³ vode na fazo lomljenja oziroma najmanj 10 000 m³ vode v celotnem postopku lomljenja.

Za drugim odstavkom se 6. člen ZRud-1 dodajajo nov tretji odstavek, ki določa pogoje, pod katerimi je dopustno hidravlično lomljenje, ki ne dosega ali presega meje obsežnega hidravličnega lomljenja. Po prej navedenih Priporočilih 2014/70/EU so to sicer pogoji za izvedbo obsežnega hidravličnega lomljenja, medtem ko Evropska komisija za izvedbo hidravličnega lomljenja pod to mejo ne postavlja posebnih zahtev ali omejitev. Hidravlično lomljenje pod to mejo je namreč dovolj lokalizirano, da se zaradi njega ne pričakujejo negativni vplivi na okolje. Iz previdnostnih razlogov pa s tem zakonom navedene pogoje uvajamo tudi za hidravlično lomljenje pod mejo obsežnega hidravličnega lomljenja. Ti pogoji so vezani na poznavanje vseh sestavin, ki se dodajajo vodi za namen hidravličnega lomljenja, uporaba vseh sestavin pa mora biti v Republiki Sloveniji dopustna, preprečevanje površinskega iztekanja onesnaževal ali njihovega izliva v tla, vode ali zrak, zagotavljanju ustreznega ravnanja z onesnaževali, ki se jih zbira na površini, preprečevanje izliva onesnaževal v podzemne vode, njihovega stika z vodonosnikom, in škoda za druge dejavnosti v okolici vrtine. Presoja vplivov se oceni v okviru predhodnega postopka oziroma izvede v okviru presoje vplivov na okolju po predpisih, ki urejajo varstvo okolja. Skladno s točko B.1 priloge 1 (Vrste posegov v okolje) Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20) je namreč za vsa hidravlična lomljenja, kjer se načrtuje vbrizgavanje 1.000 m³ ali več vode v vrtino na fazo lomljenja ali 7.500 m³ ali več vode na vrtino v celotnem postopku lomljenja, predvidena obvezna presoja vplivov na okolje, za hidravlična lomljenja pod tema mejama pa predhodni postopek, v katerem se ugotovi, ali je presoja potrebna ali ne.

Splošna prepoved hidravličnega lomljenja je s strokovnega vidika neutemeljena. Vbrizgavanje določene količine vode z dodatki ali brez je namreč sestavni del tehnologije vrtanja za namen črpanja ali vbrizgavanja kakršnihkoli fluidov, torej tako za pridobivanja nafte in zemeljskega plina, skladiščenje zemeljskega plina in ogljikovega dioksida, kot tudi črpanje ali vtiskovanje vode. Globinsko vrtanje vrtin namreč poteka z izplako, ki dviguje navrtane delce ter vzdržuje stabilnost vrtine. Izplaka je običajno voda, pomešana z bentonitom ter drugimi dodatki. Pred uporabo vrtine je potrebno njeno čiščenje (odstranitev »kolača« bentonita, ki se je pri vrtanju vrtine filtriral iz oboda vrtine v kamnino), nastreljevanje proizvodnih odsekov (npr. v primeru izkoriščanja pitne, mineralne, termalne ali termomineralne vode) ter vtiskanje vsaj minimalne količine vode (z dodatki ali brez) za njeno aktivacijo (razširitev razpok in njihovo vzdrževanje v razprtem stanju). Nenazadnje lahko do »hidravličnega lomljenja« v manjšem obsegu prihaja tudi pri tudi pri vračanju izrabljene vode pri izkoriščanju geotermičnega energetskega vira s povratno (t.i. reinjekcijsko) vrtino.

Zaradi vrinjenja novega tretjega odstavka sedanja tretji in četrti odstavek postaneta nov četrti in peti odstavek.

K 5. členu:

Določba prvega odstavka 8. člena ZRud-1 o načinih upravljanja z mineralnimi surovinami s strani države se poleg »urejanja, načrtovanja in nadziranja iskanja, raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin« dopolnjuje še z »dovoljevanjem«. Država namreč z določanjem pravil ter podelitvijo rudarske pravice za raziskovanje (z dovoljenjem za raziskovanje) in izkoriščanje (s koncesijo za izkoriščanje) dovoljuje ali ne dovoljuje takšna dela. Posledično se v drugem odstavku dodaja besedilo »z odločanjem o podelitvi rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin«, pojem »rudarska knjiga« pa se nadomešča s pojmom »zbirka rudarskih podatkov«, ki je širši in prilagojen na s to novelo spremenjene določbe 13. do 16. člena ZRud-1. Zaradi več sprememb drugega odstavka se zaradi preglednosti z novelo spreminja celotno besedilo drugega odstavka.

K 6. členu:

V tem členu se zato zgolj nadomešča sedanji pojem »energetske mineralne« surovine s pojmom »geoenergetske« surovine, s čemer se zakon notranje uskladi s to novelo spremenjeno te vrste surovin v prvem in drugem odstavku 4. člena ZRud-1.

Državna rudarska strategija (v nadaljnjem besedilu: DRS) je dokument, v katerem se med drugim določajo tudi cilji, usmeritve in pogoji za usklajeno raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin v Republiki Sloveniji. To določilo vladi omogoča, da sploh ima mehanizem za doseganje ciljev, med katerimi je med drugim tudi ta, da v Republiki Sloveniji želimo imeti rajši manj večjih kamnolomov, kot veliko majhnih. Alternativa bi bila, da se pogoji iz DRS predpišejo v zakon ali da se v njem poda pravno podlago za sprejetje uredbe, ki bi te pogoje določala, kar pa je trenutno že realizirano preko DRS, ki jo sprejme vlada.

K 7. členu:

Določbe 3. poglavja ZRud-1, ki se nanašajo na rudarsko knjigo, so v celoti spremenjene. V letih, ko je bilo pripravljano besedilo tega člena, sta se rudarski register in rudarski kataster vodila v fizični obliki. Rudarski kataster je bila knjiga s kartami velikega formata, v katero so bili na katastrski podlagi (ali pa tudi ne) vrisani pridobivalni prostori. Rudarski register pa je predstavljala posebna knjiga, v kateri so bili ročno vneseni podatki o posameznem pridobivalnem prostoru. ZRud-1 naj bi ta register in kataster posodobil in nekoliko razširil. V

vmesnem času se je Direktorat za energijo, kamor spada tudi področje rudarstva, večkrat seli. Pri zadnji selitvi iz takratnega Ministrstva za gospodarstvo se je rudarski kataster v fizični obliki izgubil. Vendar so bili v vmesnem času aktualni podatki že vneseni v elektronsko rudarsko knjigo. Ta se vodi že več let in je vsem dostopna na svetovnem spletu.

Spletna rudarska knjiga se sproti dograjuje, redno se posodablja podatki, razvijajo pa se tudi novi moduli. Da bi bila rudarska knjiga v pomoč čim več uporabnikom, se z novelo uvaja nov pojem, tj. zbirka rudarskih podatkov. Del teh podatkov, ki se imenuje Rudarska knjiga, je že sedaj prosto dostopen vsem zainteresiranim preko spleta, preostali del pa bo dostopen samo uradnikom, ki na ministrstvu odločamo v postopkih, rudarski inšpekciji in koncesionarjem, vsakem samo za svoj pridobivalni prostor.

Želja je, da zbirka rudarskih podatkov zajame vse podatke, s katerimi ministrstvo razpolaga v okviru svojih pristojnosti. Na ta način se doseže več pozitivnih učinkov za uporabnike:

- ministrstvo bo lahko hitreje odločalo v upravnih postopkih,
- strankam bodo na razpolago različne listine, tudi tiste, ki so jih v fizični obliki same morda že izgubile ali so se zaradi različnih razlogov uničile,
- tehnični vodja in druge nadzorno-tehnične osebe bodo lahko do svoje tehnične dokumentacije v vsakem trenutku dostopale preko računalnikov, tablic in mobilnikov,
- v inšpekcijskih postopkih strankam ne bo potrebno zbirati fizičnih kopij različnih listin, saj bo inšpekcija do njih lahko neposredno dostopala,
- podatki, ki jih sicer stranke zahtevajo v postopkih izdajanja informacij javnega značaja, bodo dostopni na spletu, s čemer se bo upravni organ bistveno razbremenil,
- sedaj veljavni zakon v drugem odstavku 13. člena določa, da ima vsakdo pravico zahtevati in pridobiti izpiske iz rudarskega katastra in rudarskega registra proti plačilu stroškov, ki ne smejo presegati materialnih stroškov posredovanih informacij, kar povečuje obseg dela in stroške dela GeoZS, medtem ko si bo po novem vsak lahko te podatke pridobil (in natisnil) sam,
- s pomočjo posebnih modulov za pripravo poročil in vlog bo v njih manj napak, priprava in oddaja bosta vodena in zato lažja ter hitrejša; v zaključku priprave je modul za pripravo in oddajo priglasitve osnov za odmero rudarske koncesnine in sredstev za sanacijo ter podatkov o stanju zalog in virov,
- občinam bodo podatki koristili za lažjo pripravo prostorskih aktov, namenjenih rudarstvu,
- upravni organi, ki odločajo v upravnih postopkih z drugih resorjev bodo na ta način prišli hitreje do rudarskih podatkov, s čemer bodo lahko hitreje reševali upravne postopke, manj pa je tudi možnosti za poseganje drugih pravic na območja pridobivalnih prostorov.

Danes je torej »rudarska knjiga« posebna maska oziroma vhodno/izhodni modul, kamor vnašamo pogoje, po katerih naj se filtrirajo podatki, ter grafični prikazi. Zato odpade potreba po delitvi na kataster in register, s spletno objavo pa tudi odpade potreba po tem, da se od GeoZS zahtevajo prepisi, izrisi itd.

Zbirko rudarskih podatkov je smiselno nadgraditi s fotografijami, ki so prikazane kronološko. Možnost fotografiranja daje ZRud-1 v 5. točki prvega odstavka 126. člena, vendar le za lokacije, kjer je inšpektor prepovedal dela. Z novelo se inšpektorju daje pooblastilo, da fotografira tudi pridobivalne prostore. Fotografije nato vnaša v rudarsko knjigo pod posamezen pridobivalni prostor oziroma jih pošlje na GeoZS, ki izvede vnos.

16. člen ZRud-1, ki je predvideval izdelavo pravilnika, ni več potreben, saj novela že vse rešuje v samem zakonu.

K 8. členu:

S tem členom se spreminja 18. člen veljavnega zakona tako, da se Geološkemu zavodu Slovenije daje javno pooblastilo tudi za izvajanje nalog državnega nosilca urejanja prostora za področje rudarstva v zvezi z občinskim prostorskim načrtovanjem, razen v primerih, ko se občinsko prostorsko načrtovanje izvaja v vplivnih območjih državnega prostorskega načrtovanja. Pravna podlaga za takšen prenos pooblastila je v je šestem odstavku 39. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17). Na ta način se bo ministrstvo razbremenilo del, ki jih GeoZS lahko opravlja v okviru financiranja po ustanoviteljskih obveznostih. Poleg tega že sedaj GeoZS za ministrstvo pripravlja strokovne podlage za smernice in mnenja.

Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, še naprej ohranja položaj nosilca urejanja prostora za državno prostorsko načrtovanje in občinsko prostorsko načrtovanje v vplivnem območju državnega prostorskega načrtovanja. Z novelo se dodajajo GeoZS tudi dodatne naloge v okviru izvajanja javne službe, in sicer:

- izdelava strokovnih podlag za državno rudarsko strategijo,
- priprava strokovnih podlag za smernice in mnenja za področje rudarstva v zvezi s državnim prostorskim načrtovanjem in občinskim prostorskim načrtovanjem v vplivnem območju državnega prostorskega načrtovanja,
- izvajanje prospekcije terena, geološkega vzorčenja, kartiranja, ocene stanja zalog in virov mineralnih surovin ter stanja terena in rudarskih del za potrebe nalog in postopkov, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

Za potrebe izvajanja prospekcije terena, geološkega vzorčenja, kartiranja, ocene stanja zalog in virov mineralnih surovin ter stanja terena in rudarskih del, se z novelo določa, da mora nosilec rudarske pravice ali lastnik zemljišča, če rudarska pravica ni podeljena, Geološkemu zavodu Slovenije omogočiti neškodljiv dostop v raziskovalni ali pridobivalni prostor ali na zemljišče. Geološki zavod Slovenije mora obvestiti nosilca rudarske pravice ali lastnika zemljišča o času izvajanja dejavnosti iz prejšnjega odstavka in mu posredovati rezultate

opravljenih del (v obliki novelirane geološke karte ali v obliki poročil dodatno opravljenih raziskav in na druge načine).

Pridobljene podatke GeoZS porabi za izdelavo državnih geoloških kart in za potrebe zbirke rudarskih podatkov. GeoZS izvede pregled tudi po nalogu ministrstva, pristojnega za rudarstvo, če je to potrebno za ugotovitev dejanskega stanja v zvezi s podeljevanjem rudarskih pravic, priglašanjem osnov za odmero rudarske koncesnine in sredstev za sanacijo, nadzor nad izvajanjem koncesijske pogodbe, preveritve v zvezi z navedbami koncesionarja, da je možno odlaganje materiala od izkopov infrastrukturnih objektov (onemogočene zaloge, razpoložljiva prostornina za deponiranje, geološki in hidrogeološki pogoji) in podobno.

S petim in šestim odstavkom se ureja možnost pridobivanja arhivskih podatkov o zaprtih rudnikih. Za iskanje in podajanje podatkov GeoZS zaračunava materialne stroške po ceniku, ki ga izdela in objavi na svojih spletnih straneh.

K 9. členu:

V zvezi z dostopom do informacij javnega smo bili s strani informacijskega pooblaščenca opozorjeni, da določilo drugega stavka tretjega odstavka 29. člena ZRud-1, da mora ministrstvo, pristojno za rudarstvo, in vse osebe, ki imajo dostop do poročil o opravljenih raziskovanjih in rezultati raziskovanja mineralnih surovin, z njimi ravnati na način, ki zagotavlja poslovno skrivnost, ves čas trajanja rudarske pravice za raziskovanje, ne pomeni, da so poročila in elaborati poslovna skrivnost. Zadevna določba namreč pomeni samo to, da je potrebno z njimi ravnati na način, ki zagotavlja poslovno skrivnost, torej, da je potrebno upoštevati Zakon o poslovni skrivnosti (Uradni list RS, št. 22/19; v nadaljnjem besedilu: ZPosS). Glede na to, da je ZPosS potrebno vedno upoštevati, je postala ta določba nepotrebna in celo zavajajoča, saj uporabniki ZRud-1 večinoma sklepajo(mo), da to pomeni, da so poročila o opravljenih raziskovanjih in rezultati raziskovanja mineralnih surovin že na njihni podlagi poslovna skrivnost, kar pa ne drži.

ZPosS namreč v drugem odstavku 2. člena določa, da se nekaj domneva za poslovno skrivnost, če je njen imetnik informacijo določil kot poslovno skrivnost v pisni obliki in o tem seznanil vse osebe, ki prihajajo v stik ali se seznanijo s to informacijo, zlasti družbenike, delavce, člane organov družbe in druge osebe. Ne glede na določbo v ZRud-1 mora torej koncesionar neko informacijo na pisni način opredeliti kot poslovno skrivnost ter o tem seznaniti ministrstvo, sicer ne gre za poslovno skrivnost in mora ministrstvo tudi te informacije obravnavati kot informacijo javnega značaja. Hkrati ZPosS v peti alineji prvega odstavka 4. člena določa, da se pridobitev poslovne skrivnosti šteje za zakonito, če se pridobi z uresničevanjem pravice dostopa do informacije javnega značaja.

Po drugi strani pa je neutemeljeno tudi, da bi država pred državljani skrivala podatke o svojem lastnem premoženju. Mineralne surovine so namreč v lasti države.

Navedenih podatkov tudi ni potrebno varovati v smislu zavarovanja finančnega vložka v raziskovanje, saj skladno s prvo točko drugega odstavka 34. člena ZRud-1 lahko tisti, ki je izvedel raziskave, pridobi rudarsko pravico za izkoriščanje brez javnega razpisa, zato mu ostali, ki bi prišli do tega podatka, ne morejo škoditi.

Naslednji argument za črtanje te določbe je, da mora ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izdelovati letno Bilanco zalog in virov. Takšne bilance pa ni mogoče izdelati v statistični oziroma zbirni obliki v vseh primerih, ko imamo za določeno vrsto mineralne surovine samo enega koncesionarja. To velja npr. za premog (samo Premogovnik Velenje d.o.o.), naravni kamen – čizlakit (samo MINERAL d.d.), naravni kamen – flišni peščenjak (samo INGEN d.o.o.), naravni kamen – skrilavi gnajs in blestnik (samo Ovčar) itd.

K 10. členu:

V drugem odstavku 35. člena ZRud-1 se na utemeljen predlog Odvetniške družbe Pirc Musar & Lemut Strle beseda podelitev nadomešča z besedo pridobitev, daj pravna ali fizična oseba vloži vlogo za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru.

V tretjem odstavku se popravlja dosedanje napačno sklicevanje ter dodaja sklicevanje na novo šesto alinejo četrtega odstavka 35. člena ZRud-1, pri čemer sta sedanja šesta in sedma alineja postali novi sedma in osma alineja.

V četrtem odstavku se dodaja nova šesta alineja, s katero se iz Državne rudarske strategije v ZRud-1 prenaša pogoj minimalnih zalog za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje tehničnega kamna apnenca, tehničnega kamna dolomita ter proda in peska (450.000 m³ mineralne surovine v raščenem stanju oziroma podelitev koncesije za najmanj 15 let pri proizvodnji najmanj 30.000 m³ v raščenem stanju letno). Državno rudarsko strategijo je oktobra 2018 sprejela Vlada RS.

Dodaja se tudi možnost, da se z državno rudarsko strategijo v posebnih primerih lahko opredelijo tudi nižji kriteriji, npr. v primerih, ko je prvi obstoječi pridobivalni prostor zelo oddaljen, razmere za transport pa neugodne (npr. oddaljena gorska vas, ki bi mineralno surovino potrebovala za vzdrževanje svojih makadamskih cest, zimsko posipavanje ipd.).

Z novim sedmim odstavkom 35. člena se uvaja možnost podelitve rudarske pravice za izkoriščanje mineralne surovine tudi, če niso izpolnjeni pogoji glede minimalnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščenem stanju in minimalne dobe trajanja koncesije, kadar se vloga nanaša na pridobivalni prostor, na katerem je že bila podeljena rudarska pravica in sklenjena koncesijska pogodba, pa je koncesijsko razmerje iz prenehalo (takratno neizpolnjevanje pogojev za podaljšanje rudarske pravice, stečaj ipd.), še preden je bila mineralna surovina v celoti izkoriščena.

Z novim osmim odstavkom se določa, da preverjanje pogojev minimalnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščenem stanju in minimalne dobe trajanja koncesije ni potrebno v primeru, ko izkoriščanje mineralne surovine poteka v rezervatih. O

rezervatih govorimo, kadar se znotraj istega območja, ki je v prostorskih aktih po namenski rabi opredeljeno kot območje mineralnih surovin, lahko izvaja izkoriščanje mineralne surovine na več različnih pridobivalnih prostorih, ki se medsebojno dotikajo in na ta način vplivajo na naravo, okolje, prostor, vode, infrastrukturo itd. na podoben način, kot če bi bil to en skupen pridobivalni prostor. Zato ni potrebe, da pogoje glede minimalnih zalog mineralne surovine, minimalne letne proizvodnje v raščenem stanju in minimalne dobe trajanja koncesije izpolnjuje vsak posamezen pridobivani prostor, ampak rezervat kot celota. Pri tem je jasno, da se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev skupaj s podatki iz vloge, ki se obravnava, upoštevajo že podeljene koncesije in ne neke v prihodnosti predvidene koncesije.

K 11. členu:

Z novelo se v 45. členu na koncu četrtega odstavka dodaja nov stavek, s katerim se uredi, da v primerih, ko imetnik odločbe o izbiri nosilca rudarske pravice tudi po preteku štiriletnega roka ne uspe pridobiti *pravice izvajati rudarska dela na zemljišču* za vsa zemljišča znotraj pridobivalnega prostora in pristopna zemljišča, odločba o izbiri nosilca rudarske pravice za izkoriščanje preneha veljati po samem zakonu. O navedenem dejstvu se ne izda upravni akt, ampak se imetnika odločbe lahko obvesti, ustrezen zaznamek pa se vnese v rudarsko knjigo.

K 12. členu:

V tretjem odstavku 46. člena se dodaja še ena možnost dokazovanja pravice izvajati rudarska dela na zemljišču, tj. pogodba o prenosu kmetijskih zemljišč in gozdov na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SKZG), sklenjena med pravno osebo in SKZG na podlagi 5. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/1992, 7/1993, 31/1993, 43/1993 - skl. US, 32/1994 - odl. US, 43/1995 - odl. US, 1/1996, 30/1998 - ZZLPO, 72/1998 - odl. US, 31/2000 - ZP-L). Gre za situacijo, ko so podjetja z družbenim kapitalom morala prenesti kmetijska zemljišča in gozdove v last Republike Slovenije ali občin ter v upravljanje SSKZG, v določenem roku pa so morala s SKZG skleniti sklenitve zakupne ali druge ustrezne pogodbe. V kolikor takšna pogodba ni več veljavna, mora nosilec rudarske pravice skleniti novo pogodbo s SKZG.

Nov četrti odstavek 46. člena omogoča, da lahko v zgornjem in vseh drugih primerih, ko je lastnik zemljišča, ki je s koncesijskim aktom določeno za pridobivalni prostor ali pristopnega zemljišča, Republika Slovenija, SKZG sklene pravni posel (zakup, najem) z nosilcem rudarske pravice brez javnega razpisa. Četrti odstavek določa tudi prekluzivni rok za pripravo in predložitev pogodbe s strani upravljavca zemljišč v podpis nosilcu rudarske pravice, da se pravni posel sklene v razumnem roku.

Z novim petim odstavkom se predpisuje pridobljena pravica izvajati rudarska dela na zemljišču kot pogoj za izvajanje rudarskih del. Na ta način se daje podlaga, da se kršitev te določbe lahko v 140. členu opredeli kot prekršek.

K 13. členu:

S tem členom se najprej v drugi odstavek 50. člena dodaja nova 6. točka, ki določa, da je k vlogi za podaljšanje rudarske pravice potrebno priložiti tudi izjavo pristojnega rudarskega inšpektorja, ali je bila na pridobivalnem prostoru izvedena predpisana sprotne sanacija zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del. Iz te izjave bo razvidno, ali je izpolnjen pogoj za podaljšanje rudarske pravice iz 8. točke prvega odstavka 50. člena, torej da je bila na pridobivalnem prostoru izvedena predpisana sprotne sanacija zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del.

Z novim šestim odstavkom 50. člena se izjemoma omogoča podaljšanje rudarske pravice tudi, če pogoj izvedene predpisane sprotne sanacije zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del, ni izpolnjen, če koncesionar predloži dokazilo, da je v vrednosti neizvedenih sanacijskih del po koncesijski pogodbi zagotovil rezervirana sredstva v Eko sklad ali bančno garancijo. Če koncesionar k vlogi predloži bančno garancijo, se njena elektronska kopija vnese v rudarsko knjigo, če pa predloži dokazilo o vplačanih sredstvih v Eko sklad, mu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, o tem izda ugotovitveno odločbo. Takšen koncesionar mora neizvedeni del sprotne sanacije pridobivalnega prostora izvesti v roku enega leta od sklenitve dodatka h koncesijski pogodbi iz osmega odstavka tega člena, sicer mu ministrstvo na podlagi izjave pristojnega rudarskega inšpektorja odvzame rudarsko pravico, dolžan pa je izvesti sanacijo pridobivalnega prostora v skladu s tem zakonom.

Nov sedmi odstavek 50. člena ZRud-1 – enako kot pri prenosu rudarske pravice (51. člen ZRud-1) – tudi za primer njenega podaljšanja dodaja pogoj, da je pred podaljšanjem najprej potrebno ugotoviti, kje se nahaja pridobivalni prostor. Pri novejših koncesijah se meje pridobivalnega prostora določijo že v koncesijskem aktu, medtem ko so bile pri tistih po 105. členu Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99) rudarske pravice in koncesije podeljene »v obsegu in pod pogoji iz pravnomočnih dovoljenj za izkoriščanje«, s katerimi so stranke takrat že razpolagale. V teh dovoljenjih največkrat ni neposredno navedeno, kje se pridobivalni prostor nahaja, ampak se v izreku sklicujejo na različne upravne akte, dokumentacije (lokacijska, tehnična ipd.), projekte, načrte in podobno. Za ugotovitev mej je zato te dokumente potrebno pridobiti iz različnih arhivov, jih pregledati in ugotoviti meje pridobivalnega prostora, nato pa mora koncesionar še izdelati elaborat pridobivalnega prostora v skladu s 3. členom Pravilnika o označevanju mej in načinu vodenja katastra raziskovalnih in pridobivalnih prostorov ter o načinu vodenja registra nosilcev rudarske pravice (Uradni list RS, št. 76/03 in 61/10 – ZRud-1), ki določa, da mora za vsak raziskovalni in pridobivalni prostor nosilec rudarske pravice izdelati elaborat, ki mora vsebovati spisek državnih koordinat in nadmorskih višin točk mnogokotnika, ki ta prostor omejuje in načrt prostora z vrisanimi mejami na topografski podlagi, v merilu najmanj 1:5000.

K 14. členu:

S 14. členom novele se dopolnjuje vsebina vloge za prenos rudarske pravice iz 51. člena ZRud-1 še s potrjenim rudarskim projektom, na podlagi katerega je prenosnik rudarske pravice pridobil rudarsko pravico za izkoriščanje. V več primerih smo namreč opazili, da koncesionarji potrjene rudarske projekte za pridobitev koncesije za izkoriščanje ali rudarske projekte za izkoriščanje, izdelane po določbah predpisov, ki so veljali pred uveljavitvijo ZRud-1/10, dopolnjujejo ali izdelujejo odmike, ki po predpisih s področja rudarstva za te vrste projektov sploh niso dovoljeni. Ustrezni potrjeni rudarski projekt je sestavni del koncesijske pogodbe, ki se sklene s prevzemnikom rudarske pravice.

V tretjem odstavku je popravljen rok za izvedbo prenosa rudarske pravice v primeru, ko bi bil ta rok daljši, kot je obdobje, za katero je bila sklenjena koncesijska pogodba. Ko koncesijska pogodba poteče, se namreč skladno s 1. točko prvega odstavka 60. člena šteje, da je rudarska pravica ugasnila, zato njen prenos ni več mogoč.

S spremenjenim četrtem odstavkom se dopolnjujejo določbe glede ugotovitve mej pridobivalnega prostora pred izvedbo postopka prenosa rudarske pravice. Rudarske pravice, ki so bile podeljene na podlagi določb 105. člena ZRud, so namreč podeljene »v obsegu in pod pogoji iz pravnomočnih dovoljenj za izkoriščanje«, pridobljenih pred uveljavitvijo ZRud, iz teh dovoljenj pa mej pridobivalnega prostora praviloma ni mogoče ugotoviti neposredno iz izreka dovoljenja za izkoriščanje. Kot je bilo navedeno že v obrazložitvi 12. člena novele, je zato v takem primeru mogoče ugotoviti meje pridobivalnega prostora šele s pomočjo dokumentacije, ki si jo ministrstvo pridobi od koncesionarja ali iz različnih arhivov.

Z novim osmim in devetim odstavkom se urejajo možnost in pogoji, pod katerimi lahko »prenos« rudarske pravice in koncesije v primeru stečajev izvede stečajno sodišče v postopku prodaje stečajnega premoženja. Na ta način je sodišče v dveh primerih že omogočilo kupcu stečajnega premoženja, da je z nakupom vstopil tudi v pravni položaj nosilca rudarske pravice in imetnika koncesije. Vendar sodišče pri tem ni upoštevalo določbe prvega odstavka 51. člena ZRud-1, ki določa, da se rudarska pravica za izkoriščanje lahko iz obstoječega nosilca rudarske pravice prenese na drugo pravno ali fizično osebo samo z odločbo o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje, ki jo izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo. Z novelo se omogoča, da lahko stečajno sodišče samo izvede postopek, vendar le pod pogojem, da izvede enake preveritve, kot bi jih izvedlo ministrstvo, ter zbrana dokazila o preveritvi navede v sklepu, ki ga izda.

V prejšnjem osmem odstavku, ki je zaradi vrinjenega novega osmega in devetega odstavka postal novi deseti odstavek, se zaradi določb, dodanih z novelo, ureja, da so pravni posli, sklenjeni v nasprotju z 51. členom, nični.

K 15. členu:

Z dopolnitvijo prvega in tretjega odstavka 53. člena ZRud-1 z besedilom »v raščenem stanju« se usklajuje dosedanje besedilo prvega, drugega in tretjega odstavka, ki se nanaša na izračun rudarske koncesnine iz naslova pridobljene mineralne surovine v raščenem stanju. V sedaj veljavnem zakonu se namreč v prvem odstavku kot osnova za izračun rudarske koncesnine navaja »povprečna cena enote določene vrste mineralne surovine«, v drugem odstavku je ustrezno navedeno, da je enota za izračun povprečne cene mineralne surovine kubični meter »mineralne surovine v raščenem stanju«, v tretjem odstavku pa je uporabljen pojem »povprečna cena na enoto pridobljene mineralne surovine«.

S šestim odstavkom se ureja plačilo nadomestila za mineralno surovino, ki se pridobi v okviru sanacije nelegalnega kopa. Skladno s 4.7. točko 2. člena ZRud-1 bi se moralo na območju nelegalnega kopa praviloma v največji možni meri vzpostaviti prejšnje stanje. V nekaterih primerih pa je poseg izveden v tolikšni meri, da sanacija v prvotno stanje ni več mogoča. V teh primerih se zato z novelo določa, da se za pridobljeno mineralno surovino plača nadomestilo v višini 100% povprečne cene enote mineralne surovine v raščenem stanju po predpisu iz tretjega odstavka tega člena. Ta cena je sicer določena za potrebe plačila koncesnine in je nižja od tržne vrednosti mineralne surovine. Na ta način se preprečuje tendenca po čim večjem izkoriščanju mineralne surovine pri sanaciji, da se na ta način plača sanacija nelegalnega posega v okolje, povzročena s strani iste osebe (zavezanca za sanacijo) ter vzpodbuja, da se namesto sanacije na podlagi inšpekcijskih ukrepov raje pridobi koncesija za izkoriščanje, v okviru katere se plačata tudi koncesnina in sanacnina. Koncesnina se v primeru podeljene koncesije odmerja tudi od površine pridobivalnega prostora, medtem ko pri sanaciji nelegalnega kopa te obveznosti ni.

S sedmim odstavkom se določa, da se tudi v sodnih postopkih zaradi tatvine mineralne surovine z nezakonitimi rudarskimi deli odmerja nadomestilo v višini 100% povprečne cene enote mineralne surovine v raščenem stanju po predpisu iz tretjega odstavka tega člena. Sodišča namreč v primerih nezakonitih rudarskih del razsodijo, da je bila država oškodovana samo za vrednost neplačane koncesnine, kar pa ne drži, saj je mineralna surovina skladno s tem zakonom v lasti Republike Slovenije, torej je država dejansko oškodovana za tržno vrednost mineralne surovine. Poleg tega sodišča pri odločanju o oškodovanju države odštevajo stroške, ki jih je imel izvajalec nezakonitih rudarskih del pri izvajanju takih del.

K 16. členu:

V veljavnem zakonu je okrajšava za družbo *Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad* v večini primerov zapisana kot Eko sklad, v parih primerih pa z velikimi črkami, torej kot EKO sklad. Z namenom poenotenja zapisa se beseda EKO v 54. in 56. členu nadomešča z besedo Eko.

K 17. členu:

S 17. členom novele se v 55. člena ZRud-1 črtajo določbe, ki se nanašajo na Rudarski sklad. Rudarski sklad naj bi bil ustanovljen kot poseben proračunski sklad, namenjen pa naj bi bil za zbiranje, upravljanje in namensko uporabo dela sredstev, pridobljenih iz nadomestil za raziskovanje mineralnih surovin in rudarskih koncesnin, ki pripadejo Republiki Sloveniji. Takšen sklad ni bil ustanovljen, ampak se sredstva iz naslova koncesnin zbirajo v integralnem proračunu, iz katerega se tudi financirajo ustanoviteljske obveznosti do GeoZS, ta pa opravlja naloge v zvezi z državno rudarsko strategijo, rudarsko knjigo in geološkimi dejavnostmi, namenjenimi rudarstvu iz 1., 2. in 3. točke tretjega odstavka 55. člena ZRud-1. Prav tako se bodo iz integralnega proračuna financirale morebitne študije iz 5. točke, medtem ko je uporaba teh sredstev za namene iz 4. točke v neskladju s prvim odstavkom 139. člena tega zakona, ki določa, da se sanacija izvede na stroške izvajalca nezakonitih rudarskih del, če se tega ne najde, pa je za nezakonit poseg odgovoren lastnik zemljišča. Ustanovitev rudarskega sklada zato ni potrebna in se člen lahko črta.

K 18. členu:

Napovedni del prvega odstavka 60. člena ZRud-1 se iz »Rudarska pravica za izkoriščanje ugasne, če je izpolnjen kateri od teh pogojev:« spremeni v »Nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje rudarska pravica ugasne, če je izpolnjen kateri od teh pogojev:«. Navedena sprememba je nujna zaradi spremembe posledic ugasnitve rudarske pravice, ki jih uvaja ta novela. Po veljavnem ZRud-1 namreč rudarska pravica ugasne, z dnem njene ugasnitve pa ministrstvo, pristojno za rudarstvo, prevzame samo »pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice«, razen finančnih obveznosti. Z novelo pa se uvaja, da rudarska pravica ne ugasne v absolutnem smislu, ampak ugasne samo nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje, še vedno pa obstaja in se »prenese« oziroma jo prevzame ministrstvo, pristojno za rudarstvo. Prevzem se izvede po samem zakonu in ministrstvo o tem ne izdaja kakšnega upravnega akta. Prevzem rudarske pravice se na ustrezen način označi v rudarski knjigi.

Razlika med obstoječi ureditvijo in predlagano ureditvijo je tudi v tem, da se s predlagano spremembo drugega odstavka tega 60. člena ZRud-1 po novem prej navedeni prevzem rudarske pravice ne bo »izvršil« v primeru, ko rudarska pravica ugasne zaradi poteka časa, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba. Veljavni zakon namreč prevzem *pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice* s strani ministrstva, pristojnega za rudarstvo, predvideva tudi za primer ugasnitve rudarske pravice zaradi prenehanja obdobja, za katerega je bila

sklenjena koncesijska pogodba, kar pa je nelogično, saj s potekom koncesijske pogodbe obstajajo samo še morebitne neporavnane finančne obveznosti (koncesnina, sanacnina) ali dokončanje sanacije s strani bivšega koncesionarja, sicer pa sta rudarska pravica in koncesija »konzumirani«. Za finančne obveznosti je sicer že z veljavnim zakonom urejeno, da jih ne prevzema ministrstvo, za obveznost sanacije pa bi se dalo zmotno razumeti tudi, da jih morda prevzame ministrstvo, kar pa ne drži in bi bilo tudi v nasprotju s samim koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo.

S predlagano spremembo tretjega odstavka 60. člena ZRud-1 se bo v primerih ugasnitve rudarske pravice iz 2., 3. in 4. točke prvega odstavka 60. člena ZRud-1 dosegla poenostavitev podelitve rudarske pravice drugi pravni ali fizični osebi. Skladno z veljavnim zakonom mora namreč ministrstvo v tem primeru izvesti javni razpis, na katerem pa ne veljajo »prednostne pravice«, kot to velja za primere iz drugega odstavka 34. člena ZRud-1, ki določa, da se v nekaterih primerih lahko rudarska pravica podeli brez javnega razpisa. Pri veljavni ureditvi zato lahko pride do situacije, ko na javnem razpisu ponudi tretja oseba nerealno visok znesek koncesnina in s tem pridobi rudarsko pravico na zemljiščih v tuji lasti samo iz razloga, da onemogoči lastnika zemljišča (npr. da se izogne konkurenci), nato pa sicer ne more skleniti pravnega posla z lastnikom in ne more skleniti koncesijske pogodbe. Na ta način lahko skladno s 5. točko prvega odstavka, v zvezi s četrtem odstavkom 45. člena ZRud-1, za štiri leta onemogoči lastnika zemljišča. Po preteku štirih let ministrstvo skladno s prvim odstavkom 45. člena sicer zavrže predlog za sklenitev koncesijske pogodbe in lahko ponovi javni razpis, na katerem pa se zgoraj navedena situacija lahko ponovi. V izogib navedeni situaciji se z novelo spreminja tretji odstavek 60. člena ZRud-1 tako, da ministrstvo v primerih iz 2., 3. in 4. točke prvega odstavka 60. člena ZRud-1 ne prevzame le »pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice«, ampak rudarsko pravico, nato pa lahko le-to prenese na novega nosilca rudarske pravice po klasičnem postopku za prenos rudarske pravice iz 51. člena ZRud-1. Na ta način lahko npr. *lastnik zemljišča* ali drug *imetnik pravice izvajati rudarska dela na zemljišču*, pridobi rudarsko pravico brez javnega razpisa.

Z novim četrtem odstavkom se daje ministrstvu možnost, da v primerih, ko nobena pravna ali fizična oseba ne vložil vloge za prenos rudarske pravice, izbere novega nosilca rudarske pravice za izkoriščanje do konca obdobja, za katerega je bila rudarska pravica za izkoriščanje podeljena, na podlagi javnega razpisa. Pri tem se ureja tudi, da se za postopek izbire novega nosilca rudarske pravice za izkoriščanje smiselno uporabljajo določbe 41. do 42.a člena veljavnega zakona, kar do sedaj ni bilo urejeno.

Z novim petim odstavkom se daje možnost, da bančno garancijo v primerih stečaja lahko poleg nosilca rudarske pravice zanj predloži tudi druga pravna ali fizična oseba. Nosilci rudarske pravice, zoper katere je začel stečajni postopek, lahko le redko samo pridobijo bančno garancijo. Z novelo se dopušča možnost, da namesto nosilca rudarske pravice bančno garancijo predloži druga pravna ali fizična oseba (npr. tista, ki je zainteresirana za prevzem rudarske pravice in nakup zemljišč pridobivalnega prostora kot zaokrožene poslovne celote v stečajnem postopku). Na ta način se zagotovi ohranitev rudarske pravice do njenega prenosa, hkrati pa se na ta način zmanjšuje tveganje za to, da zaradi stečaja ne bi prišlo do sanacije pridobivalnega prostora. Takšen primer smo v praksi že imeli.

Z novim šestim in sedmim odstavkom se omogoča, da nosilec rudarske pravice namesto bančne garancije, nakaže rezervirana sredstva za sanacijo na Eko sklad. V praksi se je namreč izkazalo, da stečajni dolžnik ni mogel pridobiti bančne garancije, je pa stečajni sodnik dovolil, da se sredstva na poravnavo obveznosti opredelijo kot strošek stečajnega postopka. Sodišče je takšen način poplačila obveznosti dovolilo iz razloga možnosti višjega poplačila upnikov. Zaradi ohranitve rudarske pravice lahko namreč uspešna poslovna celota posluje naprej, prav tako pa so višjo vrednost ohranila tudi zemljišča znotraj pridobivalnega prostora. ZRud-1 ne ureja roka, do kdaj je tako vplačilo možno, zato se zanj predlaga isti rok kot je rok za predložitev bančne garancije.

Navedene spremembe 60. člena bodo veljale za primere ugasnitev rudarskih pravic po uveljavitvi novele, saj v primerih, ko so rudarske pravice po veljavnem zakonu že ugasnile, teh ni več mogoče »oživiti«. Za te primere se postopki dokončajo v skladu s sedaj veljavnimi predpisi.

K 19. členu:

S spremembo tretjega odstavka 62. člena ZRud-1 se zakon notranje usklajuje tako, da se povsod termin »energetske« mineralne surovine nadomesti s terminom »geoenergetske« mineralne surovine.

Dodaja se tudi nov šesti odstavek, s katerim se želi preprečiti prelaganje pristojnosti za določanje rabe prostora za namen izkoriščanja mineralnih surovin iz lokalnega na državni nivo. Institut razglasitev določenega pridobivalnega prostora za rudarski prostor v javno korist mora biti izjema in ne pravilo.

K 20. členu:

Z 20. členom novele se v 69. členu ZRud-1 ustrezno urejajo obveznosti pred začetkom izkoriščanja mineralnih surovin, dodatno pa tudi pred začetkom izvajanja zahtevnih rudarskih del, kar je bilo pri sedaj veljavni različici pomotoma izpuščeno.

Zaradi logičnosti je obrnjeno zaporedje veljavnega drugega in tretjega odstavka. Prejšnji tretji oziroma sedanji drugi odstavek je slovnično korigiran. V prejšnjem drugem oziroma sedanjem tretjem odstavku pa je ta člen dopolnjen na ta način:

1. Nosilec rudarske pravice mora prijaviti rudarski inšpekciji samo pričetek zahtevnih rudarskih del (kamor skladno z 71. členom ZRud-1 spadajo tudi odpiranje in pričetek pridobivanja mineralne surovine), ne pa vsakršnih rudarskih del, kot je to veljalo do sedaj. Obvestilo o tem, da se bo nosilec rudarske pravice pričel z rudarskimi deli pri izkoriščanju prejme rudarska inšpekcija s tem, ko ji skladno z določili 47. člena ZRud-1 ministrstvo vroči

koncesijsko pogodbo, sklenjeno z nosilcem rudarske pravice. Zato ni več potrebno posebno obveščanje, da bo koncesionar pričel z deli po koncesijski pogodbi. Skladno z 2. točko prvega odstavka 59. člena ZRud-1 je koncesionar dolžan pričeti z izkoriščanjem mineralne surovine pred iztekom enega leta od podpisa koncesijske pogodbe.

2. Prijava del mora poleg navedbe številke in datume sklenitve koncesijske pogodbe ter osebe, ki bo opravljala posle tehničnega vodje rudarskih del, po novem vsebovati tudi podatke o vrsti zahtevnih rudarskih del, ki se bodo izvajala, lokacijo teh del, podatke o potrjenem rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje in potrjenem rudarskem projektu za izvedbo, s katerima so opredeljena prej navedena zahtevna rudarska dela, planirani datum pričetka del, izvajalcu rudarskih del in osebi, ki bo opravljala naloge s področja varnosti in zdravja pri delu. Navedeni podatki so potrebni za učinkovito planiranje in izvedbo inšpekcijskih pregledov ter ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje del (ali izvajalec izpolnjuje pogoje iz 22. člena tega zakona, ali oseba, ki bo opravljala naloge s področja varnosti in zdravja pri delu izpolnjuje pogoje iz 75. člena tega zakona, ali je oseba, ki bo izvajala tehnično vodenje rudarskih del, vpisana v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu itd.).

K 21. členu:

S tem členom se v petem odstavku 70. člena ZRud-1 zaostrujejo zahteve glede tehničnega vodenja zahtevnih rudarskih del. Sedaj veljavni zakon namreč dopušča, da se lahko tehnični vodja kakršnihkoli rudarskih del vodi rudarska dela tudi na dveh ali več pridobivalnih prostorih, če je zagotovljena njegova prisotnost na delovišču vsaj enkrat tedensko in pod pogojem, da opravljeno število njegovih ur ne presega s predpisi, s katerimi se urejajo delovna razmerja, maksimalno dovoljenega števila ur. Rudarska inšpekcija ugotavlja, da takšen pogoj zadošča le pri manj zahtevnih delih, medtem ko je pri zahtevnih rudarskih delih samo občasno (enkrat tedensko) izvajanje tehničnega vodenja ne zadošča.

Z novim šestim, sedmim in osmim odstavkom se določa vrsta strokovne izobrazbe, ki je potrebna za opravljanje tehničnega vodenja različnih rudarskih del. Sedaj veljavni zakon je namreč določil samo stopnjo izobrazbe in ustrezno dobo opravljanja strokovne prakse, vrsto strokovne izobrazbe pa je urejal Pravilnik o strokovni izobrazbi in usposabljanju tehničnih vodij, vodij tehničnih služb in nadzorno-tehničnega osebja pri raziskovanju ali izkoriščanju rudnin ter o strokovnih izpitih in ustrezni praksi samostojnih projektantov rudarskih projektov (Uradni list SRS, št. 14/76, 16/89, Uradni list RS, št. 56/99 – ZRud in 61/10 – ZRud-1), ki je še v uporabi. Pri pripravi novega pravilnika nas je Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo opozorila na navedeno pomanjkljivost ZRud-1, ki se z dopolnitvijo 70. člena ZRud-1 odpravlja. Poleg tega prej navedeni pravilnik dopušča, da je tehnični vodenja površinskih rudarskih del izjemoma lahko oseba z gradbeno, elektro ali strojno izobrazbo, kar pa pomeni,

da bi lahko tudi zahtevna rudarska dela, kot so razstreljevanje ipd. vodile osebe, ki se niso nikoli izobraževale s tega področja. Takšna rudarska dela zato lahko vodijo le osebe z rudarsko ali geotehnoško izobrazbo, tehnični vodja rudarskih del in vodja posameznih rudarskih del pri površinskih rudarskih delih, ki ne spadajo med zahtevna rudarska dela, pa tudi oseba z gradbeno smerjo izobrazbe.

K 22. členu:

Z novim 70.a členom se dodajajo tudi možnost organizacije tehničnih služb ter pogoji za njihovo vodenje, kar je sedaj veljavni zakon (za razliko od prej veljavnega ZRud) pomotoma izpustil, čeprav v praksi takšne službe ves čas obstajajo.

K 23. členu:

71. člen ZRud-1 razvršča in našteva zahtevna rudarska dela. V peti alineji 1. točke med zahtevna temeljna rudarska dela uvršča tudi vrtanje vrtin globine 300 m in več. Navedena meja je usklajena z mejo vrtanja za izkoriščanje plitve geotermalne energije, ki se jo na ta način vzpodbuja. Kljub temu je potrebno opozoriti, da je že vrtanje vrtin globine 100 in manj metrov v zahtevnih pogojih lahko zelo zahtevno ne samo s tehnološkega vidika (uvodna kolona, cevitev vrtine, tesnjenje prepustnih odsekov, ki jih ne potrebujemo za proizvodnjo itd.), ampak tudi z vidika preprečevanja onesnaženja vodonosnika, medsebojnega stika različnih vodonosnih plasti, stika različnih fluidov in podobno. Nadalje lahko pri vrtanju obstaja možnost izbruha vode pod tlakom (arteški vodnjak), izbruha nafte, zemeljskega plina, metana, ogljikovega dioksida in drugih medije. Peta alineja 1. točke 71. člena se zato dopolnjuje tako, da se med zahtevna rudarska dela šteje tudi vrtanje vrtin, ne glede na globino, če na njeni trasi obstajajo prej navedeni nevarni pojavi.

Poleg tega se za sedmo alinejo dodaja nova osma alineja, ki med zahtevna rudarska dela uvršča tudi vsa druga rudarska dela, ki se izvajajo v območjih s pojavi nevarnih plinov, par, prahu, ionizirajočega sevanja, vdorov vode ali razmočene hribine, izbruhov vode, nafte in zemeljskega plina, kar je v veljavnem zakonu pomotoma izpadlo. Ta dela se morajo namreč projektirati in izvajati ob upoštevanju posebnih ukrepov.

K 24. členu:

72. člen ZRud-1 v prvem odstavku predpisuje, da mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje pred začetkom izvajanja rudarskih del razpolagati z načrtom rudniškega prostora in ga predati izvajalcu rudarskih del ter imeti na delovišču rudarske projekte, na podlagi katerih izvaja rudarska dela, in drugo dokumentacijo, predpisano s tem zakonom, ter da mora biti načrt rudniškega prostora skladno z napredovanjem rudarskih del dopolnjen najmanj enkrat letno. S 24. členom novele se ta določba dopolnjuje tako, da mora biti iz načrta

rudniškega prostora razvidno dejansko stanje izvedenih rudarskih del glede na projektirano stanje.

Ta določba omogoča rudarski inšpekciji, da lahko kontrolira napredovanje rudarskih del ter njihovo skladnost z rudarskim projektom. V nasprotnem inšpektor nima vpogleda v resnično dejansko stanje.

K 25. členu:

S 25. členom novele se na predlog rudarske inšpekcije določa, da se mora v splošnem aktu o varnosti in zdravju pri delu določiti tudi zahtevano obdobjo prisotnosti pooblaščenega oseba za varnost in zdravje pri delu na posameznem delovišču.

Z novim sedmim odstavkom se določa, da lahko strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu pooblaščenega oseba izvaja tudi na dveh ali več pridobivalnih prostorih. Pooblaščenega oseba za varnost in zdravje pri delu mora o pregledih delovišč voditi ustrezno evidenco, ki se mora nahajati na delovišču in biti vedno dostopna rudarski inšpekciji.

K 26. členu:

S 26. členom novele se popravlja in spreminja 83. člen ZRud-1 v delu, ki se nanaša na poročanje o zalogah in virih mineralnih surovin ter ravnanje s tovrstnimi poročili in elaborati. Veljavni zakon predpisuje obveznost klasificiranja in kategoriziranja zalog in virov mineralnih surovin ter vodenja evidence in hranjenja podatkov o zalogah in virih mineralnih surovin ter o stanju klasificiranih in kategoriziranih zalog najmanj enkrat letno poročati ministrstvu, pristojnem za rudarstvo. Ta obveznost velja za vse vrste mineralnih surovin, čeprav nekaterih na ta način ni mogoče klasificirati. Zato se z s spremenjenim tretjim odstavkom določa izjemo glede klasificiranja in kategoriziranja zalog in virov ter poročanja za geotermični energetski vir in za morsko sol. Pri geotermičnem energetskem viru so namreč zaloge opredeljene s količino geotermalne energije vseh kamnin, ki pa jo je pri trenutnem poznavanju virov praktično ni mogoče opredeliti. Pri morski soli pa zaloge predstavlja celotno morje, zato elaborata ni smiselno izdelovati, prav tako je nesmiselno vsako leto poročati o zalogah in virih. Podatek o proizvodnji v zadnjih petih letih, ki je sicer tudi sestavni del obrazca za poročanje o zalogah in virih, pa je razviden iz vsakokratnega obrazca za priglasitev osnov za odmero rudarske koncesnine.

S spremenjenim četrtem odstavkom se spreminjajo določbe glede poslovne skrivnosti. Razlog je enak kot za črtanje drugega odstavka 29. člena ZRud-1, kar je pojasnjeno v obrazložitvi k 9. členu te novele. Določba o poslovni skrivnosti namreč dejansko ne ureja nič, ampak samo dela lažno zmedo, da naj bi bili ti podatki poslovna skrivnost. V zvezi s to določbo je potrebno posebej izpostaviti, da se je s tem členom »varovalo« tudi »drugo rudarsko dokumentacijo«, kamor med drugim spadajo načrti rudniškega prostora, dokumentacija o kategorizaciji glede

na nevarne pojave, dokumentacija o vplivih na okolje itd. Vsa navedena dokumentaciji bi morala biti že po svoji naravi prosto dostopna javnosti, saj se nanaša na nevarnosti za ljudi, živali in premoženje, zagotavljanje varovanja okolja, narave in podobno, kar ne more biti poslovna skrivnost. Prav tako je potrebno izpostaviti, da je v Republiki Sloveniji mineralna surovina v lasti države, ki za njeno izkoriščanje sicer lahko podeli koncesijo. To pa ne pomeni, da bi koncesionar lahko podatek o državnem premoženju opredelil kot svojo poslovno skrivnost.

K 27. členu:

S 27. členom novele se dopolnjuje 92. člen veljavnega zakona, ki se nanaša na pridobitev mineralne surovine ob izvajanju gradbenih del in melioraciji. Bistvena sprememba glede na veljavno ureditev je, da se bo nadomestilo za pridobljeno mineralno surovino po novem plačevalo za celotno pridobljeno mineralno surovino in ne le za tisti del, ki se ne porabi pri sami gradnji. Osnovni razlogi za takšno spremembo so:

- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17) je črtal določbo, da mora biti v izreku gradbenega dovoljenja določen način uporabe mineralne surovine, ki se jo pridobi ob izvajanju gradbenih del, zato je nemogoče kontrolirati, koliko in za kakšne namene pri sami gradnji se porabi pridobljena mineralna surovina,
- ni logične razlage za to, da se plača nadomestilo samo za mineralno surovino, ki se prodaja na trgu, za preostalo pa ne, saj gre v vsakem primeru za pridobitev zaloga in virov mineralne surovine v državni lasti,
- v praksi je nemogoče kontrolirati, koliko mineralne surovine je bilo porabljenega pri sami gradnji, koliko pa se jo je odpeljalo bodisi na druga gradbišča (kar ne spada med količine, ki so se porabile pri gradnji na podlagi konkretnega gradbenega dovoljenja),
- po novem se bo nadomestilo plačevalo od količine mineralne surovine, ki se bo izračunala s pomočjo gabaritov izkopa, kar je pri izdaji gradbenega dovoljenja in odločbi o melioraciji znano,
- povprečna cena mineralne surovine po Uredbi o rudarski koncesnini in sredstvih za sanacijo, ki je podlaga za odmero, je fiktivna in nižja, kot so cene mineralne surovine na trgu.

S prvim odstavkom se dodatno ureja tudi, da če pristojni upravni organ izda gradbeno dovoljenje ali dovoljenje za melioracijo, pri izvajanju katerega je znano, da bo prišlo tudi do izkopa mineralne surovine, mora takšno dovoljenje ali odločbo vročiti tudi rudarski inšpekciji. Na ta način lahko rudarska inšpekcija nadzira, ali sta se izkop za gradbeni objekt ali melioracija že pričela, čeprav investitor pričetka del še ni priglasil.

Z drugim odstavkom tega člena se ureja, da prej navedene določbe glede plačila nadomestila za mineralno surovino veljajo ne glede na čistost mineralne surovine, način njene dejanske uporabe ali njene drugačne opredelitve po drugih predpisih (npr. opredelitve kot gradbeni

odpadek in drugo). V praksi se je namreč pokazalo, da se mineralna surovina poskuša opredeliti kot odpadek, za odvoz in predelavo katerega izvajalec investitorju zaračuna stroške, se izogne plačilu nadomestila za pridobljeno mineralno surovino po določbah ZRud-1, nato pa ta »odpadek« proda kot mineralno surovino, ki v tej fazi ni več podvržena določbam ZRud-1 glede plačila nadomestila. Prav tako imamo v praksi primere, ko se investitor ali izvajalec skušata izogniti plačilu nadomestila tako, da opredelita mineralno surovino kot »premalo čisto« in da zato ne gre za mineralno surovino.

S tretjim odstavkom se investitorju predpisuje obveznost priglasitve del rudarski inšpekciji najmanj 15 dni pred njihovim začetkom. Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17) je namreč predpisal, da mora investitor gradbenih del, pri katerih bo prišlo do izkopa mineralne surovine, začetek gradbenih del sporočiti izdajatelju gradbenega dovoljenja. Ni pa predpisano, da bi nato izdajatelj moral o tem obvestiti rudarsko inšpekcijo ali ministrstvo, pristojno za rudarstvo. Na ta način inšpekcija ne dobi informacije o tem, da se takšna dela sploh izvajajo, kje in na podlagi katerega dovoljenja ali odločbe. Prav tako ministrstvo ne pridobi podatkov o pridobivanju mineralnih surovin, posledično se odločbe o odmeri nadomestila za pridobljeno mineralno surovino ob izvajanju gradbenih del ali melioraciji ne izda v vseh primerih. Za odpravo te težave se s četrtem in petim odstavkom spremenjenega 92. člena ZRud-1 investitorju predpisuje obveznost priglasitve pridobljene količine mineralne surovine ob izvajanju gradbenih del ali melioracije ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, roki ter podatki in priloge, ki jih mora navesti in priložiti k priglasitvi.

S šestim odstavkom se za pridobljeno mineralno surovino ob izvajanju gradbenih del ali melioracije predpisuje nadomestilo v višini 80% od povprečne cene enote mineralne surovine v raščenem stanju po predpisu iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona. V praksi se je namreč izkazalo, da se v nekaterih primerih izdajajo gradbena dovoljenja in odločbe za melioracijo, katerih osnovni namen je izkoriščanje mineralne surovine. V praksi je namreč izdana npr. odločba za agromelioracijo, ki je predvidevala izdelavo teras v produ zaradi ureditve brežine, čeprav se na ta način dejansko omogoča nadaljevanje izkoriščanja proda izven odobrenega pridobivalnega prostora in izven območja, ki je po prostorskih aktih opredeljeno za izkoriščanje mineralnih surovin, na kmetijsko zemljišče, ureditev končnih brežin pa bi morala biti zagotovljena po rudarskem projektu že znotraj pridobivalnega prostora. Takšno nadaljevanje izkoriščanja zato poteka na dolžini 100 in več metrov tudi več 10 m (50 do 70 m) v notranjost kmetijskega zemljišča, kar ne bi smelo biti dopustno. Prav tako je bila v praksi izdana odločba za »melioracijo«, pri kateri se najprej odstrani humus, nato izvede izkop debelejšje plasti mineralne surovine (tudi 20 m globoko), ki se »nadomesti« z odpadki in »zemeljskimi izkopi«, nazadnje pa se nazaj prekrije s humusom, ki je bil na začetku odstranjen. Na ta način se na kmetijskih zemljiščih legalno izvede izkop gramoza brez pridobljene koncesije za izkoriščanje in brez spremembe prostorskih aktov. Kljub opozorilom, da so se po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča, lahko odločbe za melioracijo izdale za največ za dve leti, so bile odločbe izdane tudi za 10 let, kar investitorju omogoča 10 let izkoriščanja

mineralne surovine in nelojalne konkurence na trgu koncesionarjem, ki so si za izkoriščanje mineralne surovine pridobili vsa potreba mnenja, soglasja, tehnično dokumentacijo, rudarsko pravico, koncesijo itd. V praksi je opazna tudi tendenca po gradnji podpornih škarp, izdelavi trim stez, obračališč in parkirišč za tovorna vozila na mestih, kjer je je zato nujno potrebno odstraniti tudi večje količine mineralne surovine. Zato se predlaga povišanje nadomestila tako, da se to ne izplača, ampak se dela le tam, kjer je to nujno. Potrebno je opozoriti tudi na dejstvo, da se pri tovrstnih delih ne plačuje koncesnine oziroma nadomestila iz naslova »pridobivalnega prostora«.

Dvig nadomestila za pridobljeno mineralno surovino ob izvajanju gradbenih del ali melioraciji bo zato preprečeval nelojalno konkurenco ter odvrčal investitorje, da bi določena dela izvajali s prvenstvenim namenom, da se izvede izkoriščanje mineralne surovine tudi tam, kjer to s prostorskimi akti ni predvideno oz. da se pred tem izvedejo ustrezne spremembe prostorskih aktov ter pridobi rudarsko pravico in koncesijo po zakonu, ki ureja rudarstvo. V izogib navedenemu je v novem enajstem odstavku dodana prepoved izdaje dovoljenj ali odločb za dela iz prvega odstavka tega člena, pri katerih prihaja do nadomeščanja mineralne surovine z drugimi materiali, kot so zemeljski izkopi, umetno pripravljena zemljina, digestat, odpadki, od druge pripeljana mineralna surovina in podobno.

Navedeni člen je dopolnjen še z določbo, ki se nanaša na ravnanje z viški mineralnih surovin pri izvedbi državnih projektov na podlagi državnih lokacijskih načrtov. Ureja se možnost njihovega začasnega ali trajnega deponiranja ali njihove uporabe za zapolnjevanje depresij ter pogoje za deponiranje in uporabo. Med pomembnimi pogoji za trajno deponiranje je, da mora biti takšno deponiranje predvideno in torej skladno s prostorskimi akti. Pri tovrstnem deponiranju ali zapolnjevanju je potrebno biti posebej pozoren, saj gre za nevezane materiale oz. nasipe večjih višin, pri čemer je potrebno upoštevati, da so nekatere mineralne surovine lahko podvržene tudi hitremu razpadanju in oblikovanju nestabilnih gmot. Rok iz osmega odstavka, da se za začasno deponiranje šteje deponiranje, ki se zaključi najmanj tri leta pred iztekom koncesijske pogodbe, je usklajen s triletnim obdobjem iz drugega odstavka 127. člena, ko mora rudarski inšpektor pogosteje izvajati inšpekcijsko nadzorstvo, da se zagotovi sanacija pridobivalnega prostora do izteka koncesijske pogodbe.

K 28. členu:

V 6. poglavju ZRud-1 (95. do 100. člen) so urejeni pogoji za zapustitev rudnika. S 95. členom veljavnega zakona je najprej določeno, da je pri vseh primerih popolne in trajne opustitve rudarskih del potrebno to sporočiti rudarski inšpekciji najmanj petnajst dni pred ustavitvijo del in pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, hkrati vložiti vlogo za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del. Ministrstvo na podlagi prejete vloge izvede tehnični pregled (skupaj s predstavniki ministrstva, pristojnega za prostorsko načrtovanje na lokalnem nivoju, ministrstva, pristojnega za varstvo okolja in pristojnega organa samoupravne lokalne

skupnosti, na katere območju so se izvajala rudarska dela), na katerem preveri razloge za opustitev rudarskih del, ugotovi zaloge ali vire mineralnih surovin in ugotovi ali so izpolnjeni pogoji za opustitev del. Po opravljenem pregledu komisija izdela zapisnik s predlogi nadaljnjih ukrepov in ga pošlje ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

Navedene določbe so bile v ZRud-1 prenesene iz ZRud/99, vendar na napačen način. V praksi moramo namreč ločevati dve vrsti opustitve izkoriščanja oziroma izvedbe zapiralnih del:

1. Prva so *redna zapiralna dela*, ko koncesionar izvede vsa rudarska dela po potrjenem rudarskem projektu (v nadaljnjem besedilu: RP) za pridobitev koncesije za izkoriščanje ali pri koncesijah po 105. členu ZRud/99 po potrjenem RP za izkoriščanje, s katerim je obdelan in s strani upravnega organa potrjen tudi način sanacije.

2. Druga vrsta je t.i. *predčasna popolna in trajna opustitev rudarskih del*, ki se izvede, kadar je potrebno trajno opustitev izvajanja rudarskih del iz katerega koli razloga izvesti še pred dokončanjem izkoriščanja v obsegu podeljene rudarske pravice in koncesije. Takšni primeri so npr., ko se iz kateregakoli razloga tako odloči koncesionar ali v primeru stečaja, ko se rudarska pravica ne prenese na drugo pravno ali fizično osebo ipd. Tudi v primeru, ko po določbah 60. člena ZRud-1 postane nosilec rudarske pravice Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, se le-to lahko odloči za predčasno opustitev izvajanja rudarskih del ali za prenos rudarske pravice na drugo pravno ali fizično osebo. Podobno se v primeru stečaja lahko koncesionar odloči, da izvede sanacijo, namesto da bi se rudarska pravica prenesla na drugo pravno ali fizično osebo. Takšna zapiralna dela se lahko izvajajo samo na podlagi RP za opustitev izvajanja rudarskih del iz 96. člena tega zakona, saj je sanacijo potrebno prilagoditi trenutni situaciji v pridobivalnem prostoru. Predčasno popolno in trajno opustitev rudarskih del je potrebno izvesti tudi, kadar se izkoriščanje sicer do konca izvaja na podlagi potrjenega RP za izkoriščanje po ZRud/99, pa v RP sanacija ni bila obdelana in jo je zato potrebno obdelati naknadno. Tudi v tem primeru je potrebno pri izvedbi sanacije in vzpostavitvi končnega stanja upoštevati pogoje iz prostorskih aktov lokalne skupnosti in zahteve mnenjedajalcev.

Iz zgoraj navedenih razlogov je postopek, kot ga določajo 95. do 97. člen ZRud-1, ustrezen samo v nekaterih primerih, pa tudi za te primere je premalo natančno opredeljen. Zato se 95. do 97. člen z novelo spreminjajo tako, da bo za različne pogoje mogoče izpeljati različne postopke, s čemer se bodo nekateri postopki bistveno poenostavili. Prav tako pa se z dopolnitvami in popravki na ustrežnejši in natančneje definiran način urejajo preostali postopki. Posledično se zaradi več sprememb v 98., 99. in 100. členu na novo določa tudi vsebina teh treh členov, zaradi sistematičnosti pa se dodaja še 100.a člen.

Glede na zgoraj navedeno se s spremenjenim 95. členom ZRud-1 najprej opredeli obe vrsti sanacije (redna in predčasna), v nadaljevanju pa se nato jasno navede, da se redna sanacija izvede na podlagi RP za pridobitev koncesije za izkoriščanje in torej ni potreben poseben postopek za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del, kot je to določal ZRud-1, saj so bila takšna dela »dovoljena« že z RP za pridobitev koncesije za izkoriščanje. S prehodno določbo v

se to ustrezno ureja tudi za primere, ko sta bili rudarska pravica in koncesija podeljeni po ZRud/99. S tem se za te primere postopek bistveno poenostavlja in odpravljajo administrativne ovire.

Postopek, ki je bil v veljavnem ZRud-1 zahtevan v členih 95 do 97, se po novem zahteva samo za primere predčasne popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del, to je takrat, ko je iz kateregakoli razloga potrebno sanacijo izvesti še pred dokončanjem izkoriščanja v obsegu podeljene rudarske pravice in koncesije. V tem primeru se zapiralna dela lahko izvajajo samo na podlagi rudarskega projekta za opustitev izvajanja rudarskih del iz 96. člena tega zakona. Samo v teh primerih je namreč potrebno ugotoviti razloge za popolno in trajno opustitev izkoriščanja, koliko mineralne surovine bo ostalo v nahajališču in kako je treba izvesti sanacijo trenutnega stanja. V prvem primerih, ko se lahko izvedejo samo redna zapiralna dela, se torej lahko preskočijo novi 95., 96. in 97. člen ter se neposredno vloži vloga za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti po novem 98. členu.

S tretjim odstavkom tega člena se ureja poenostavljen postopek za opustitev izvajanja rudarskih del za zemljišča znotraj rudniškega prostora, na katera nosilec rudarske pravice ni posegel in so ostala v naravnem stanju. V tem primeru je namreč nesmiselna izdelava RP za opustitev izvajanja rudarskih del iz novega 98. člena ZRud-1 (31. člen novele), ampak se na tehničnem pregledu iz samo novega 98.a člena ZRud-1 (32. člen novele) ugotovi, ali se na zemljišča res ni posegalo in se v primeru, da to drži, lahko neposredno izda odločba o prenehanju pravic in obveznosti.

Nadalje se s petim odstavkom ureja še možnost popolne in trajno opustitve izvajanja rudarskih del za celoten pridobivalni prostor ali samo za njegov del. Opustitev je mogoče izvesti za del pridobivalnega prostora samo, če izločitev tega dela ne onemogoča izkoriščanja mineralne surovine na preostalem delu pridobivalnega prostora.

K 29. členu:

Z 29. členom novele se spreminja vsebina 96. člena ZRud-1. Po sedaj veljavnem ZRud-1 mora nosilec rudarske pravice prijaviti popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del najmanj petnajst dni pred ustavitvijo del in pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, hkrati vložiti vlogo za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del. Takšen rok je prekratek, saj v 15 dneh ni pri ministrstvu ni mogoče izvesti nobenega postopka, prav tako rudarska inšpekcija ne more dovolj hitro ukrepati v primeru nujnih del, ki bi jih bilo treba izvesti za preprečitev nevarnosti. V zvezi s tem je najprej potrebno ugotoviti, da koncesionar takšno predčasno popolno in trajno opustitev izkoriščanja mineralne surovine običajno načrtuje dlje časa (izjema bi lahko bila smrt koncesionarja), prav tako pa je potrebno upoštevati, da lahko traja tudi po več let,

da se pridobivalni prostor sanira tako, da se dosežeta trajna stabilnost območja ter njegova vključitev v smislu varovanja krajine in priprave na drugačno rabo.

S podaljšanjem roka za prigrasitev predčasne popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del iz 15 dni na »najmanj šest mesecev pred ustavitvijo del« se rudarski inšpekciji omogoči, da bolj racionalno planira izvedbo rednih inšpekcijskih nadzorov ali po potrebi izvede izredni inšpekcijski nadzor, če je to nujno zaradi izpolnitve zakonsko predpisanih rokov ali preprečitve oziroma odprave nevarnosti. Na ta način lahko inšpektor izda ustrezne ukrepe, še preden pride do zaustavitve del. Nadalje daljši rok omogoča ministrstvu, da lahko še pred ustavitvijo del izvede tehnični pregled, koncesionar pa v tem času že lahko poskrbi za izdelavo rudarskega projekta za opustitev rudarskih del ter sklenitev ustreznega dodatka h koncesijski pogodbi, s katerim se mu ta rudarski projekt potrdi.

Z drugim odstavkom novega 96. člena ZRud-1 se določa, da ministrstvo, pristojno za rudarstvo, po prejemu vloge za tehnični pregled izpolnjevanja pogojev za predčasno opustitev rudarskih del preveri, če ima nosilec rudarske pravice poravnane vse zapadle obveznosti v zvezi s plačevanjem rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo. Če jih nima, sproži postopek izvršbe (davčne ali sodne), če ta pred tem še ni bil začet. Sedaj veljavni zakon namreč določa, da ministrstvo v primeru, ko obveznosti iz naslova rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo niso poravnane, izda odločbo o zavrnitvi vloge za popolno in trajno opustitev rudarskih del, kar pomeni, da se v takšnih primerih postopek opustitve izkoriščanja sploh ne začne, s čemer je obstajalo bistveno višje tveganje, da območje ostane nesaniirano. Predvidena negativna odločba v veljavnem zakonu ima torej bistveno večji negativni učinek za državo kot za nosilca rudarskem pravice, zato se črta.

Tretji, četrti, peti in šesti odstavek urejajo imenovanje in člane komisije za tehnični pregled ter zagotavljanje sodelovanja s strani nosilca rudarske pravice. Z novelo se določa, da komisijo imenuje minister, pristojen za rudarstvo, in ne več ministrstvo, pristojno za rudarstvo, kot je bilo to do sedaj. V praksi namreč v imenu ministrstva odločbo podpiše od ministra pooblaščen oseba za vodenje in odločanje v upravnih postopkih s področja rudarstva, kar pomeni, da uradna oseba imenuje v komisijo sama sebe. Sestava komisije je enaka, kot je bilo to že v veljavnem zakonu, dodano pa je sodelovanje rudarske inšpekcije, kar se je v praksi izvajalo že sedaj, zakon pa tega ni posebej določal. Predstavniki občine sodeluje na tehničnem pregledu z vidika strinjanja s trenutnim stanjem pridobivalnega prostora, zahtev vzpostavite ustrezne nove rabe prostora ter podajanja pogojev, pod katerimi bo določene objekte in stanja delov pridobivalnega prostora prevzela v svoje prostorske akte. Tehnični pregled vodi uradnik ministrstva, pristojnega za rudarstvo. Z novelo se spreminja tudi poimenovanje vloge, saj po novem »dovoljenje za opustitev rudarskih del« ne obstaja več. V zvezi z imenovanjem komisije za tehnični pregled sedaj veljavni zakon v tretjem odstavku 95. člena določa, da zoper sklep o imenovanju komisije ta tehnični pregled ni pritožbe. Navedena določba se v novelo ne vnaša več, saj je skladno s 13. in 230. členom

Zakona o splošnem upravnem postopku določeno, da je v primerih, ko je za odločanje na prvi stopnji pristojno ministrstvo, pritožba dovoljena samo v primeru, da tako določa zakon. Dosedanja določba o prepovedi pritožbe zoper sklep je zato nepotrebna, s črtanjem pa se odpravlja prenormiranje.

Z novim devetim odstavkom se po novem natančno ureja, katere podatke in dokumentacijo mora nosilec rudarske pravice predložiti komisiji. Zaradi jasnosti se določa tudi, da mora nosilec rudarske pravice dokumentacijo predložiti komisiji na samem tehničnem pregledu in se torej ne prilaga k vlogi.

S 4. točko devetega odstavka se dodaja tudi možnost, da občina poleg objektov (kar velja že sedaj) v svoje prostorske akte prevzame tudi »stanja delov pridobivalnega prostora«. To bo koristno npr. v primerih, ko se v pridobivalnem prostoru že izvajajo ali so predvidene druge dejavnosti, npr. ureditev športnih površin, zbirališče in/ali odlagališče odpadkov, izgradnja industrijske cone ipd. V teh primerih ni smiselno, da se npr. najprej odstrani odpadke, ki jih je tja že prepeljala komunala, na površine navozi zemlja in se površina zatravi ali celo posadi drevje, nato pa se vse to odstrani, da se lahko zemljišče pripravi za novo dejavnost, ki se je tam pred tem že izvajala ali pa je predvidena.

K 30. členu:

Spremenjeni 97. člen ureja vsebino predloga za sklenitev dodatka h koncesijski pogodbi, s katerim se potrdi rudarski projekt za opustitev izvajanja rudarskih del ter način potrjevanja tega projekta. Šele po sklenitvi dodatka h koncesijski pogodbi lahko nosilec rudarske pravice začne z deli pri predčasni opustitvi rudarskih del.

K 31. členu:

Z 31. členom novele se spreminja 98. člen ZRud-1. Po novem ta člen najprej predpisuje podrobno vsebino vloge za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti. Obvezna vsebina vloge je povzeta iz podatkov in dokumentov, ki se sicer v skladu s starejšo prakso preverja na tehničnih pregledih, ni pa bila vsebina prenesena v ZRud-1.

S petim odstavkom 31. člena je posebej izpostavljena kazenska in odškodninska odgovornost za podajanje izjav s strani rudarskega projektanta in izvajalca rudarskih del glede dokončanja rudarskih del, ki bodo predmet tehničnega pregleda in da so ta dela izvedena skladno s potrjenim rudarskim projektom.

V šestem odstavku je izrecno določeno, da je v postopku izdaje odločbe o prenehanju pravic in obveznosti stranka le nosilec rudarske pravice.

K 32. členu:

Z 32. členom novele se dodaja nov 98.a člen, s katerim je zaradi preglednosti posebej urejena izvedba tehničnega pregleda, s katerim se ugotovi, ali je sanacija okolja izvršena in ali izvedeni ukrepi iz prvega odstavka 95. člena tega zakona zadoščajo. Z novim členom se ureja tudi, kako se nosilec rudarske pravice in komisija postopajo, če se na tehničnem pregledu ugotovijo pomanjkljivosti ali nepravilnosti ter obveščanje ministrstva o izvedenih ukrepih.

K 33. členu:

S 33. členom novele se zaradi sistematičnosti prenašata določbi sedaj veljavnega osmega in devetega odstavka 98. člena ZRud-1 v nov prvi in drugi odstavek 99. člena ZRud-1, medtem ko sta prejšnja prvi in drugi odstavek 99. člena ZRud-1, ki sta po novem tretji in četrti odstavek, le nekoliko slovnično korigirana.

K 34. členu:

S 34. členom novele se popravlja 100. člen ZRud-1. Enako kot do sedaj, se s tem členom ureja prenehanje pravic in obveznosti ter posledice prenehanja. Z novelo se prvi odstavek 100. člena ZRud-1 dopolnjuje tako, da pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje ne prenehajo zgolj s pravnomočno odločbo o prenehanju pravic in obveznosti, ampak mora biti po novem izvedena tudi ustrezna sprememba v zbirki rudarskih podatkov iz tretjega odstavka tega člena. Poleg tega se spreminja tudi posledica izdaje odločbe o prenehanju pravic in obveznosti, ki po novem ni več izbris iz rudarskega registra, ampak samo ustrezna označba, da to ni več pridobivalni prostor, ampak zaprt rudnik. Že sedaj veljavni zakon in tudi z novelo je namreč predvideno, da se ohranja evidenca opuščenih (zaprtih) pridobivalnih prostorov in bivših koncesionarjev, zato je trenutno predvideni »izbris iz rudarskega registra« neustrezen, saj bi se na tak način izgubili pomembni podatki o preteklih aktivnostih. Nov tretji odstavek zato določa, da izvede Geološki zavod Slovenije po uradni dolžnosti ustrezno spremembo v zbirki rudarskih podatkov, da je rudnik ali njegov del, za katerega je bila izdana odločba o prenehanju pravic in obveznosti, zaprt. To se lahko izvede z ustreznim vpisom ali prenosom v drug modul (npr. modul »zaprti pridobivalni prostori«) ipd. Zavod lahko skladno z drugim in tretjim odstavkom novega 100. člena ZRud-1 to spremembo opravi šele po tem, ko mu nosilec rudarske pravice za izkoriščanje izroči rudarske načrte, merske knjige in drugo dokumentacijo o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje. V

tem delu se z novelo praktično nič ne spreminja, le zaporedje zapisov je zaradi večje jasnosti drugačno. Že sedaj veljavni zakon namreč določa, da mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje pred izvedbo izbrisa iz rudarskega katastra izročiti rudarske načrte, merske knjige in drugo dokumentacijo o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje, Geološkemu zavodu Slovenije, da iz njih pridobi podatke, ki jih potrebuje za izdelavo državne geološke karte in da izmed njih izbere gradivo, ki se ga mora v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo, hraniti trajno.

Popravlja se tudi peti odstavek, ki sedaj določa, da po izbrisu nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz rudarskega registra preneha pristojnost rudarskega inšpektorja za opravljanje inšpekcijskega nadzora na območju, na katerem leži zaprt rudnik, kar pa ne drži, saj na tem območju, dokler je območje po namenski rabi opredeljeno za izkoriščanje mineralnih surovin, še vedno ostaja obveznost rudarskega inšpektorja za nadzor nad nezakonitim izvajanjem rudarskih del. Po novem se zato peti odstavek določa, da z dnem, ko je narejena ustrezna sprememba v zbirki rudarskih podatkov, rudarski inšpekciji na območju zaprtega rudnika ali njegovega dela preneha zgolj obveznost inšpekcijskega nadzorstva po prvem odstavku 122. člena tega zakona.

K 35. členu:

S 35. členom novele se dodaja nov 100.a člen. Z njim se določajo pogoji za zapustitev rudnika v primerih, ko rudarska pravica ne obstaja. Obravnavana sta primera, ko je rudarska pravica oziroma koncesija prenehala in primer, ko rudarska pravica in koncesija sploh nista bili podeljeni in gre za nezakonita rudarska dela oziroma nelegalni kop.

Za primer, ko je koncesija prenehala, prvi odstavek določa, da s prenehanjem koncesijske pogodbe ne preneha obveznost sanacije. V tem primeru imamo lahko dve možni stanji v kamnolomu: tehnična sanacija je že lahko zaključena, ali pa še ni zaključena. Z drugim odstavkom 100.a člena se določa, da se v primeru, ko tehnična sanacija še ni zaključena, sanacija lahko začne po postopku iz 96. člena, v primeru, ko je tehnična sanacija že zaključena, pa po 98. členu ZRud-1. V primeru, ko je tehnična sanacija že zaključena, se namreč lahko izvrši samo še biološka sanacija, pri kateri se izkoriščanje mineralne surovine ne izvaja.

S tretjim odstavkom 100.a člena se določa, da v primeru, da je pri takšni sanaciji nujno potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine, veljajo za obračun nadomestila za pridobljeno mineralno surovino določbe šestega odstavka 92. člena tega zakona, torej se za pridobljene količine mineralne surovine po prenehanju rudarske pravice in koncesije odmerja 80% vrednosti mineralne surovine po predpisu, ki ureja plačevanje rudarske koncesnine. V takih primerih se namreč ne odmerja več rudarske sanacnine, saj se ta skladno s 53. členom

ZRud-1 odmerja le v času podeljene koncesije, zato bi lahko bil interes bivšega koncesionarja in bivšega nosilca rudarske pravice, da se ob izvajanju sanacije pridobi čim več mineralne surovine, kar pa ni namen sanacije. V primeru, ko rudarska pravica in koncesija ugasneta, je namreč cilj, da se sanacija izvrši s čim manjšim izkoriščanjem, saj je v primeru, da obstaja interes po nadaljnjem izkoriščanju bivšega pridobivalnega prostora, za to potrebno ponovno pridobiti rudarsko pravico in koncesijo.

Četrty odstavky 100.a členu določa način ravnanja v primeru sanacije nelegalnega kopa, ko le-te ni mogoče izvršiti z vrnitvijo v prvotno stanje (kar ZRud-1 predvideva kot prioriteto) in je za njeno izvedbo potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine. V tem primeru rudarski inšpektor skladno s 139. členom ZRud-1 odredi, da zavezanec sanacijo začne smiselno po postopku za predčasno sanacijo iz 96. členu tega zakona, določajo pa se tudi bistvene razlike v postopku, ki je sicer predviden za sanacijo, ki jo izvaja nosilec rudarske pravice.

S petim odstavkom se določa, da v primeru sanacije nelegalnega kopa, pri kateri je nujno potrebno pridobiti določeno (minimalno) količino mineralne surovine, veljajo za obračun nadomestila za pridobljeno mineralno surovino določbe šestega odstavka 53. členu tega zakona. Slednje pomeni, da se za tako pridobljeno mineralno surovino obračunava nadomestilo v višini 100% od vrednosti mineralne surovine po prej navedenem predpisu. Tudi s tem se država želi izogniti špekulacijam, ko »sanacije« nelegalnih kopov potekajo tudi desetletje in več, pri tem pa se »nujno« pridobijo velike količine mineralne surovine.

K 36. členu:

Več odgovornih rudarskih projektantov zatrjuje, da ne znajo določiti inflacije za obdobje podeljene rudarske pravice, ki jo v izračunih stroška končne sanacije zahteva 101. člen ZRud-1, zato kljub jasni zahtevi predvidene inflacije v izračunih ne upoštevajo. Z dodanim novim četrtim odstavkom se določa, da se inflacijo izračuna iz povprečne letne inflacije v preteklem petletnem obdobju. Če je inflacija negativna, torej da gre za deflacijo, se upošteva, kot da je inflacija 0.

Sedanja četrti in peti odstavek postaneta nov peti in šesti odstavek. Besedilo novega petega odstavka se usklajuje z zakonom, ki ureja gradnje. Ta po novem predvideva, da se za namen priprave projektne dokumentacije ne pridobivajo več projektni pogoji in soglasja pristojnih soglasodajalcev, ampak projektni pogoji in mnenja pristojnih mnenjedajalcev.

V sedanjem petem oziroma novem šestem odstavku se popravlja termin »rudarski projekt izvedene sanacije« v »rudarski projekt opustitve izvajanja rudarskih del«.

K 37. členu:

S 37. členom novele se najprej popravlja drugi odstavek 105. člena ZRud-1 tako, da je odgovorni vodja rudarskega projekta lahko v vseh primerih samo oseba, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega rudarskega projektanta in ima univerzitetno izobrazbo rudarske ali geotehnoške smeri. Do sedaj je bila takšna zahteva postavljena samo za odgovornega vodjo rudarskega projekta za podzemno izkoriščanje, pri površinskem izkoriščanju pa bi lahko bila odgovorni vodja rudarskega projekta tudi oseba, ki ima univerzitetno izobrazbo drugih smeri, kar pa ni ustrezno.

Z novim tretjim in četrtem odstavkom se v zakon prenašajo določbe Pravilnika o strokovni izobrazbi in usposabljanju tehničnih vodij, vodij tehničnih služb in nadzorno-tehničnega osebja pri raziskovanju ali izkoriščanju rudnin ter o strokovnih izpitih in ustrezni praksi samostojnih projektantov rudarskih projektov (Uradni list SRS, št. 14/76, 16/89, Uradni list RS, št. 56/99 – ZRud in 61/10 – ZRud-1), ki je trenutno še v uporabi, saj nas je SVZ opozorila, da takšne določbe praviloma sodijo v zakon.

K 38. členu:

Z 38. členom novele se spreminja naslov VIII. dela in 1. poglavja v skladu z njuno dejansko vsebino.

K 39. členu:

Z 39. členom novele se v 109. členu ZRud-1 skladno s prakso in podzakonskimi predpisi, ki se še uporabljajo, uvaja delitev reguliranih rudarskih storitev na tiste, ki so v pristojnosti države in tiste, ki so v pristojnosti izvajalca rudarskih del. Natančno se opredeljujejo storitve, ki so v pristojnosti države (storitve, ki jih opravljajo odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident, odgovorni vodja rudarskega revidiranja, tehnični vodja rudarskih del, vodja tehnične službe pri rudarskih delih in vodja službe za varnost in zdravje pri rudarskih delih) in tiste v pristojnosti izvajalca (storitve, ki jih opravljajo poslovodja, nadzornik, vodja skupine in vodja delovišča). S tem se daje tudi pravna podlaga za urejanje vseh teh storitev v podzakonskih predpisih.

K 40. členu:

S 40. členom novele se dopolnjuje 111. člen zakona o rudarstvu tako, da bo mogoče s pravilnikom urediti vso materijo, ki jo sedaj ureja na podlagi ZRud sprejeti Pravilnik o strokovni izobrazbi in usposabljanju tehničnih vodij, vodij tehničnih služb in nadzorno-tehničnega osebja pri raziskovanju ali izkoriščanju rudnin ter o strokovnih izpitih in ustrezni praksi samostojnih projektantov rudarskih projektov (Uradni list SRS, št. 14/76, 16/89, Uradni list RS, št. 56/99 – ZRud in 61/10 – ZRud-1), ki je trenutno še v uporabi. Navedeno se dopolnjuje na opozorilo SVZ v pripombah k osnutku novega pravilnika, ki pa zaradi pomanjkljivih določb ZRud-1 v primerjavi s starim pravilnikom večine materije v nasprotnem ne bi mogel urejati.

K 41. členu:

Z 41. členom novele se dodaja nov 111.a člen, ki ureja opravljanje ustrezne strokovne prakse. V praksi so se namreč pojavili primeri, ko so si stranke pridobile potrdilo o zaposlitvi in opravljeni strokovni praksi, za katerega obstaja velika verjetnost, da ne potrjuje dejanskega stanja. Med potrdili o zaposlitvi in potrdili o opravljeni strokovni praksi so namreč tudi takšna, za katere obstaja sum, da so neresnična oziroma izdana kljub temu, da kandidat te prakse ni opravljal oziroma jo je opravljal prekratek čas. Ministrstvo je sicer v primerih suma pozvalo kandidata k predložitvi dokazil o zaposlitvi pri konkretni pravni ali fizični osebi, ki ga kandidat ni mogel predložiti. Ni pa moglo ministrstvo pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije preveriti resničnega dejanskega stanja, saj zavoda podatke upravnim organom izdajajo samo, še je zato pravna podlaga v materialnem predpisu. Zato ministrstvo morebitnim kršiteljem ni moglo dokazovati storitve kaznivega dejanja ponarejanja listin. Z drugim odstavkom novega 111.a člena se ministrstvu, pristojno za rudarstvo, daje zakonsko pooblastilo, da za potrebe preverjanja izdanih potrdil lahko pridobi podatke iz uradnih evidenc o vključitvi kandidata v sistem pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja.

S tretjim odstavkom se določa, da sta pravna oseba in samostojni podjetnik za resničnost potrdil o zaposlitvi in opravljanju prakse oziroma delovnih izkušnjah iz prejšnjega odstavka tega člena kazensko in odškodninsko odgovorna, s četrtem odstavkom pa se uvaja trajna prepoved opravljanja strokovnega izpita s področja rudarstva za osebo, za katero se pravnomočno ugotovi, da je predložila lažno potrdilo o zaposlitvi ali opravljeni strokovni praksi. Navedeni ukrep ni nesorazmeren, saj če nekdo ponareja listine, obstaja velika možnost, da bo ponarejal tudi podatke v rudarskem projektu. Takšna oseba zato ne sodi med zaupanja vredne osebe, ki lahko opravljajo ključne naloge na področju rudarstva, saj povečujejo tveganje za varnost in zdravje ljudi in živali ter zaščito premoženja in mineralne surovine kot državne lastnine.

K 42. členu:

Z 42. členom novele se v 112. členu ZRud-1 dodaja nov peti odstavek, ki zainteresiranim pooblaščenim osebam omogoča, da se v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vpišejo tudi njihovi kontaktni podatki, na podlagi katerih lahko zainteresirani koristniki njihovih storitev z njimi vzpostavijo stik. S tem se povečuje uporabnost imenika.

K 43. členu:

S tem členom se na predlog rudarske inšpekcije v 120. člen ZRud-1 dodaja nov osmi odstavek, s katerim se določa, da ne more ista oseba, ki je h kateremukoli rudarskemu projektu za določena rudarska dela (za raziskovanje, pridobitev koncesije za izkoriščanje, opustitev izkoriščanja, izvedbo itd.) podala mnenje o upoštevanju predpisov o zagotavljanju varstva in zdravja pri delu, opravljati tehnično vodenje teh del.

K 44. členu:

S tem členom se v 121. členu drugem odstavku zvišujejo letne zavarovalne vsote, ki so za primer morebitne škode občutno prenizke. Minimalna letna zavarovalna vsota pri izkoriščanju ogljikovodikov in geotermičnih energetskega virov se ne ureja posebej, saj skladno s 3.2.5. točko 2. člena ZRud-1 vrtna, namenjena izkoriščanju ogljikovodikov in geotermičnih energetskega virov, šteje za točkovni površinski kop s podzemnim izkoriščanjem mineralne surovine, kar pomeni, da se upoštevajo premije za podzemno izkoriščanje. Tudi pri rudarskih projektantih in rudarskih revidentih se uvaja razlikovanje za površinsko in podzemno izkoriščanje, kot je to pri izvajalcih rudarskih del.

Tretji odstavek, ki je določal, da zavarovanje izvajalca ni potrebno, če izvaja površinsko izkoriščanje lastnik zemljišča, ter da so pri samostojnih podjetnikih in malih gospodarskih družbah lahko zavarovalne vsote za polovico nižje, se črta. Takšne olajšave namreč niso utemeljene, saj višina škode, ki lahko nastane, ni odvisna od velikosti podjetja ampak od teže napake.

Sedanja četrti in peti odstavek postaneta nov tretji in četrti odstavek. V novem tretjem odstavku se pri določitvi, da mora biti v zavarovalno vsoto drugega odstavka 121. člena vključeno tudi zavarovanje oseb, ki s pogodbo o zaposlitvi ali s pogodbo o delu opravljajo za izvajalca rudarskih del, rudarskega projektanta, geološkega projektanta oziroma rudarskega revidenta storitve tehničnega vodenja rudarskih del, izdelovanja rudarskih projektov, izdelovanja geološke dokumentacije v rudarstvu ali revidiranja rudarskih projektov in sicer za njih same in za njihovo odgovornost za škodo tretjim, dodaja, da to velja tudi za osebe, ki prej

navedena dela opravljajo na kakšen drug zakonit način. Podobno, kot veljavna določba namreč urejata tudi 22. in 23. člen ZRud-1, medtem ko tretji odstavek 113. in 10. točka 145. člena ZRud-1 omogočata opravljanje prej navedenih del tudi s pogodbo o kooperaciji ali na drug zakonit način.

K 45. členu:

Z dopolnitvijo 5. točke prvega odstavka 126. člena ZRud-1 se omogoča rudarskim inšpektorjem, da poleg lokacij, kjer so prepovedali dela, fotografirajo tudi raziskovalne ter rudniške prostore. Fotografije se skladno s predlagano dopolnitvijo 13. člena ZRud-1 lahko vnašajo v rudarsko knjigo.

V šesti točki prvega odstavka se črta beseda »osnovne«, s čemer rudarski inšpektor nima več samo pravice zahtevati »osnovne vzorce mineralnih surovin ali drugega materiala« ampak »vzorce mineralnih surovin ali drugega materiala«. Do sedaj namreč ni bilo niti jasno, kaj pomeni »osnovni vzorci« ter na kakšen način bi le-ti lahko inšpektorju pomagali pri ugotavljanju stabilnosti kamnoloma, varnosti in zanesljivosti objektov in naprav ter skladnosti del z rudarskim projektom.

Z dopolnitvijo 11. točke prvega odstavka 126. člena se določa, da lahko rudarski inšpektor predlaga izbris osebe iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu tudi, če ugotovi, da taka oseba prireja rezultate preiskav, raziskav, meritev, izračune in podobno, ali s svojim ravnanjem ali opustitvijo ravnanja ogroža življenje in zdravje ljudi ali huje ogroža okolje, naravo in premoženje. V zadnjem času je namreč na ministrstvo, pristojno za rudarstvo, prispelo več namigov, da naj bi se na terenu takšna prirejanja pojavljala zlasti pri izračunih stabilnosti brežin kamnolomov.

K 46. členu:

S tem členom novele se spreminja in dopolnjuje 129. člen ZRud-1. V drugem odstavku se najprej namesto naštevanja, komu vse v skladu z ZRud-1 inšpektor izda odločbo, s katero mu odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti, naštevanje nadomešča s terminom »inšpekcijski zavezanci«. Inšpekcijski zavezanci so po ZRud-1 vse pravne ali fizične osebe, ki opravljajo kakršnokoli aktivnost, ki se ureja po določbah ZRud-1 ali teh aktivnosti ne opravljajo, čeprav bi jih morali. Težava pri naštevanju je namreč, da je v veljavnem ZRuds-1 nepopoln, pri sestavi popolnega seznama inšpekcijskih zavezancev pa bi bil ta dolg, zato bi postalo besedilo členov popolnoma nepregledno. Konkretno inšpekcijske zavezance določajo posamezni členi zakona. Na podoben način se spreminja tudi besedilo četrtega in petega odstavka.

Četrty odstavek 129. člena ZRud-1 se dopolnjuje še z navedbo, da mora rudarski inšpektor po izdaji ustne odločbe, najkasneje v osmih dneh po njeni izdaji izdati tudi pisno odločbo, kadar zavezanec skladno s tem zakonom ni dolžan voditi knjige rudarskega nadzora. Tretji odstavek namreč določa, da kadar obstoji neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za promet, sosednje objekte ali njihovo okolico in okolje, je inšpekcijska odločba lahko tudi ustna, izrek ustne odločbe pa rudarski inšpektor vpiše v knjigo rudarskega nadzora. To je mogoče izvesti samo, kadar zakon predpisuje, da je takšno knjigo potrebno voditi. V ostalih primerih (npr., če inšpektor opravlja inšpekcijsko nadzorstvo pri izvajalcu nezakonitih rudarskih del) pa to ni mogoče, saj takšna knjiga ne obstaja.

S spremenjenim sedmim odstavkom se jasno določa, da pritožba zoper katerokoli odločbo rudarskega inšpektorja, s katero pravni ali fizični osebi odreje določene ukrepe, ne zadrži izvršitve teh ukrepov. To je pomembno, saj se nekateri zavezanci z večletnim pravdanjem izogibajo izvršitvi inšpekcijske odločbe, s tem pa povzročajo škodljive posledice za okolje, naravo, prostor ipd.

K 47. členu:

S 47. členom novele se korigirajo pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene pri izvajanju določb ZRud-1 v zvezi s trajno in začasno prepovedjo del. V drugi točki prvega odstavka se dodaja kot razlog, da rudarski inšpektor prepove izvajanje rudarskih del do odprave nepravilnosti tudi, če izvajalec ne upošteva določb koncesijske pogodbe ali če rudarski projekt za izvedbo ni skladen z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje ali izvajalec. S tem se rešuje tudi pripomba IRSI, da je potrebno na odkopanih površinah, ki niso več potrebne za izkoriščanje mineralne surovine, pričeti s sprotno sanacijo, če je to tako določeno v tehničnem delu rudarskega projekta za pridobitev koncesije za izkoriščanje. V praksi imamo namreč primere, ko koncesionar ne izvede sprotne sanacije, čeprav je tako določeno v potrjenem rudarskem projektu. Prav tako v praksi opažamo več primerov, ko izvajalec izdelava rudarski projekt za izvedbo ali celo odmik od rudarskega projekta za izvedbo, s katerim spreminja elemente, ki jih sicer ureja rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje. Na takšen način nekateri koncesionarji z rudarskim projektom za izvedbo spremenijo parametre etaž (višina, širina etaž in naklon delovnih brežin), parametre površinskega kopa (naklon končne brežine in končni izgled celotnega kamnoloma), način sanacije, dodajo predelavo in vnos odpadkov itd. Takšno ravnanje je nedopustno in mora biti sankcionirano. Takšno spreminjanje je mogoče le, če se izdelava nov rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, ki je skladen s koncesijskim aktom, prostorskimi akti itd., ter se nanj pridobi vsa zahtevana mnenja, soglasja in dovoljenja, potrdi pa ga ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

V četrtem odstavku se dodaja, da mora rudarski inšpektor v inšpekcijski odločbi navesti tudi navedba vrsto rudarskih del, ki jih prepoveduje (npr. prepoved raziskovanja ali izkoriščanja) ter ukrepi, ki jih odreja (npr. odreditev sanacijskih rudarskih del). Na ta način se rešuje situacija, ko bi s prepovedjo rudarskih del inšpektor prepovedal tudi sanacijo, kar pa ni v skladu z namenom teh ukrepov.

Z novim petim odstavkom se predpisuje način ukrepanja inšpektorja, kadar zavezanec ne izvrši ukrepov ali jih ne izvrši v odrejenem roku.

K 48. členu:

S tem členom novele se črta 132. člen ZRud-1, saj vse, kar ta člen ureja, vsebuje že 129. člen, zato gre za nepotrebno podvajanje določb.

K 49. členu:

Z 49. členom novele se spreminja in dopolnjuje 133. člena ZRud-1 tako, da se dolžnost zagotovitve nemotenega dela rudarskega inšpektorja ne nanaša samo na izvajalca rudarskih del, ampak vse inšpekcijske zavezance po ZRud-1. V drugem odstavku se dodaja, da mora inšpekcijski zavezanec inšpektorju pisno poročati o izvršitvi ukrepov, naloženih z inšpekcijsko odločbo tako, da je iz poročila vidno, ne samo, kako je izvajalec rudarskih del izvršil ukrep, ampak tudi kdaj ga je izvrši. To daje inšpektorju možnost lažje kontrole izvršenih ukrepov. Z novim tretjim odstavkom se dodaja opozorilo, da je zavezanec za resničnost izjav kazensko in odškodninsko odgovoren.

K 50. členu:

S 50. členom se popravlja in dopolnjuje 134. člen ZRud-a, ki se nanaša na izvršbo s prisilitvijo. V drugem odstavku se predpisujejo višje denarne kazni za izvršbo s prisilitvijo, saj so bile sedanje kazni tako nizke, da je bilo s finančnega vidika bistveno ceneje plačati kazni, kot izvršiti odrejene ukrepe. Če zavezanec kljub izrečenim denarnim kaznim ukrepa ne izvrši, se z novim sedmim odstavkom daje inšpektorju možnost, da odredi zapečatenje ali zaplembo opreme, ne glede na to, ali je ta v lasti zavezanca ali pa npr. izvaja z njo nezakonita rudarska dela s strani zavezanca najeta oseba.

K 51. členu:

Z 51. členom novele se korigira 135. člen ZRud-1 na način, da njegove določbe veljajo za vse inšpekcijske zavezance po ZRud-1 i ne le za nosilca rudarske pravice, ki po končanem izvajanju rudarskih del ne izvede z inšpekcijsko odločbo odrejene končne sanacije okolja ali odprave posledic rudarjenja ali odrejenih potrebnih ukrepov zavarovanja. S tem se rudarskemu inšpektorju daje možnost, da v primeru, ko zavezanec ne izvrši inšpekcijskih ukrepov, lahko njihovo izvršitev doseže tudi preko drugih oseb. To je zlasti pomembno, ko gre za takšne ukrepe, ki preprečujejo vse vrste nevarnosti ali škod.

K 52. členu:

S tem členom novele se popravlja in dopolnjuje 139. člen ZRud-1. V prvem odstavku se med ukrepe inšpektorja v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del dodaja tudi, da inšpektor zavezancu odredi izdelavo ustrezne tehnične dokumentacije za sanacijo nezakonitih rudarskih del na stroške izvajalca nezakonitih rudarskih del. V primeru, da se sanacija izvrši npr. z zasutjem manjše jame z enako mineralno surovino iz legalnega kopa, prekrije s humusom in zatravi ali pogozdi, je takšna tehnična dokumentacija lahko zelo enostavna, v primeru kompleksne sanacije pa precej bolj zahtevna. O tem, kakšno vrsto dokumentacije je potrebno izdelati, odloči inšpektor v inšpekcijski odločbi. Vrsta tehnične dokumentacije je odvisna tudi od tega, kakšna dokumentacija je predvidena glede na določeno namensko rabo prostora, saj v primerih iz četrtega odstavka 139. člena ZRud-1 sanacijo odrejajo inšpektorji glede na vrsto namenske rabe prostora tudi ob upoštevanju določb področnih predpisov.

Z drugim odstavkom se omiljujejo ukrepi v primeru, ko izvajalec nezakonitih rudarskih del ni znan, lastnik zemljišča pa dokaže, da za nezakonita rudarska dela ni vedel oziroma ni mogel vedeti. Takšni primeri so npr., ko lastnik zemljišča že dolga leta živi v tujini ali je celo umrl, potomci pa niti ne vedo, da so v RS lastniki zemljišč. V teh primerih inšpektor odredi samo nujne ukrepe za preprečitev nevarnosti.

Z novim petim odstavkom se določa, da sme sanacijo nelegalnega kopa na stroške zavezanca izvajati samo za to usposobljeni izvajalec v skladu z namensko rabo prostora, z novim sedmim odstavkom pa, da so zavezanci za sanacijo nezakonitih rudarskih del tudi pravni nasledniki inšpekcijskega zavezanca.

Z novim osmim odstavkom se določa način ukrepanja inšpektorja, ko sanacije nelegalnega kopa ni mogoče izvršiti z vrnitvijo v prvotno stanje, ampak je za zagotovitev stabilnosti in odpravo nevarnosti potrebno pridobiti določeno količino mineralne surovine. V tem primeru se izvede sanacija na podoben način, kot velja za predčasno trajno in popolno opustitev

izvajanja rudarskih del, saj je sanacija podobno zahtevna kot sanacija pridobivalnega prostora.

K 53. členu:

S tem členom novele se v 141. členu ZRud-1 popravljajo in dopolnjujejo določbe glede prekrškov. Precej kršitev določb ZRud-1 namreč do sedaj ni bilo opredeljeno kot prekršek, zato inšpekcija ni imela pravne podlage za ustrezno ukrepanje.

K 54. členu:

Podobno kot s predhodnim členom se s 54. členom novele v 142. členu ZRud-1 popravljajo in dopolnjujejo določbe glede prekrškov, s čemer se inšpektorjem daje možnost ukrepanja v primeru ugotovljenih kršitev določb ZRud-1.

K 55. členu:

S 55. členom novele se v ZRud-1 dodajata nov 142.a in 142.b člen. 142.a člen določa prekrške in globe v primeru izvajanja obsežnega hidravličnega lomljenja. Z novelacijo drugega odstavka 6. člena ZRud-1 se prepoveduje obsežno hidravlično lomljenje, saj bi lahko imelo hude posledice za okolje. Temu primerno so predvidene tudi visoke globe. Z novim nov 142.b členom se predpisujejo prekrški in globe v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del. Z razmeroma visokimi globami se skuša doseči odvratanje od nelegalnega izkoriščanja mineralnih surovin, prav tako pa se na ta način skuša kompenzirati negativen vpliv na prostor in okolje.

K 56. členu:

S 56. členom novele se v 145. členu ZRud-1 zvišuje razpon globe za kršitve, saj gre za kršitve, ki imajo lahko tudi hude posledice za varnost in zdravje ter premoženje, naravo in okolje. V prvi točki se popravlja sklic na določbo zakona, ki predpisuje ustrezno ravnanje, zaradi dopolnitve zakona z regulirano storitvijo »vodja tehnične službe« pa se kot kršitev določa tudi opravljanje del vodenja tehnične službe brez izpolnjevanja pogojev iz 70.a člena ZRud-1.

K 57. členu:

S 57. členom novele se v 145.b člen ZRud-1 dodaja pooblastilo za izrek globe v razponu še za novi 142.a in 142.b člen.

K 58. členu:

S 58. členom novele se 150.c člen ZRud-1 dopolnjuje z ureditvijo izvajanja in financiranja nadaljevanja spremljave stabilnosti območja, posedanja površine, dvigovanja podtalnice ter vzdrževanja odprtih jamskih objektov tudi na območjih zaprtih premogovnikov. V nekaterih premogovnikih namreč ostanejo posamezni objekti trajno odprti, predvsem za zagotavljanje odvodnjavanja območja in s tem preprečevanje plazenja terena na površini, lahko pa tudi za druge namene. Kadar takšne objekte prevzame drug uporabnik (npr. občina za zaklonišče, komunala za vodno zajetje ipd.), prevzame s tem tudi obveznost vzdrževanja in končne sanacije. Kadar pa za take objekte ni zainteresiranega prevzemnika, mora država poskrbeti za njihovo periodično pregledovanje ter po potrebi vzdrževanje in končno sanacijo, če oz. ko tak objekt ne bo več potreben. Prav tako je na območju premogovnikov zaradi montan-geoloških razmer in same tehnologije izkoriščanja potrebna še dolgotrajna spremljava dvigovanja podtalnice, posedanja terena, morebitnega nastajanja plazov ipd. Za izkoriščanje premoga se namreč v Sloveniji uporablja predvsem odkopna metoda z zaruševanjem krovnine (v preteklosti se je uporabljala tudi odkopna metoda z zasipavanjem), torej ko se premog izkorišča od zgoraj navzdol, za odkopom pa se dopusti krovnim plastem, da se postopoma zarušujejo v tako nastalo praznino do same površine. S tem se površina postopoma poseda, pojavljajo se plazovi, razpoke. Takšen konsolidacijski proces lahko poteka še več desetletij po zaprtju rudnika. Dodatno težavo lahko povzroči še dvigovanje podtalnice. Za potrebe rudarjenja se je namreč ponekod s tudi preko 200 letnim izčrpavanjem podtalnice iz območja le-to odvodnilo, tako da podtalnica ni povzročala dodatnih težav. Z opustitvijo črpanja vode se gladina podtalnice postopoma dviguje, pri tem pa se na površini ponovno pojavljajo nekateri izviri, območje se dodatno destabilizira itd. Zato je na območju zaprtih premogovnikov priporočljivo vzpostaviti mrežo za monitoring ter skrbeti za periodično spremljavo merjenih parametrov do njihove stabilizacije, po potrebi pa ustrezno ukrepanje za preprečevanje škode. Z novelo se zato ureja, da v takih primerih lahko vlada s sklepom določi novega zavezanca za izvajanje teh del ter zagotovi potrebno financiranje.

K 59. členu:

Z 59. členom novele se v ZRud-1 dodaja nov 150.e člen, s katerim se ureja izjema za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice v primeru, ko gre za izkoriščanje mineralnih surovin za predelovalno industrijo ali mineralnih surovin za industrijo gradbenih materialov in proizvodov ali geoenergetskih surovin, pridobljeno na podlagi 19. ali 105. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99, 46/04 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08 in 61/10 –

ZRud-1). Za te primere se ob izpolnjevanju nekaterih izrecno naštetih pogojev lahko rudarska pravica podaljša tudi, če koncesionar nima za vsa zemljišča pridobljene pravice izvajati rudarska dela iz 46. člena ZRud-1 ali če pridobivalni prostor in njegova raba nista skladna z dokumenti urejanja prostora. Za uveljavljanje izjeme glede pridobitve pravice izvajati rudarska dela na zemljišču so pogoji navedeni v drugem odstavku tega člena, za uveljavljanje izjeme glede skladnosti s prostorskimi akti pa šestem odstavku tega člena.

V primerih iz drugega odstavka tega člena gre po oceni za do 5 takšnih primerov, kjer bo potekalo izkoriščanje mineralne surovine daljše časovno obdobje (50 let in več) in se bo postopoma širilo po posameznih »zaokroženih celotah«, t.i. poljih. Kadar je v teh primerih mogoče pridobivalni prostor razdeliti na več polj, ki se bodo izkoriščala v različnih časovnih obdobjih, se s to novelo predvideva, da se potrjujejo rudarski projekti (z aneksi h koncesijskim pogodbam) postopoma za takšne zaokrožene celote, pri čemer mora biti tudi t.i. pravica izvajati rudarska dela na zemljišču izpolnjena samo za takšno celoto. Če bi se namreč v takih primerih kot pogoj za podaljšanje rudarske pravice zahtevala pridobitev lastninske pravice ali sklenitev ustreznega pravnega posla za celotni pridobivalni prostor, bi to lahko pomenilo enormne stroške in posledično nekonkurenčnost na trgu, saj gre za pridobivalne prostore s površino nekaj deset do preko 1000 hektarjev. Takšni primeri so npr. pridobivalni prostori Velenje (1.104,2477 ha), Moravče – Moravska terciarna kadunja (364,1445 ha), Ravno (97,8147 ha), Okroglica II – širitev (54,4428 ha).

V primerih iz tretjega odstavka se z novelo ureja podaljšanje rudarskih pravic v primerih, ko občina bodisi ni vnesla pridobivalnega prostora, za katerega je bilo pred uveljavitvijo Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 56/99; v nadaljnjem besedilu: ZRud) izdano dovoljenje za izkoriščanje, bodisi je občina kljub takšni odločbi ter podeljeni rudarski pravici in koncesiji naknadno spremenila namensko rabo na območju pridobivalnega prostora iz območja mineralnih surovin v drugo rabo, s tem pa onemogočila dokončanje izvajanja pridobljenih pravic. Navedeno seveda velja ob pogoju, da znotraj odobrenega pridobivalnega prostora še niso bile izkoriščene zaloge mineralne surovine, za katere sta bili podeljeni rudarska pravica in koncesija.

Dovoljenja za izkoriščanje so v teh primerih večinoma izdale občine, kasneje pa upravne enote, za mineralne surovine državnega pomena pa takratni Sekretariat za energetiko. V času, ko so dovoljenja za izkoriščanje še izdajale občine, je bilo za interesno območje že potrebno izdelati lokacijsko dokumentacijo in pridobiti lokacijsko dovoljenje. Lokacijska dokumentacija je običajno omejila območje zalog mineralne surovine, ki se je takrat praviloma imenovalo *pridobivalni prostor*, pogosto pa tudi faze njegovega izkoriščanja. Za celotno območje ali samo del območja iz lokacijske dokumentacije (običajno za posamezno fazo) je bilo nato izdano lokacijsko dovoljenje, kjer se v danem trenutku lahko dopusti izkoriščanje. Za takšno območje je občina lahko izdala dovoljenje za izkoriščanje ob pogoju, da so bila zemljišča v lasti zainteresirane pravne ali fizične osebe, ali pa je le-ta imela sklenjen

pravni posel z lastniki. Poleg tega je zainteresirana pravna ali fizična oseba morala poravnati nadomestilo za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča. V primeru, da je zainteresirana oseba razpolagala (v lasti ali sklenjen pravni posel) samo z delom zemljišč, je občina dovoljenje za izkoriščanje izdala samo za ta del. Del, za katerega je občina izdala dovoljenje za izkoriščanje, se je takrat praviloma imenoval *eksploatacijsko polje*. S pridobivanjem novih lastninskih pravic ali sklepanjem novih pogodb z lastniki so imetniki dovoljenj za izkoriščanje vlagali nove vloge in si pridobivali nova dovoljenja za izkoriščanje (širitev pridobivalnih prostorov na sosednja zemljišča ali naslednje faze). Kasneje, ko so bile za izdajo dovoljenj za izkoriščanje pristojne upravne enote, se je pri njihovi izdaji praviloma že upoštevala skladnost takšnega izkoriščanja z veljavnimi prostorskimi akti občin. Zaradi navedenega obstajajo nekatere izjeme, pri katerih zakonsko predpisani pogoj za podaljšanje rudarske pravice glede skladnosti pridobivalnega prostora z dokumenti urejanja prostora ne more biti izpolnjen iz razlogov, ki niso na strani koncesionarjev. Ocenjujemo namreč, da je največ 10 primerov pridobivalnih prostorov takšnih, pri katerih občine kljub temu, da je bila za posamezno lokacijo izdelana lokacijska dokumentacija in je občina izdala lokacijsko dovoljenje za namen pridobivanja mineralne surovine, stranka je plačala nadomestilo za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, občina ali upravna enota pa ji je izdala dovoljenje za izkoriščanje, na podlagi katerega je stranka pridobila rudarsko pravico in koncesijo za izkoriščanje po 105. členu ZRud, občina potem takšnega pridobivalnega prostora bodisi ni vnesla v svoje prostorske akte, bodisi jih je vnesla v premajhnem obsegu. Obstajajo pa tudi primeri iz 105. ali 19. člena ZRud-1/99, ko je občina za del ali celotno območje pridobivalnega prostora naknadno spremenila namensko rabo iz območja mineralnih surovin v drugačno rabo, s tem pa onemogočila podaljšanje rudarskih pravic. V teh primerih razlogi za neskladnost pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora niso na strani koncesionarja, zato to ne more biti razlog, da se rudarska pravica in koncesija ne podaljšata.

K 60. členu:

S to določbo se zagotavlja, da tisti, ki so po dosedanem zakonu izpolnjevali pogoje glede smeri izobrazbe in so zato lahko opravili strokovni izpit ter lahko opravljali regulirane storitve v rudarstvu, te opravljajo tudi po uveljavitvi te novele.

K 61. členu:

S to določbo se zagotavlja, da tisti, ki so po dosedanem zakonu izpolnjevali pogoje glede smeri strokovne izobrazbe, lahko dela tehničnega vodenja rudarskih del opravljajo še naprej. Po dosedanjih predpisih so namreč lahko opravljale dela tehničnega vodenja površinskih rudarskih del tudi osebe s strojno, elektro, kemijsko in inženirsko-geološko smerjo izobrazbe.

K 62. členu:

S tem členom se pristojnost za nosilca občinskega urejanja prostora za področja rudarstva prenaša na Geološki zavod Slovenije.

K 63. členu:

V 63. členu so določbe, ki urejajo dokončanje upravnih postopkov, začeti pred uveljavitvijo te novele.

K 64. členu:

S 64. členom novele se določa, da vlada in minister, pristojen za rudarstvo, v roku šestih mesecev od uveljavitve te novele uskladita podzakonske predpise, na katere vplivajo s to novelo spremenjene določbe členov ZRud-1.

K 65. členu:

S 65. členom novele se določa, da začne novela veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listi Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

2. člen

(pomen izrazov)

V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. Rudarstvo je gospodarska dejavnost, ki se ukvarja s pridobivanjem mineralnih surovin in obsega iskanje, raziskovanje in izkoriščanje mineralne surovine ter opustitev izkoriščanja mineralne surovine.

1.1. Iskanje mineralnih surovin je geološko pregledovanje (prospekcija) terena, detajlno in zvezno geološko točkovno vzorčenje kamnin ter geološko, geokemijsko, geofizično, pedološko in geomehansko raziskovanje zemeljskih struktur, ki se opravlja z namenom najti ležišča mineralnih surovin.

1.2. Raziskovanje mineralnih surovin je izvedba del, katerih namen je ugotoviti obstoj, položaj in obliko ležišč mineralnih surovin, njihovo kakovost in količino ter pogoje za njihovo izkoriščanje.

1.3. Izkoriščanje mineralnih surovin je izvedba del, katerih namen je pridobivanje, obogatitev in uskladiščenje mineralnih surovin.

1.3.1. Pridobivanje mineralnih surovin vključuje vsa potrebna dela, da se pride do mineralne surovine z odkopavanjem njenega ležišča ali vrtanjem vanj, da se ležišče mineralne surovine pripravi za izkopavanje oziroma črpanje, da se mineralno surovino izkoplje oziroma da se njeno črpanje izvede in da se mineralno surovino pripelje na obogatitev oziroma vključi v predelavo.

1.3.2. Obogatitev mineralnih surovin vključuje vsa potrebna dela, da se pridobljeno mineralno surovino predela v uporabno obliko in kakovost, kar se doseže z drobljenjem, sejanjem in ločevanjem po fizikalnih postopkih ter s postopki obdelave.

1.3.3. Skladiščenje mineralnih surovin vključuje vsa potrebna dela za hranjenje mineralnih surovin v trdnem, razsutem, tekočem ali plinastem stanju tako na površini kot pod zemljo na način, da le-te čim manj izgube na obliki in kakovosti.

1.4. Opustitev izkoriščanja mineralnih surovin vključuje vsa potrebna dela, ki jih je potrebno izvesti z namenom sanacije okolja, degradiranega zaradi pridobivanja, bogatenja in skladiščenja mineralnih surovin ter vzpostavitve prejšnjega stanja ali drugačne sanacije, če vzpostavitev v prejšnje stanje ni možna, da se po zapustitvi rudnika vzpostavi za opravljanje drugih dejavnosti primerna raba prostora.

2. Mineralne surovine, razen geotermičnih energetskih virov, so neobnovljivi naravni viri, ki so posredno ali neposredno gospodarsko izkoristljivi.

2.1. Mineralne surovine so vse organske in neorganske naravne surovine, ki se nahajajo v trdnem, tekočem ali plinastem stanju v naravnih ležiščih, raztopinah, nanosih ali jaloviščih.

2.2. Geotermični energetski vir je toplotna energija, ki se nahaja v geoloških plasteh pod površjem tal in se obnavlja s toplotnim tokom iz Zemljine notranjosti.

2.3. Klasifikacija in kategorizacija mineralnih surovin je postopek, s katerim se razvrsti mineralne surovine po njihovih lastnostih, uporabnosti in izdatnosti ter loči na zaloge in vire.

2.3.1. Zaloge mineralnih surovin so mineralne surovine v ležiščih, ki jih je z znanimi odkopnimi metodami možno izkoriščati.

2.3.2. Viri mineralnih surovin so mineralne surovine v ležiščih, ki niso dovolj raziskani ali dovolj izdatni, da bi jih bilo možno z znanimi odkopnimi metodami izkoristiti.

2.3.3. Raščeno stanje mineralne surovine pomeni še nedotaknjeno mineralno surovino v prvotnem stanju v ležišču.

2.4. Geološka struktura je posebna oblika zgradbe poroznih ali razpokanih kamnin, ki je omejena z nepropustnimi plastmi.

2.5. Varnostni steber je varovalno območje, v katerem ni dovoljeno pridobivanje mineralnih surovin in je namenjen varovanju podzemnih in površinskih objektov ali dobrinam splošnega pomena.

3. Rudarska pravica je pravica do raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin v gospodarske namene in se glede na način in namen njenega izvajanja razvršča na rudarsko pravico za raziskovanje in rudarsko pravico za izkoriščanje.

3.1. Rudarska pravica za raziskovanje je pravica, ki se jo pridobi z dovoljenjem za raziskovanje določene vrste mineralne surovine na določenem raziskovalnem prostoru.

3.1.1. Dovoljenje za raziskovanje je odločba, s katero se dovoli raziskovanje določene vrste mineralne surovine določeni pravni ali fizični osebi na določenem raziskovalnem prostoru in za določeno časovno obdobje.

3.1.2. Raziskovalni prostor je z naravnimi ali umetnimi črtami omejen del zemeljske površine, določene z dovoljenjem za raziskovanje, ki v globino ni omejen.

3.2. Rudarska pravica za izkoriščanje je pravica, ki se jo pridobi na podlagi izdanega rudarskega koncesijskega akta s koncesijo za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru.

3.2.1. Rudarski koncesijski akt je predpis, ki predstavlja odločitev Republike Slovenije, da bo proti plačilu in pod določenimi pogoji podelila koncesijo za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine določeni pravni ali fizični osebi na določenem pridobivalnem prostoru.

3.2.2. Pridobivalni prostor je z naravnimi ali umetnimi črtami omejen del zemeljske površine in globine pod njo, določene z rudarskim koncesijskim aktom.

3.2.3. Rudnik (rudarski obrat) je z zemljiščem omejeno področje na površini ali pod njo, kjer se izkorišča mineralne surovine.

3.2.3.1. Rudniški prostor je prostor na površini in pod zemljo, sestavljen iz zemljišča, namenjenega izkoriščanju mineralnih surovin in pristopnega zemljišča.

3.2.3.2. Pristopno zemljišče je zemljišče, preko katerega je možen pristop do pridobivalnega prostora in na kateremu nosilec rudarske pravice izvrši nujno potrebne posege v prostor za izkoriščanje mineralnih surovin.

3.2.4. Površinski kop je rudnik s površinskim izkoriščanjem mineralne surovine.

3.2.5. Vrtina, namenjena izkoriščanju ogljikovodikov in geotermičnih energetskih virov, je točkovni površinski kop s podzemnim izkoriščanjem mineralne surovine.

4. Rudarska dela so dela, namenjena raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin ter opustitvi izkoriščanja in se glede na način in namen izvajanja razvrščajo na raziskovalna rudarska dela, rudarjenje in sanacijska rudarska dela.

4.1. Raziskovalna rudarska dela so dela, namenjena raziskovanju mineralnih surovin, zaradi katerih se ne spreminja raba prostora in se razvrščajo na raziskovalne izkope, raziskovalne jaške in raziskovalne vrtine.

4.2. Rudarjenje so dela, namenjena izkoriščanju mineralnih surovin, zaradi katerih se spremeni raba prostora in se razvrščajo na temeljna rudarska dela in druga rudarska dela.

4.2.1. Temeljna rudarska dela so dela, s pomočjo katerih se neposredno izvaja izkoriščanje mineralnih surovin in se razvrščajo na površinska in podzemna rudarska dela.

4.2.1.1. Odkopna metoda je skupek tehničnih postopkov, ukrepov, procesov in zaporedij pri pridobivanju mineralnih surovin z odkopi, izkopi, nadkopi, razkopi in podobno v smernih ali prečnih hodnikih oziroma z globinskim vrtanjem v okviru konstrukcijsko določenih elementov odkopnega polja ali njegovega manjšega sestavnega dela.

4.2.1.2. Odkopno polje ali revir je zaključeno območje odkopavanja z lastnim vstopom in izstopom komunikacijskih poti ali zraka ter specifičnimi konstrukcijsko določenimi elementi.

4.2.1.3. Izkoriščanje geotermičnega energetskega vira z geokolektorjem oziroma geosondo pomeni, da se toplotna energija iz geoloških plasti odvzema s pomočjo v zanko povezanega cevne sistema, montiranega v vrtino (vertikalni kolektor) ali vodoravno položenega v določeni globini pod površjem tal (horizontalni kolektor), kot nosilec za odvzem toplotne energije pa se uporablja ustrezna tekočina, nepredušno zaprta v ta cevni sistem.

4.2.1.4. Izkoriščanje geotermičnega energetskega vira z reinjektiranjem pomeni, da se toplotna energija iz geoloških plasti odvzema preko dveh vrtin, ki se na površju stikata oziroma sta medsebojno povezani, v geološki strukturi pa sta oddaljeni najmanj 25 m, kot nosilec za odvzem toplotne energije pa se uporablja naravna podzemna voda, ki se jo v eni vrtini črpa iz določene geološke strukture oziroma vodonosnika do odzemnega mesta toplote, po odvzemu toplote iz nje pa se ta voda preko druge vrtine vrača nazaj v izvorno geološko strukturo oziroma vodonosnik.

4.2.2. Druga rudarska dela so dela, s pomočjo katerih se izvaja rudniške gradnje, brez katerih izkoriščanje mineralnih surovin ne bi bilo mogoče in se razvrščajo na rudarske objekte, rudarske postroje in rudarsko infrastrukturo.

4.2.2.1. Rudarski objekt je objekt, namenjen izkoriščanju mineralne surovine, na površini in pod zemljo, skupaj z vgrajenimi inštalacijami in napravami.

4.2.2.2. Rudarski postroj je skupek naprav ali instalacij, katerih vzajemna funkcija služi izkoriščanju mineralne surovine in so povezane v funkcionalno celoto.

4.2.2.3. Rudarska infrastruktura so objekti, naprave in instalacije, ki omogočajo obratovanje rudnika in dostavo mineralnih surovin na trg, kot so komunalni priključki, dovozne ceste, cevovodi in druge transportne naprave in podobno.

4.3. Sanacijska rudarska dela so dela, namenjena opustitvi izkoriščanja mineralnih surovin s sanacijo degradiranega okolja, povzročenege z rudarskimi deli in vzpostavitvi pogojev za novo rabo prostora.

4.4. Nevaren pojav je vsak pojav v procesu priprave, raziskovanja in izkoriščanja mineralne surovine in pri izvajanju drugih rudarskih del, ki ogroža zdravje in življenje ljudi, imetje, ter rudarsko opremo, objekte in okolico.

4.5. Začasna ustavitev izvajanja rudarskih del je ustavitev, ki traja več kot trideset dni in ne več kot eno leto.

4.6. Nezakonita rudarska dela so raziskovanje mineralnih surovin brez dovoljenja za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin brez koncesije za izkoriščanje.

4.6.1. Nelegalni kop pomeni, da se na določenem območju izvaja ali je bilo izvedeno nezakonito rudarsko delo.

4.7. Sanacija nelegalnega kopa je izvedba del z namenom, da se zaradi nezakonitih rudarskih del na prizadetem območju v največji možni meri vzpostavi prejšnje stanje, tako da to območje znova dobi s prostorskim aktom zahtevane oziroma zaželeno lastnosti.

5. Rudarska tehnična dokumentacija je sistematično urejen sestav načrtov oziroma tehničnih opisov in poročil, izračunov, risb in drugih prilog, s katerimi se zagotavlja izvajanje rudarskih del v skladu s tehničnimi predpisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu in se razvršča na rudarske projekte in drugo rudarsko dokumentacijo.

5.1. Rudarski projekti se razvrščajo na rudarske projekte za pridobitev dovoljenja za raziskovanje, rudarske projekte za pridobitev koncesije za izkoriščanje, rudarske projekte za izvedbo in rudarske projekte izvedene sanacije.

5.1.1. Rudarski projekt za pridobitev dovoljenja za raziskovanje je projekt, s katerim se znotraj raziskovalnega prostora predvidi ena ali več lokacij za raziskovanje mineralnih surovin, način raziskovanja in temeljni pogoji za zagotavljanje varnosti in zdravja pri izvajanju rudarskih del, ter tehnično in ekonomsko opredeli sanacija po končanem raziskovanju.

5.1.2. Rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje je projekt, s katerim se znotraj pridobivalnega prostora predvidi način izkoriščanja in temeljni pogoji za zagotavljanje varnosti in zdravja pri izvajanju rudarskih del, ter tehnično in ekonomsko opredeli sanacija ob pridobivanju mineralnih surovin in po končanem izkoriščanju.

5.1.3. Rudarski projekt za izvedbo je projekt, s katerim se v skladu z rudarskim projektom za pridobitev dovoljenja za raziskovanje oziroma rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje določijo podrobnejši pogoji za izvajanje posameznih zahtevnih rudarskih del in zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

5.1.4 Rudarski projekt izvedene sanacije je projekt, s katerim se dokaže, da je sanacija po končanem izkoriščanju izvedena tako, da po zaprtju rudnika ne bo ogrožena varnost, življenje in zdravje ljudi, promet, sosednji objekti ali okolje in da bo mogoče zemljišče, na katerem oziroma pod katerim se je izkoriščalo mineralne surovine, uporabljati za drug namen oziroma opravljanje druge dejavnosti.

5.2. Druga rudarska dokumentacija je dokumentacija, na podlagi katere se omogoča izdelovanje rudarskih projektov in zagotavlja čimbolj varno in zanesljivo izvajanje rudarskih del in se razvršča na načrt rudniškega prostora, geološko dokumentacijo v rudarstvu, dokumentacijo o kategorizaciji glede na nevarne pojave, načrte rudarskih merjenj, dokumentacijo o zalogah ali virih mineralnih surovin in dokumentacijo o vplivih na okolje.

5.2.1. Načrt rudniškega prostora je prikaz odkopnih polj oziroma revirjev, izdelan na katastrski karti v ustreznem merilu, z označenimi mejami in parcelnimi številkami, ki ob začetku odkopavanja ne sme biti starejša kot šest mesecev in mora biti letno dopolnjena.

5.2.2. Geološka dokumentacija v rudarstvu je prikaz geoloških, geomehanskih in drugih struktur na določenem pridobivalnem prostoru.

5.2.3. Dokumentacija o kategorizaciji glede na nevarne pojave je glede na predhodno evidentirane obstoječe nevarnosti na določenem pridobivalnem prostoru kategorizirana stopnja nevarnosti zaradi škodljivih pojavov plina, vode in drugih nevarnih lastnosti.

5.2.4. Načrti rudarskih merjenj so na podlagi meritev izdelane karte, iz katerih je razvidno stanje rudarskih del, njihov medsebojni položaj, kakor tudi položaj glede na stara rudarska dela, objekte in vodotoke na površini.

5.2.5. Dokumentacija o zalogah ali virih mineralnih surovin je prikaz raziskanih zalog oziroma virov mineralnih surovin na določenem pridobivalnem prostoru.

5.2.6. Dokumentacija o vplivih na okolje je načrt za spremljanje in nadzorovanje geoloških in drugih geofizikalnih pojavov, ravni hrupa in drugih vplivov na okolje, ki nastanejo zaradi izvajanja rudarskih del na določenem pridobivalnem prostoru.

5.3. Revizija rudarskega projekta je kontrola tistih sestavin rudarskega projekta, s katerimi se dokazuje, da se bodo rudarska dela izvajala v skladu z rudarskim dovoljenjem za raziskovanje oziroma koncesijo za izkoriščanje, tehničnimi prepisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu.

5.4. Potrjeni rudarski projekt za izvedbo pomeni, da je v zvezi z rudarskim projektom za izvedbo določenih rudarskih del, ki je bil predhodno revidiran in nato dostavljen na delovišče, na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, pridobljena izjava o strinjanju z njegovimi tehničnimi rešitvami.

5.5. Geološka dejavnost, namenjena rudarstvu, je dejavnost, ki se ukvarja z identificiranjem, dokumentiranjem, vrednotenjem in interpretiranjem mineralnih surovin s hkratno zagotovitvijo čim boljšega poznavanja geološke zgradbe ozemlja Republike Slovenije, ohranitve zalog za razvoj Republike Slovenije pomembnih mineralnih surovin tudi za bodoče rodove prebivalcev in prebivalk ter preprečevanje škodljivih vplivov na njih, omogočanje dostopa do informacij o njih, njihovo predstavljanje javnosti in razvijanje zavesti o njihovi pomembnosti.

6. Udeleženci v rudarstvu so nosilec dovoljenja za raziskovanje, nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, izvajalec rudarskih del, rudarski projektant in rudarski revident.

6.1. Nosilec dovoljenja za raziskovanje je pravna ali fizična oseba, ki pridobi dovoljenje za raziskovanje mineralnih surovin.

6.2. Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje je pravna ali fizična oseba, ki pridobi koncesijo za izkoriščanje mineralnih surovin.

6.3. Izvajalec rudarskih del je pravna ali fizična oseba, ki opravlja storitve pri izvajanju rudarskih del kot gospodarsko dejavnost.

6.3.1. Tehnični vodja rudarskih del je oseba, ki izvajalcu rudarskih del odgovarja za skladnost rudarskih del z rudarsko tehnično dokumentacijo, tehničnimi predpisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu.

6.3.2. Vodja posameznih rudarskih del je oseba, ki tehničnemu vodji rudarskih del odgovarja za skladnost posameznih rudarskih del z rudarsko tehnično dokumentacijo, tehničnimi predpisi in predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu.

6.4. Rudarski projektant je pravna ali fizična oseba, ki opravlja storitve pri izdelovanju rudarske tehnične dokumentacije kot gospodarsko dejavnost.

6.4.1. Odgovorni rudarski projektant je oseba, ki rudarskemu projektantu odgovarja za skladnost načrta, ki ga izdelava in sestavlja rudarski projekt, s tehničnimi predpisi in pogoji pristojnih soglasodajalcev.

6.4.2. Odgovorni vodja rudarskega projekta je oseba, ki rudarskemu projektantu odgovarja za medsebojno usklajenost vseh načrtov, ki sestavljajo rudarski projekt.

6.5. Rudarski revident je pravna ali fizična oseba, ki opravlja storitve pri reviziji rudarske tehnične dokumentacije kot gospodarsko dejavnost.

6.5.1. Odgovorni rudarski revident je oseba, ki rudarskemu revidentu odgovarja, da je načrt, ki sestavlja rudarski projekt in ga revidira, v skladu s tehničnimi predpisi in da bo ob izvajanju rudarskih del na njegovi podlagi zagotovljena varnost in zdravje pri delu.

6.5.2. Odgovorni vodja rudarskega revidiranja je oseba, ki rudarskemu revidentu odgovarja za medsebojno skladnost revizijskih poročil in kakovost obdelave skupnega revizijskega poročila.

7. Dokumenti urejanja prostora so prostorski akti, s katerimi se v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, določa namenska raba prostora in zagotavlja varstvo okolja, ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

8. Dražba je način izbora nosilca rudarske pravice za raziskovanje ali izkoriščanje, kadar na javni razpis za izdajo rudarskega dovoljenja za raziskovanje ali nosilca rudarske pravice za izkoriščanje prispeta dve ali več veljavnih prijav.

9. Za višjo silo po tem zakonu štejejo vojna, epidemija, embargo, moratorij, oblastno ravnanje države in naravna nesreča, če nosilec rudarske pravice dokaže, da zaradi katerega od teh dogodkov ni mogel izvajati rudarske pravice.

4. člen **(mineralne surovine)**

(1) Mineralne surovine so rudno bogastvo, ki je kot naravni vir v lasti Republike Slovenije. Mineralne surovine se razvrščajo na energetske, kovinske, nekovinske in ostale mineralne surovine.

(2) Med energetske mineralne surovine se uvrščajo:

1. vse vrste premoga: črni, rjavi premog in lignit;
2. geotermični energetski viri;
3. vse vrste ogljikovodikov: surova nafta, naftni kondenzati in zemeljski plini;
4. radioaktivne oziroma jedrske mineralne surovine.

(3) Med kovinske mineralne surovine se uvrščajo:

1. železova ruda;
2. vse rude neželeznih kovinskih mineralnih surovin, iz katerih se pridobiva aluminij, baker, cink, kobalt, kositer, krom, mangan, molibden, nikelj, svinec, tantal, vanadij, živo srebro in plemenite kovine (zlato, srebro in platina) ter podobno.

(4) Med nekovinske mineralne surovine se uvrščajo:

1. mineralne surovine za predelovalno industrijo: bentonit, jezerska kreda, kremen, kremenov pesek, kalcit, magnezit, pucolan, kaolin, keramičarska in ognjevarna glina, lončarska glina, roženec, tuf, zeolitski tuf, sljuda, sadra ter vsi minerali, namenjeni za kemikalije in gnojila (naravni fosfat, naravne kalijeve soli, samorodno žveplo, naravni barijev sulfat, fluorit, naravni grafit, naravni asfalt in bitumen, steatit, glinenec in drugi podobni minerali);

2. mineralne surovine za industrijo gradbenih materialov in proizvodov: opekarska glina, fliš in lapor za opekarstvo, naravni kamen (apnenec in druge kamnine, namenjene za skulpture in arhitektonsko oziroma gradbeno oblikovanje kot monoliti, okrasno arhitektonski kamen in lomljenec), apnenec za industrijske namene, dolomit za industrijske namene ter apnenec in lapor za proizvodnjo cementa;

3. mineralne surovine za gradbeništvo: tehnični kamen (apnenec, dolomit, vse magmatske in metamorfne kamenine (diabaz, keratofir, andezit, andezitni tuf, serpentinit in druge podobne kamnine), prod, grušč in pesek.

(5) Med ostale mineralne surovine se uvrščajo:

1. poldrago in drago kamenje;
2. naravna morska sol;
3. kamena sol;
4. vse sekundarne surovine, ki se pojavljajo kot neizrabljeni ostanki pridobivanja in bogatenja določenih mineralnih surovin, razen geotermičnih energetskih virov;
5. vse nenaštete mineralne surovine naravnega izvora.

5. člen

(pogoji za iskanje, raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin)

(1) Iskanje mineralnih surovin je prosto. Pri iskanju mineralnih surovin se mora zagotoviti, da se zaradi iskanja ne povzroči škoda tretjim osebam, da se v primeru iskanja s pomočjo vrtine globine 30 m ali več pred začetkom iskanja preveri, da v geološki strukturi, v kateri se namerava izvesti vrtino, ni ležišč premoga ali ogljikovodikov in da vrtina ne preseže globine 300 m.

(2) Pred začetkom raziskovanja mineralnih surovin v določenem raziskovalnem prostoru se mora na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, pridobiti dovoljenje za raziskovanje.

(3) Pred začetkom izkoriščanja mineralnih surovin v določenem pridobivalnem prostoru se mora na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, pridobiti koncesijo za izkoriščanje.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se izkoriščanje geotermičnih energetskih virov z reinjektiranjem, kadar sta črpalna in povratna vrtina globoki manj kot 30 metrov, izkoriščanje geotermičnih energetskih virov z geokolektorjem in izkoriščanje geotermičnih energetskih virov z geosondo, izvajajo brez koncesije po tem zakonu.

6. člen

(pogoji za pridobitev dovoljenja za raziskovanje in rudarske pravice za izkoriščanje)

(1) Dovoljenje za raziskovanje in rudarsko pravico za izkoriščanje lahko na način in pod pogoji, ki jih določa ta zakon, pridobi pravna ali fizična oseba:

- ki ima sedež v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ter v državah članicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice) oziroma je državljan države pogodbenice, in
- ki ni iz države pogodbenice, ampak iz tretje države, vendar samo, če je izpolnjen pogoj materialne vzajemnosti. Šteje se, da je ta pogoj izpolnjen, če ima interesent, ki je iz tretje države, sedež oziroma bivališče v Republiki Sloveniji in v svoji državi lahko opravlja dejavnost pod enakimi ali podobnimi pogoji, pod katerimi lahko opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji. V primeru sedeža pravne osebe oziroma bivališča fizične osebe v več tretjih državah se pri ugotavljanju vzajemnosti upošteva pravni red tiste države, ki je najstrožji.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka po tem zakonu ni mogoče pridobiti dovoljenja za raziskovanje in rudarske pravice za izkoriščanje z namenom vbrižgavanja in shranjevanja ogljikovega dioksida.

(3) Ne glede na izpolnjevanje pogojev iz prvega odstavka tega člena dovoljenja za raziskovanje in rudarske pravice za izkoriščanje ne more pridobiti pravna ali fizična oseba:

1. ki nima poravnanih dospelih obveznosti iz davkov, prispevkov za socialno varnost in drugih obveznih dajatev,
2. ki nima poravnanih dospelih obveznosti iz dajatev, ki jih določa ta zakon in so v zvezi s prejšnjim izvajanjem rudarskih del,
3. zoper katero je bil začel predhodni ali glavni postopek zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja, ali
4. ki je pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje v zvezi z raziskovanjem in izkoriščanjem mineralnih surovin ali za kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine, ali če je za takšna kazniva dejanja pravnomočno obsojen njen zakoniti zastopnik.

(4) Dokazila o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pridobi po uradni dolžnosti.

8. člen

(pristojnost in načini upravljanja z mineralnimi surovinami)

(1) Upravljanje z mineralnimi surovinami je v pristojnosti Republike Slovenije, ki ureja, načrtuje in nadzira iskanje, raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin. (črtana: pristojnost lokalne skupnosti) in v pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti, ki lahko v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje, določajo območja, namenjena rudarstvu.

(2) Upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti Republike Slovenije se zagotavlja:

1. s pripravo, sprejetjem in izvajanjem strategije Republike Slovenije o ravnanju z mineralnimi surovinami (v nadaljnjem besedilu: državna rudarska strategija),
2. z vzpostavitvijo, vodenjem in vzdrževanjem rudarske knjige in
3. z izvajanjem geološke dejavnosti, namenjene rudarstvu.

Upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti se zagotavlja s pripravo in sprejemanjem prostorskih aktov, s katerimi se določajo območja, namenjena izkoriščanju mineralnih surovin in prostorski izvedbeni pogoji za njihovo izkoriščanje (v nadaljnjem besedilu: prostorski akti, namenjeni rudarstvu).

9. člen **(namen in vsebina državne rudarske strategije)**

(1) Državna rudarska strategija je temeljni dokument, s katerim se določijo cilji in usmeritve in pogoji za usklajeno raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin v Republiki Sloveniji, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja in pogoji za njihovo smotrno izkoriščanje.

(2) Z državno rudarsko strategijo se lahko opredeli izkoriščanje določene vrste mineralne surovine, ki so edini vir ali v primerni kakovosti niso zelo razširjene, ali pa so potrebne za izvajanje javne koristi, določene z drugim zakonom, kot strateško pomembne za gospodarski in družbeni razvoj Republike Slovenije.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se po tem zakonu šteje, da je izkoriščanje energetskih mineralnih surovin strateškega pomena za gospodarski in družbeni razvoj Republike Slovenije.«

3. Rudarska knjiga

13. člen **(rudarska knjiga)**

(1) Rudarska knjiga je sestavljena iz:

1. rudarskega katastra in
2. rudarskega registra.

(2) Rudarski kataster in rudarski register se vodita kot javna knjiga. Vsakdo ima pravico pregledovati podatke iz rudarskega katastra in rudarskega registra. Vsakdo ima pravico zahtevati in pridobiti izpiske iz rudarskega katastra in rudarskega registra proti plačilu stroškov, ki ne smejo presegati materialnih stroškov posredovanih informacij.

(3) Podatki iz rudarskega katastra in rudarskega registra se morajo redno pregledovati, dopolnjevati in posodabljati.

14. člen **(rudarski kataster)**

(1) Rudarski kataster je sestavljen iz zbirke listin, ki vsebuje popis in kartografski prikaz:

1. območij raziskovalnih prostorov, posebej za tiste, na katerih se izvaja raziskovanje mineralnih surovin in posebej za tiste, na katerih se je končalo z raziskovanjem mineralnih surovin;
2. območij pridobivalnih prostorov, posebej za tiste, na katerih se izvaja izkoriščanje mineralnih surovin in posebej za tiste, na katerih se je končalo z izkoriščanjem mineralnih surovin.

(2) Vpisi in izbrisi v rudarskem katastru se izvajajo po uradni dolžnosti:

- za območja iz 1. točke prejšnjega odstavka na podlagi podatkov o izdanih dovoljenjih za raziskovanje in njihovem prenehanju;
- za območja iz 2. točke prejšnjega odstavka na podlagi podatkov o podeljenih koncesijah za izkoriščanje ter o izdanih odločbah o prenehanju pravic in obveznosti prejšnjih nosilcev rudarske pravice za izkoriščanje.

15. člen **(rudarski register)**

(1) Rudarski register je sestavljen iz zbirke listin, ki vsebuje podatke o imenih in sedežih oziroma naslovih pravnih in fizičnih oseb s pridobljeno rudarsko pravico za raziskovanje in pridobljeno rudarsko pravico za izkoriščanje.

(2) Vpisi in izbrisi v rudarskem registru se izvajajo po uradni dolžnosti na podlagi pravnomočnih odločb in drugih aktov, ki se v skladu s tem zakonom izdajajo za pridobitev, odvzem, ugasnitev in prenehanje rudarske pravice za raziskovanje oziroma izkoriščanje.

16. člen **(podrobnejša ureditev vodenja rudarske knjige)**

Minister, pristojen za rudarstvo, podrobneje predpiše obliko, vsebino in način vodenja rudarskega katastra in rudarskega registra, način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo rudarski kataster in rudarski register, način in roke posredovanja podatkov pristojnim organom Evropske unije.

18. člen
(naloge rudarske javne službe)

(1) Geološki zavod Slovenije opravlja naslednje naloge:

1. izdeluje strokovne podlage za državno rudarsko strategijo;
2. vodi in vzdržuje rudarsko knjigo;
3. prevzema vzorce, ki se jih pridobi ob raziskovanju mineralnih surovin in rudarsko tehnično dokumentacijo, ki je bila pred zaprtjem rudnikov uporabljena ob izkoriščanju mineralnih surovin.

(2) Naloge iz 1. in 3. točke prvega odstavka tega člena opravlja Geološki zavod Slovenije kot javno službo, naloge iz 2. točke prvega odstavka tega člena pa po javnem pooblastilu.

(3) Naročnikom se izdajajo izpisi, prerisi, kopije in drugi podatki, s katerimi razpolaga Geološki zavod Slovenije in jih pridobiva ob izvajanju nalog iz prvega odstavka tega člena (v nadaljnjem besedilu: geološki podatki, namenjeni rudarstvu).

(4) Za pridobljene geološke podatke, namenjene rudarstvu, plača naročnik materialne stroške njihovega posredovanja.

(5) Podrobnejša vsebina geoloških podatkov, namenjenih rudarstvu in višino materialnih stroškov njihovega posredovanja se določi s predpisom iz 16. člena tega zakona.

29. člen
(odgovornost in obveznost poročanja)

(1) Nosilec dovoljenja za raziskovanje mora pred začetkom izvajanja raziskovalnih rudarskih del imenovati tehničnega vodjo rudarskih del.

(2) Tehnični vodja rudarskih del pri raziskovanju mineralnih surovin je lahko oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za tehničnega vodjo površinskih rudarskih del iz 70. člena tega zakona.

(3) Nosilec dovoljenja za raziskovanje mora ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, posredovati na vsakih šest mesecev poročila o opravljenih raziskovanjih in rezultate raziskovanja mineralnih surovin. S temi poročili mora ministrstvo, pristojno za rudarstvo, in vse osebe, ki imajo dostop do njih, ravnati na način, ki zagotavlja poslovno skrivnost, ves čas trajanja rudarske pravice za raziskovanje.

(4) Nosilec dovoljenja za raziskovanje oziroma izvajalec, ki mu nosilec dovoljenja za raziskovanje poveri raziskovanje, mora dopustiti, da pooblaščen oseba Geološkega zavoda Slovenije odvzema vzorce iz raziskovalnih izkopov, raziskovalnih jaškov oziroma raziskovalnih

vrčin. Geološki zavod Slovenije lahko pridobljene vzorce uporabi samo za dopolnjevanje državne geološke karte.

35. člen **(pogoji za izdajo rudarskega koncesijskega akta)**

(1) Rudarski koncesijski akt izda vlada na predlog ministrstva, pristojnega za rudarstvo.

(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi ocene, da obstaja potreba po izkoriščanju določene vrste mineralne surovine na določenem območju, ali na podlagi vloge pravne ali fizične osebe o zainteresiranosti za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru.

(3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi ocene, da obstaja potreba po izkoriščanju določene vrste mineralne surovine na določenem območju, in če so izpolnjeni pogoji iz druge, tretje, četrte, pete in šeste alineje četrtega odstavka tega člena.

(4) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, predlaga vladi izdajo rudarskega koncesijskega akta na podlagi vloge pravne ali fizične osebe pod pogoji, da:

- vlagatelj izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz 6. člena tega zakona,
- za predlagani pridobivalni prostor ali njegov del še ni podeljena rudarska pravica za raziskovanje ali izkoriščanje iste mineralne surovine in vlagatelj vloge dokaže, da morebitna dodatna rudarska pravica na istem raziskovalnem ali pridobivalnem prostoru ne bo ovirala obstoječega raziskovanja ali izkoriščanja mineralnih surovin,
- je izpolnjen pogoj iz drugega odstavka 34. člena tega zakona, kadar vlagatelj vloge uveljavlja izpolnjevanje takšnega pogoja,
- ne obstaja obveznost sanacije nelegalnega kopa na podlagi inšpekcijske odločbe in je sanacijo mogoče izvesti na podlagi take odločbe ali dovoljenja, ki je bilo pridobljeno v zvezi s tako odločbo,
- sta predlagani pridobivalni prostor in njegova raba v skladu z dokumenti urejanja prostora,
- je predlagani pridobivalni prostor v skladu z državno rudarsko strategijo,
- so izpolnjeni tudi drugi pogoji, predpisani s tem zakonom.

(5) Vloga za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru mora vsebovati:

1. firmo, poslovni naslov, matično in davčno številko, če gre za pravno osebo ali samostojnega podjetnika, ter podatke iz 2. točke tega odstavka za zakonitega zastopnika pravne osebe ali samostojnega podjetnika,

2. ime, priimek, naslov stalnega in začasnega prebivališča, če ga ima, enotno matično številko občana ali drugo nacionalno identifikacijsko številko in državo rojstva, če gre za fizično osebo, ki ni samostojni podjetnik,
3. podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora, v skladu s 151. členom tega zakona,
4. navedbo pogoja iz drugega odstavka 34. člena tega zakona, ki ga uveljavlja, kadar gre za pridobitev rudarske pravice brez javnega razpisa,
5. predlog imena pridobivalnega prostora,
6. predlog pridobivalnega prostora, vključno z navedbo parcelnih števil, katastrske občine in občine, v kateri je posamezna parcela,
7. navedbo nadmorske višine predlagane najgloblje točke izkoriščanja po rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje,
8. navedbo vrste mineralne surovine za izkoriščanje,
9. navedbo, ali se namerava izvajati površinsko ali podzemno izkoriščanje mineralne surovine, predvidene vrste odkopne metode ter navedbo, ali gre za nov ali predčasno opuščen pridobivalni prostor,
10. predlagan čas trajanja koncesije,
11. navedbo količine mineralne surovine, ki se skladno z rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje lahko izkoristi v predlaganem pridobivalnem prostoru,
12. navedbo načina izvajanja sanacije, rekultivacije in vzpostavitve novega oziroma nadomestitve prejšnjega stanja okolja v pridobivalnem prostoru po končanem izkoriščanju in
13. navedbo dejavnosti, ki se bodo opravljale v zvezi s pridobljeno mineralno surovino.

(6) Vlogi za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje določene vrste mineralne surovine na določenem pridobivalnem prostoru mora vlagatelj priložiti:

1. geodetski načrt, ki ga izdela pooblaščen geodetsko podjetje in zanj izda certifikat geodetskega načrta, s prikazom in navedbo koordinat točk, ki pridobivalni prostor omejujejo, podanih v državnem koordinatnem sistemu, kadar v pridobivalni prostor niso vključene samo parcele v celoti, in navedbo površine pridobivalnega prostora,
2. rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje,
3. če je zemljiška parcela obremenjena s hipoteko ali drugo pravico, soglasje imetnika take pravice, da se na parceli lahko podeli rudarska pravica,
4. soglasje obstoječega nosilca rudarske pravice, kadar je za predlagani pridobivalni prostor ali njegov del že podeljena rudarska pravica za raziskovanje ali izkoriščanje, nameravano izkoriščanje pa se nanaša na mineralne surovine, ki jih obstoječi nosilec rudarske pravice ne raziskuje ali izkorišča.

46. člen
(pravica izvajati rudarska dela na zemljišču)

(1) V primeru, ko kandidat za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje ni lastnik zemljišča, ki je s koncesijskim aktom določeno za pridobivalni prostor ali ko ni lastnik pristopnega zemljišča, lahko pridobi pravico izvajati rudarska dela na takšnem zemljišču s pravnim poslom za pridobitev pravice izvajati rudarska dela na tujem zemljišču, sklenjenim z lastnikom tega zemljišča.

(2) Kandidat za nosilca rudarske pravice ni dolžan skleniti pravnega posla iz prejšnjega odstavka v primeru, ko gre za podzemno izkoriščanje in iz rudarskega projekta izhaja, da ne bo vpliva na površino zemljišča oziroma, da ni vplivnega območja. Ne glede na to, če pri podzemnem izkoriščanju ni vpliva na površino zemljišča, pa mora kandidat za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje razpolagati s pravico izvajati rudarska dela na zemljišču samo za pristopno zemljišče.

(3) Za pravico izvajati rudarska dela na zemljišču po tem zakonu velja:

1. izpisek iz zemljiške knjige, iz katerega izhaja, da razpolaga nosilec rudarske pravice za izkoriščanje z določeno stvarno ali obligacijsko pravico, ki mu omogoča izvajati rudarska dela, ali
2. od lastnika zemljišča v pisni obliki in overjena dana pravica izvajati rudarska dela, ali
3. pravnomočna sodna ali upravna odločba, ki nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje omogoča izvajati rudarska dela na takšnem zemljišču.

50. člen
(pogoji za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje)

(1) Čas veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje se lahko podaljša pod pogoji, da:

1. je bila vloga za podaljšanje rudarske pravice vložena najmanj šest mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena,
2. na pridobivalnem prostoru še obstajajo zaloge mineralne surovine,
3. koncesionar izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje,
4. ima koncesionar na zemljiščih, ki so predmet podaljšanja rudarske pravice, pravico izvajati rudarska dela na zemljišču ter ima soglasja morebitnih drugih imetnikov pravic na teh zemljiščih za podaljšanje rudarske pravice,
5. je pridobivalni prostor skladen z dokumenti urejanja prostora,
6. s koncesijskim aktom določena skupna količina mineralne surovine, za katero se je podelila rudarska pravice, še ni izkoriščena,
7. s podaljšanjem ne bo prekoračen rok iz 3. točke 37. člena tega zakona,

8. je bila na pridobivalnem prostoru izvedena predpisana sprotne sanacija zemljišč, degradiranih zaradi rudarskih del.

(2) V vlogi za podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje mora nosilec rudarske pravice:

1. navesti podatke o nosilcu rudarske pravice in zakonitih zastopnikih skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
2. navesti podatke o prostorskem aktu, namenjenem rudarstvu, iz 151. člena tega zakona, s katerim se ureja območje predlaganega pridobivalnega prostora,
3. priložiti dokazila o pravici izvajati rudarska dela na zemljišču za predlagano obdobje podaljšanja rudarske pravice,
4. priložiti potrjen elaborat o zalogah in virih iz 83. člena tega zakona, iz katerega je razvidno, da na pridobivalnem prostoru še obstajajo zaloge mineralne surovine ter da količine iz koncesijskega akta še niso izkoriščene,
5. priložiti revidiran rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, izdelan v skladu s tem zakonom, v katerem so upoštewane zaloge mineralne surovine, ki skladno s koncesijskim aktom še niso izkoriščene.

(3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, preveri skladnost pridobivalnega prostora in njegove rabe z dokumenti urejanja prostora na način, kot ga določa 36. člen tega zakona.

(4) O podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje odloča ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(5) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda odločbo o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje, če ugotovi, da:

1. je nosilec rudarske pravice za izkoriščanje do zdaj izvajal rudarsko pravico za izkoriščanje na predpisani način in v skladu s koncesijsko pogodbo,
2. so za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena in
3. za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje ni omejitev po določbah tega zakona.

(6) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pripravi dodatek h koncesijski pogodbi v ustreznem številu izvodov, ki jih v imenu Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za rudarstvo, ter ga v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe o podaljšanju časa veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje pošlje z osebno vročitvijo v podpis koncesionarju. Postopek podpisovanja dodatka h koncesijski pogodbi se smiselno izvede tako, kot to določa 47. člen tega zakona za podpisovanje koncesijske pogodbe, v primeru neizpolnitve roka iz prvega odstavka 47. tega člena pa se odločba o podaljšanju rudarske pravice odpravi, obveznost dokončne sanacije okolja in odprave posledic, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del ter druge obveznosti iz koncesijske pogodbe pa koncesionarju ostanejo.

(7) Ne glede na rok iz 1. točke prvega odstavka tega člena je v primeru višje sile rudarsko pravico za izkoriščanje mogoče podaljšati tudi, če je vloga za podaljšanje vložena manj kot šest mesecev pred potekom časa, za katerega je bila koncesijska pogodba sklenjena, če je do pojava višje sile prišlo v tem obdobju. V tem primeru se rudarska pravica podaljša za čas

trajanja višje sile tudi ob neizpolnjevanju pogojev iz 5. in 7. točke prvega odstavka tega člena, vlogi pa ni treba priložiti rudarskega projekta iz 5. točke drugega odstavka tega člena.

51. člen **(pogoji za prenos rudarske pravice za izkoriščanje)**

(1) Rudarska pravica za izkoriščanje se lahko iz obstoječega nosilca rudarske pravice (v nadaljnjem besedilu: prenosnika rudarske pravice) prenese na drugo pravno ali fizično osebo (v nadaljnjem besedilu: prevzemnika rudarske pravice) samo z odločbo o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje, ki jo izda ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pod pogoji, da:

1. zoper prenosnika rudarske pravice ne poteka predhodni postopek zaradi insolventnosti,
2. prevzemnik rudarske pravice izpolnjuje pogoje za nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz 6. člena tega zakona,
3. ima prevzemnik rudarske pravice pravico izvajati rudarska dela na zemljišču,
4. prevzemnik rudarske pravice izpolnjuje tudi morebitne druge pogoje, ki jih je rudarski koncesijski akt, na podlagi katerega je bila podeljena rudarska pravica za izkoriščanje, opredelil kot pogoj za pridobitev rudarske pravice za izkoriščanje na posameznem pridobivalnem prostoru, ki je predmet prenosa.

(2) Vlogo za prenos rudarske pravice za izkoriščanje prevzemnik rudarske pravice vloži na ministrstvo, pristojno za rudarstvo, priloži pa ji:

1. podatke o vlagatelju vloge skladno s 1. in 2. točko petega odstavka 35. člena tega zakona,
2. overjeno izjavo prenosnika rudarske pravice, da se strinja s prenosom rudarske pravice, razen v primeru prenosa rudarske pravice zaradi prenehanja obstoja nosilca rudarske pravice ali smrti nosilca rudarske pravice, ki je fizična oseba,
3. izjavo, da se strinja s prenosom rudarske pravice ter prevzema vse pravice in obveznosti, ki iz nje izhajajo,
4. dokazilo o pravici izvajati rudarska dela na zemljišču.

(3) Če je nad prenosnikom rudarske pravice začel stečajni postopek, če prenosnik rudarske pravice, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, preneha obstajati, ali v primeru smrti prenosnika rudarske pravice, ki je fizična oseba, se lahko rudarska pravica prenese na prevzemnika v dveh letih od začetka stečajnega postopka oziroma enem letu od prenehanja prenosnika rudarske pravice ali pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

(4) Če ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi razpoložljivih podatkov v katastru pridobivalnih prostorov iz 14. člena tega zakona ne more določiti meje pridobivalnega prostora, ki je predmet prenosa rudarske pravice za izkoriščanje, ali kataster ne vsebuje vseh dokumentov, ki jih določa zakon, je ne glede na določbo prvega odstavka tega člena prenos rudarske pravice za izkoriščanje mogoč šele po ugotovitvi mej pridobivalnega prostora in dopolnitvi katastra z manjkajočimi dokumenti. Prenosnik rudarske pravice mora v zvezi s tem ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, predložiti vse podatke in dokumente, s katerimi razpolaga.

(5) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, pripravi koncesijsko pogodbo v ustreznem številu izvodov, ki jih v imenu Republike Slovenije podpiše minister, pristojen za rudarstvo, ter jo v 15 dneh od pravnomočnosti odločbe o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje pošlje z osebno vročitvijo v podpis prevzemniku rudarske pravice. Za sklenitev koncesijske pogodbe se smiselno uporablja 47. člen tega zakona.

(6) V primeru odprave odločbe o prenosu rudarske pravice za izkoriščanje na podlagi drugega odstavka 47. člena tega zakona se šteje, da rudarska pravica ni bila prenesena, prenosnik rudarske pravice pa ostane nosilec rudarske pravice ter zavezanec za izvedbo sanacijskih rudarskih del, ki jih je treba izvesti, da se odpravijo posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del, in dokončne sanacije okolja. Če po izdaji odločbe o prenosu rudarske pravice prenosnik rudarske pravice preneha obstajati, rudarska pravica ugasne, zavezanec za dokončno sanacijo okolja pa postane pravna ali fizična oseba, ki je bila zadnji nosilec rudarske pravice.

(7) Prenosnik rudarske pravice mora prevzemniku predati dokumentacijo iz tretjega odstavka 100. člena tega zakona, zapisnik o predaji in prevzemu pa poslati v vednost ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

(8) Pravni posli, sklenjeni v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, so nični.

53. člen

(izračunavanje in način plačevanja rudarske koncesnine)

(1) Osnova za izračun rudarske koncesnine sta velikost pridobivalnega prostora in povprečna cena enote določene vrste mineralne surovine v Republiki Sloveniji.

(2) Enota za izračun povprečne cene mineralne surovine iz prejšnjega odstavka v trdem stanju je kubični meter mineralne surovine v raščinem stanju. Enota za izračun povprečne cene mineralne surovine, pridobljene v plinastem ali tekočem stanju je kubični meter, za nafto in druge tekoče ogljikovodike pa tona pridobljene mineralne surovine.

(3) Povprečno ceno na enoto pridobljene mineralne surovine, način odmere, obračunavanja, plačevanja in nadzora nad plačevanjem rudarske koncesnine, merila in pogoje za zmanjšanje in oprostitev plačila rudarske koncesnine, način razdelitve lihega zneska rudarske koncesnine med lokalno skupnostjo in Republiko Slovenijo ter način razdelitve koncesnine med lokalnimi skupnostmi, kadar je pridobivalni prostor na območju dveh ali več lokalnih skupnosti, predpiše vlada.

(4) Rudarska koncesnina se plačuje v letnih zneskih, ki znašajo največ 500 eurov na hektar pridobivalnega prostora in največ 30 odstotkov povprečne cene za proizvedeno enoto mineralne surovine v obravnavanem letu, razen če v postopku dražbe niso dosežene višje cene.

(5) Sredstva, dobljena z vplačili rudarskih koncesnin, so v višini 50% prihodek tiste samoupravne lokalne skupnosti, na katere območju leži pridobivalni prostor, v višini 50% pa prihodek Republike Slovenije. V primeru, da se pridobivalni prostor nahaja na območju več samoupravnih lokalnih skupnosti, se plačilo razdeli glede na površino pridobivalnega prostora oziroma glede na površino zemljišča, pod katerim se shranjujejo zemeljski plini, ki leži na območju posamezne samoupravne lokalne skupnosti.

54. člen **(izračunavanje in način plačevanja rezervacij)**

(1) Obseg potrebnih rezerviranih sredstev za sanacijo se določi z revidiranim rudarskim projektom, izdelanim na podlagi s tem zakonom predpisane dokumentacije o zalogah in virih mineralnih surovin, in je odvisen od montan-geoloških pogojev pridobivalnega prostora, obsega in tehnologije izkoriščanja ter trajanja rudarske pravice za izkoriščanje.

(2) Za zagotovljena rezervirana sredstva za sanacijo se v skladu s tem zakonom štejejo pri Eko skladu, Slovenskem okoljskem javnem skladu, ustanovljenim v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: EKO sklad) za namen sanacije vplačana in vezana denarna sredstva, lahko pa tudi ustrezne garancije pooblaščne banke, ki pa morajo biti takšne, da so denarna sredstva lahko na voljo takoj.

(3) Podrobnejša merila za izračunavanje višine potrebnih rezerviranih sredstev za sanacijo, način in pogoji za odmero, obračunavanje in plačevanje ter porabe teh sredstev, nadzora nad plačevanjem in njihovo uporabo, predpiše vlada.

(4) V primeru stečaja ali likvidacije nosilca rudarske pravice za izkoriščanje se ne glede na predpise, ki urejajo stečaj, z dnem pričetka stečaja ali likvidacije do takrat zbrana rezervirana sredstva za sanacijo izločijo iz stečajne oziroma likvidacijske mase in postanejo last Republike Slovenije, ki jih namensko porabi za sanacijo pridobivalnega prostora, ki ga je do stečaja oziroma likvidacije izkoriščal nosilec rudarske pravice za izkoriščanje.

(5) Koncesijska pogodba z nosilcem rudarske pravice za izkoriščanje mora obvezno vsebovati določilo o prenosu rezerviranih sredstev za sanacijo v last Republike Slovenije v primeru iz prejšnjega odstavka.

8. Rudarski sklad in Eko sklad

55. člen **(Rudarski sklad)**

(1) Za zbiranje, upravljanje in namensko uporabo dela sredstev, pridobljenih iz nadomestil za raziskovanje mineralnih surovin in rudarskih koncesnin, ki pripadejo Republiki Sloveniji, se s

tem zakonom ustanovi Rudarski sklad Republike Slovenije kot proračunski sklad (v nadaljnjem besedilu: Rudarski sklad).

(2) Z Rudarskim skladom upravlja ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(3) Sredstva, dobljena iz nadomestil za raziskovanje in rudarskih koncesnin, ki pripadajo Republiki Sloveniji, se namenjujejo za:

1. izdelavo državne rudarske strategije,
2. vzpostavitev in vzdrževanje rudarske knjige,
3. izvajanje geološke dejavnosti, namenjene rudarstvu,
4. odpravo posledic izkoriščanja mineralnih surovin v primerih, ko povzročitelj ni znan oziroma, ko stroškov sanacije ni možno naložiti nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje in
5. izdelavo študij in tehnične dokumentacije o temeljnih ter strateških raziskavah za doseganje napredka v znanosti in tehniki na področju rudarstva.

56. člen **(EKO sklad)**

(1) Za zbiranje, upravljanje in namensko uporabo sredstev, pridobljenih iz plačila rezervacij se s tem zakonom zadalži EKO sklad.

(2) Sredstva, pridobljena iz plačila rezervacij se zbirajo pri Eko skladu na posebnem podračunu, znotraj katerega se odprejo še posebne postavke za posamezne pridobivalne prostore.

(3) EKO sklad v skladu z aktom o njegovi ustanovitvi izvaja za namen izvrševanja določb prvega odstavka tega člena predvsem naslednje naloge:

- upravlja sredstva v postavkah za posamezni pridobivalni prostor;
- spremlja vplačila nosilcev rudarske pravice za izkoriščanje;
- ohranja vrednost vloženih sredstev;
- vrača vplačila nosilcem rudarske pravice za izkoriščanje v skladu z izdanimi odločbami;
- druga opravila, povezana z izvajanjem navedenih nalog.

(4) Rezervirana sredstva za sanacijo, se lahko namenjujejo samo za sanacijo tistih pridobivalnih prostorov, za katera so nosilci rudarske pravice za izkoriščanje zagotovili in vplačali rezervirana sredstva. Rezervirana sredstva za sanacijo posledic rudarskih del se v delu, ki jih je za določeni pridobivalni prostor plačeval nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, lahko uporabijo samo za pokritje stroškov del, ki nastanejo v zvezi s sanacijo okolja po opustitvi izkoriščanja na takšnem prostoru.

(5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se lahko rezervirana sredstva namenijo tudi za sanacijo drugih rudniških prostorov, če s tem soglašata nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, ki je vplačeval takšna sredstva.

(6) Iz sredstev, pridobljenih iz plačila rezervacij, se financira tudi delovanje EKO sklada za izvajanje nalog iz tretjega odstavka tega člena. Višina takšnih sredstev se določi s predpisom iz tretjega odstavka 54. člena tega zakona.

(7) Za izdajanje odločb ter odmero višine vplačil in izplačil po tem členu je pristojno ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

60. člen **(ugasnitev rudarske pravice za izkoriščanje)**

(1) Rudarska pravica za izkoriščanje ugasne, če je izpolnjen kateri od teh pogojev:

1. s potekom časa, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba,
2. če je nad nosilcem rudarske pravice za izkoriščanje začet stečajni postopek in je izpolnjen kateri od teh pogojev:
 - če nosilec rudarske pravice, ki je rezervirana sredstva za sanacijo zagotavljal z vplačili v Eko sklad, v roku treh mesecev od začetka stečajnega postopka ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, ne predloži bančne garancije v znesku razlike med stroškom končne sanacije in že vplačanimi rezerviranimi sredstvi za sanacijo v Eko sklad, z veljavnostjo najmanj treh let,
 - če nosilec rudarske pravice, ki še ne zagotavlja rezerviranih sredstev za sanacijo v skladu z določbami prvega, drugega in tretjega odstavka 54. člena tega zakona, v roku treh mesecev od začetka stečajnega postopka ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, ne predloži bančne garancije v celotnem znesku stroška končne sanacije, z veljavnostjo najmanj treh let,
 - če je nosilec rudarske pravice lastnik zemljišč, ki jih obsega pridobivalni prostor, pa ta zemljišča niso prodana v dveh letih od začetka stečajnega postopka,
 - če je bilo premoženje iz prejšnje alineje prodano, vendar rudarska pravica ni bila prenesena na novega lastnika premoženja v roku iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona,
 - če nosilec rudarske pravice ni lastnik zemljišč, ki jih obsega pridobivalni prostor, pa v dveh letih od začetka stečajnega postopka nobena druga pravna ali fizična oseba ni pridobila pravice izvajati rudarska dela na teh zemljiščih v skladu z določbami tretjega odstavka 46. člena tega zakona z namenom izkoriščanja mineralne surovine,
 - če je druga pravna ali fizična oseba pridobila pravico izvajati rudarska dela na zemljiščih iz prejšnje alineje z namenom izkoriščanja mineralne surovine, vendar rudarska pravica na to osebo ni bila prenesena v roku iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona,
3. nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, ki je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, preneha obstajati, pa rudarska pravica ni prenesena na pravnega naslednika v roku iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona,
4. v primeru smrti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje, ki je fizična oseba, rudarska pravica ni prenesena na dediča v roku iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona.

(2) Z dnem ugasnitve rudarske pravice iz prejšnjega odstavka začasno prevzame pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje, razen obveznosti iz naslova plačila koncesnin in plačila rezerviranih sredstev za sanacijo, ki so predmet priglasitve v stečajno maso ali tekočega poslovanja stečajnega dolžnika, ministrstvo, pristojno za rudarstvo. V obdobju, ko ministrstvo nastopa v vlogi prevzemnika pravic in obveznosti nosilca rudarske

pravice za izkoriščanje, obveznosti iz naslova plačila koncesnin in plačila rezerviranih sredstev za sanacijo mirujejo.

(3) V primeru iz prvega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izbere novega nosilca rudarske pravice za izkoriščanje na podlagi javnega razpisa do konca obdobja, za katerega je bila rudarska pravica za izkoriščanje podeljena. Za postopek izbire nosilca rudarske pravice za izkoriščanje in postopek sklenitve koncesijske pogodbe se smiselno uporabljajo določbe 41. do 49. člena tega zakona.

62. člen

(možnost razglasitve rudarskega prostora v javno korist)

(1) Razglasitev določenega pridobivalnega prostora za rudarski prostor v javno korist se izvede z uredbo vlade.

(2) Vlada izda uredbo o razglasitvi določenega območja za rudarski prostor v javno korist na predlog ministra, pristojnega za rudarstvo.

(3) Minister, pristojen za rudarstvo, predlaga vladi izdajo uredbe o razglasitvi določenega območja za rudarski prostor v javno korist, če je v skladu s 1. točko drugega odstavka 34. člena tega zakona izpolnjen pogoj za uvedbo postopka za izdajo rudarskega koncesijskega akta za energetske ali drugo mineralno surovino, ki se v skladu z določbami 12. člena tega zakona šteje za mineralno surovino v javnem interesu, iz potrdila, ki ga je izdala samoupravna lokalna skupnost pa izhaja, da raba zemljišča ni v skladu z njenimi prostorskimi akti.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka minister, pristojen za rudarstvo, ne more predlagati vladi izdajo uredbe o razglasitvi določenega območja za rudarski prostor v javno korist, če leži takšno zemljišče na območju, ki ga ureja akt o zavarovanju, s katerim so izrecno prepovedani vsi posegi v prostor, povezani z opravljanjem dejavnosti raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin.

(5) Predlogu iz tretjega odstavka tega člena mora biti priložena dokumentacija s strokovno utemeljenimi dokazili, na podlagi katerih lahko vlada oceni utemeljenost razglasitve rudarskega prostora v javno korist (v nadaljnjem besedilu: strokovne podlage).

69. člen

(obveznosti pred začetkom izkoriščanja mineralnih surovin)

(1) Z izkoriščanjem mineralnih surovin se lahko začne šele po začetku veljavnosti koncesijske pogodbe.

(2) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora petnajst dni pred začetkom rudarskih del prijaviti pristojni rudarski inšpekciji pričetek del ter v prijavi navesti številko in datum

sklenitve koncesijske pogodbe, na podlagi katere je pridobil rudarsko pravico za izkoriščanje in osebo, ki bo opravljala posle tehničnega vodje rudarskih del.

(3) Če nosilec rudarske pravice za izkoriščanje ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za izvajalca rudarskih del, mora pred začetkom izvajanja rudarskih del skleniti pisno pogodbo za izvajanje rudarskih del s pravno ali fizično osebo, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za izvajalca rudarskih del.

(4) Z izkoriščanjem mineralnih surovin ter izvajanjem del, ki se po tem zakonu štejejo za zahtevna rudarska dela, se lahko začne samo na podlagi poprej izdelanega in revidiranega rudarskega projekta za izvedbo, ki ga mora pred začetkom del v obliki izjave, da se strinja z njegovimi tehničnimi rešitvami potrditi oseba, ki jo za to pooblasti nosilec rudarske pravice za izkoriščanje (potrjeni rudarski projekt).

(5) Oseba iz prejšnjega odstavka je lahko oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za tehnično vodenje rudarskih del.

70. člen **(tehnični vodja rudarskih del)**

(1) Tehnični vodja rudarskih del, ki vodi izvajanje podzemnih rudarskih del, je lahko:

- oseba z univerzitetno izobrazbo, dvema letoma delovnih izkušenj s področja izvajanja rudarskih del in opravljenim strokovnim izpitom za tehničnega vodjo rudarskih del, ali
- oseba z visoko strokovno izobrazbo, tremi leti ustreznih delovnih izkušenj in opravljenim strokovnim izpitom za tehničnega vodjo rudarskih del, ali
- oseba z višjo strokovno izobrazbo, štirimi leti delovnih izkušenj s področja izvajanja rudarskih del in opravljenim strokovnim izpitom za tehničnega vodjo rudarskih del.

(2) Tehnični vodja rudarskih del, ki vodi izvajanje površinskih rudarskih del je lahko poleg osebe, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka, tudi oseba s srednjo strokovno izobrazbo, desetimi leti delovnih izkušenj s področja izvajanja rudarskih del in opravljenim strokovnim izpitom za tehničnega vodjo rudarskih del.

(3) Vodja posameznih rudarskih del pri podzemnih in površinskih rudarskih delih je lahko oseba, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega odstavka.

(4) Za vodenje površinskih rudarskih del zadostuje le ena oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za tehnično vodenje rudarskih del, za vodenje podzemnih rudarskih del pa mora biti za vsako odkopno polje oziroma revir zagotovljena po ena oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za tehnično vodenje rudarskih del, pri čemer pa mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje izmed njih določiti glavnega tehničnega vodjo rudarskih del.

(5) Tehnični vodja rudarskih del lahko vodi rudarska dela tudi na dveh ali več pridobivalnih prostorih, če je zagotovljena njegova prisotnost na delovišču vsaj enkrat tedensko in pod pogojem, da opravljeno število njegovih ur ne presega s predpisi, s katerimi se urejajo delovna razmerja, maksimalno dovoljenega števila ur.

71. člen **(zahtevna rudarska dela)**

Zahtevna rudarska dela se razvrščajo na:

1. izvajanje zahtevnih temeljnih rudarskih del, kot so:

- odpiranje in pričetek pridobivanja mineralne surovine iz odkopnih polj, revirjev ali delov nahajališč,
- odpiranje in pričetek pridobivanja mineralnih surovin v varnostnih stebrih,
- uvajanje novih odkopnih metod pri izkoriščanju,
- vse vrste razstreljevalnih del,
- vrtanje vrtin globine 300 m in več,
- vsa dela, ki so v zvezi z vbrizgavanjem in shranjevanjem zemeljskih plinov v geološke strukture,
- dela, ki so v zvezi s kategoriziranjem rudniških prostorov glede na preteče nevarnosti,
- zapiranje rudnikov in odprava posledic izkoriščanja in
- rekonstrukcija rudniških prostorov po končanem izkoriščanju;

2. izvajanje zahtevnih drugih rudarskih del, kot so:

- gradnja objektov, ki se v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, štejejo za zahtevne objekte,
- gradnja objektov, ki se v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočim sevanjem, štejejo za jedrski objekt,
- gradnja jaškov in ostalih objektov, ki povezujejo obzorja oziroma jamo s površino,
- gradnja glavnih skladišč razstrelilnih sredstev ter glavnih skladišč tekočih goriv in maziv,
- gradnja glavnih črpališč, vodnih vrat, jezov in baraž,
- montaža glavnih postrojov in naprav, ki imajo značaj trajnih objektov in so v neposredni tehnološki zvezi z izkoriščanjem in
- gradnja ostalih glavnih objektov in naprav, ki imajo značaj trajnih objektov in so v neposredni tehnološki zvezi z izkoriščanjem.

72. člen **(način rudarjenja in predpisana dokumentacija)**

(1) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora pred začetkom izvajanja rudarskih del razpolagati z načrtom rudniškega prostora in ga predati izvajalcu rudarskih del ter imeti na delovišču rudarske projekte, na podlagi katerih izvaja rudarska dela, in drugo dokumentacijo, predpisano s tem zakonom. Načrt rudniškega prostora mora biti skladno z napredovanjem rudarskih del dopolnjen najmanj enkrat letno.

(2) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora ob izvajanju rudarskih del poskrbeti za geološko dokumentacijo, ki se izdeluje kot geološke raziskave za ugotavljanje geološke zgradbe, odkrivanje nahajališč, določanje zalog ali virov, ugotavljanje fizikalno-mehanskih in drugih geoloških parametrov kamnin, ugotavljanje geoloških pogojev za pridobivanje mineralnih surovin in gradnjo površinskih in podzemskih objektov ter ugotavljanje geoloških pogojev za vbrizgavanje in shranjevanje zemeljskih plinov. Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje oziroma izvajalec rudarskih del morata v zvezi z raziskovanjem mineralnih surovin znotraj pridobivalnega prostora zagotoviti obveščanje, poročanje in odvzem vzorcev skladno s petim odstavkom 28. člena ter tretjim in četrtem odstavkom 29. člena tega zakona.

(3) Za pravilno izvajanje rudarskih del in racionalno izkoriščanje mineralnih surovin ter zagotavljanje varnega dela in preprečitev materialne škode si mora izvajalec rudarskih del zagotoviti rudarske načrte in karte, izdelane na podlagi meritev, iz katerih so razvidni stanje rudarskih del, njihov medsebojni položaj ter položaj glede na stara rudarska dela, objekte in vodotoke na površini (v nadaljnjem besedilu: načrti rudarskih merjenj).

(4) Načrt pridobivalnega prostora za potrebe izdaje koncesijskega akta lahko izdela, poda koordinate točk, ki ta prostor omejujejo, in izračuna njegovo površino samo pooblaščen geodetska organizacija, ki za načrt in podatke izda tudi ustrezen certifikat. Znotraj rudniškega prostora lahko opravlja naloge s področja rudarskega merjenja, vodenja merske dokumentacije, izdelave rudarskih kart in načrtov oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za odgovornega rudarskega projektanta ali za tehničnega vodjo rudarskih del, ki ima najmanj tri leta delovnih izkušenj s področja rudarskih merjenj, na površinskih kopih pa tudi pooblaščen geodetska organizacija. Kopije načrtov rudarskih merjenj morata nosilec rudarske pravice in izvajalec rudarskih del dostaviti ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, na njegovo zahtevo.

(5) Rudarska dela je treba izvajati tako, da z upoštevanjem zadnjega stanja rudarske tehnike, ki temelji na priznanih izsledkih znanosti, spoznanj in izkušenj s področja rudarstva ter ob hkratnem upoštevanju razumnih stroškov v največji mogoči meri izostanejo škodljivi vplivi na okolje.

(6) Rudarska dela v rudniških prostorih, v katerih obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za promet, sosednje objekte ali okolje, sme izvajalec rudarskih del začeti izvajati le na podlagi potrjenega rudarskega projekta za izvedbo takih rudarskih del.

(7) Pri izvajanju del iz prejšnjega odstavka mora izvajalec rudarskih del upoštevati predpise, ki urejajo tehnične normative v rudarstvu (v nadaljnjem besedilu: tehnični predpisi), predpise, ki urejajo zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter varstvo okolja in druge predpise, če ni s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, določeno drugače.

(8) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora zagotoviti dokumentacije o zalogah in virih mineralnih surovin, ki jih izkorišča.

(9) Izvajalec rudarskih del mora spremljati in nadzorovati geološke in geofizikalne pojave, zagotavljati monitoring o vplivih svoje dejavnosti na okolje ter o njem voditi dokumentacijo o vplivih na okolje.

(10) Izvajalec rudarskih del mora vsak rudniški prostor ali delovišče, na katerem se izvajajo rudarska dela, kategorizirati glede na obstoječe nevarnosti in določiti stopnje nevarnosti zaradi škodljivih pojavov plina, vode in drugih nevarnih lastnosti ter na tej podlagi izdelati dokumentacijo v obliki revidiranega rudarskega projekta.

75. člen

(zagotavljanje nalog s področja varnosti in zdravja pri delu)

(1) Vsak izvajalec rudarskih del mora zagotoviti izvajanje in nadzorstvo nad izvajanjem tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu, v primeru rudarskih del, namenjenih izkoriščanju radioaktivnih oziroma jedrskih mineralnih surovin pa tudi s področja varstva pred ionizirajočimi sevanji.

(2) Izvajalec rudarskih del, ki izvaja podzemna rudarska dela, mora organizirati službo za varnost pri delu ter zagotoviti, da naloge zdravstvenih ukrepov v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu opravlja pooblaščen zdravnik.

(3) Vodja službe za varnost in zdravje pri delu iz drugega odstavka tega člena je lahko le oseba z univerzitetno izobrazbo rudarske, geotehnoške ali vrsti podzemnih del ustrezne smeri, vodja službe za varnost pri delu pri podzemnem izkoriščanju mineralnih surovin pa je lahko le oseba z univerzitetno izobrazbo rudarske smeri. Vodja službe za varnost in zdravje pri delu mora izpolnjevati pogoje, določene s tem zakonom za tehničnega vodjo rudarskih del ter imeti opravljen strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu, osebe, ki pri izvajanju rudarskih del iz tega odstavka opravljajo strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu, pa morajo izpolnjevati pogoje, ki se določijo s splošnim aktom izvajalca rudarskih del o varnosti in zdravju pri delu, sprejetim v skladu s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

(4) Strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu, ki se opravljajo pri površinskem izvajanju rudarskih del lahko poleg osebe, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom za tehničnega vodjo rudarskih del, opravlja tudi oseba, ki izpolnjuje pogoje po predpisih, ki urejajo varnost in zdravje pri delu.

(5) Vsak izvajalec rudarskih del mora pred pričetkom del izdelati in sprejeti splošni akt o varnosti in zdravju pri delu, s katerim ureja področje varnosti in zdravja pri delu, zlasti kar zadeva ocenjevanje tveganj za nastanek poškodb in zdravstvenih okvar delavcev ter določitev načinov in ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in sprejeti splošni akt o varnosti in zdravju pri delu. Splošni akt o varnosti in zdravju pri delu mora izvajalec rudarskih del dopolnjevati ob vsaki spremembi ravni tveganja.

(6) Podrobnejšo vsebino in način izdelave splošnega akta o varnosti in zdravju pri delu iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za rudarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za varnost in zdravje pri delu in ministrom, pristojnim za varstvo pred ionizirajočimi sevanji.

83. člen
(obveznost poročanja in poslovna skrivnost)

(1) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora klasificirati in kategorizirati zaloge in vire mineralnih surovin ter voditi evidenco in hraniti podatke o zalogah in virih mineralnih surovin ter o stanju klasificiranih in kategoriziranih zalog najmanj enkrat letno poročati ministrstvu, pristojnem za rudarstvo.

(2) Vsebino in obliko poročil, vsebino elaborata o zalogah in virih ter rokov za njegovo obnovo in predložitve ter način vodenja evidence, hranjenja podatkov, klasificiranja in kategoriziranja zalog in virov, vsebino elaborata o zalogah in virih mineralnih surovin, postopek za potrditev elaborata o klasifikaciji in kategorizaciji zalog in virov mineralne surovine ter stanju shranjenih zemeljskih plinov, način poročanja ter o bilanci teh rezerv oziroma shranjenih zemeljskih plin predpiše minister, pristojen za rudarstvo.

(3) S poročili oziroma elaborati iz prvega odstavka tega člena, kakor tudi z drugo rudarsko dokumentacijo nosilca rudarske pravice za izkoriščanje mora ministrstvo, pristojno za rudarstvo, in vse osebe, ki imajo dostop do navedenih listin, ravnati na način, ki zagotavlja poslovno skrivnost, ves čas trajanja rudarske pravice za izkoriščanje.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se v primeru naravne ali druge nesreče na območju opuščene rudniškega prostora lahko uporabijo podatki iz poročil oziroma elaboratov iz prejšnjega odstavka pred potekom roka, če se takšni podatki oziroma elaborati uporabijo za namen odprave posledic naravne oziroma druge nesreče.

92. člen
(pridobitev mineralne surovine ob izvajanju gradbenih del in melioraciji)

(1) Če se ob izvajanju gradbenih del na podlagi gradbenega dovoljenja, izdanega po predpisih, ki urejajo graditev objektov, ali melioraciji na podlagi odločbe, izdane po zakonu, ki ureja kmetijska zemljišča, predvideva pridobitev nekovinske mineralne surovine, se ta surovina uporabi pri gradnji oziroma melioraciji pod pogoji, določenimi v gradbenem dovoljenju ali odločbi o melioraciji, način uporabe take mineralne surovine pa mora biti določen v izreku dovoljenja ali odločbe.

(2) Če se nekovinska mineralna surovina, pridobljena pri gradbenih delih iz prejšnjega odstavka, ne porabi pri gradnji ali melioraciji ali če način uporabe take mineralne surovine ni določen v izreku dovoljenja ali odločbe iz prejšnjega odstavka, veljajo za investitorja teh del glede plačila za pridobljeno enoto mineralne surovine določbe tega zakona in predpisov, ki urejajo način določanja plačila rudarske koncesnine.

95. člen
(popolna in trajna opustitev izvajanja rudarskih del)

(1) V primeru, da se nosilec rudarske pravice za izkoriščanje iz katerega koli razloga odloči popolno in trajno opustiti izvajanje rudarskih del, mora pri tem upoštevati določbe koncesijske pogodbe, na podlagi katere je postal nosilec rudarske pravice za izkoriščanje.

(2) Popolno in trajno opustitev izvajanja rudarskih del iz prejšnjega odstavka mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje prijaviti pristojni rudarski inšpekciji najmanj petnajst dni pred ustavitvijo del in pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, hkrati vložiti vlogo za izdajo dovoljenja za opustitev rudarskih del.

(3) Po prejemu vloge iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo preveri ali so obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje v zvezi s plačevanjem rudarskih koncesnin in rezerviranih sredstev za sanacijo poravnane.

(4) Če po preveritvi iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za rudarstvo ugotovi, da ni zadržkov za uvedbo postopka izdaje dovoljenja za opustitev izvajanja rudarskih del, s sklepom, zoper katerega ni pritožbe, imenuje komisijo za tehnični pregled in določi datum tehničnega pregleda, v nasprotnem primeru pa vlogo zavrne.

(5) Komisija iz prejšnjega odstavka šteje najmanj štiri člane in je sestavljena iz predstavnikov ministrstva, pristojnega za rudarstvo, ministrstva, pristojnega za prostorsko načrtovanje na lokalnem nivoju, ministrstva, pristojnega za varstvo okolja in pristojnega organa samouprave lokalne skupnosti, na katere območju so se izvajala rudarska dela. Če je zaradi tehnične ali druge specifičnosti potrebno, se lahko v komisijo imenujejo še eden ali več oseb, ki so strokovnjaki s področja rudarstva, varstva okolja, varstva voda in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(6) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo pošlje vabilo na tehnični pregled nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje in članom komisije. Komisijo za tehnični pregled vodi in usmerja njeno delo član komisije, ki je predstavnik ministrstva, pristojnega za rudarstvo.

(7) Komisija za tehnični pregled je pristojna, da na kraju samem preveri razloge za opustitev rudarskih del, ugotovi zaloge ali vire mineralnih surovin in ugotovi ali so izpolnjeni pogoji za opustitev del. Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora komisiji predložiti rudarsko tehnično dokumentacijo, na osnovi katere je izvajal rudarska dela in sprejel odločitev za prenehanje izkoriščanja mineralnih surovin.

(8) Po opravljenem pregledu komisija izdela zapisnik s predlogi nadaljnjih ukrepov in ga pošlje ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo.

96. člen
(dovoljenje za opustitev rudarskih del)

(1) Če ministrstvo, pristojno za rudarstvo, na podlagi zapisnika iz osmega odstavka prejšnjega člena ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za opustitev rudarskih del, izda dovoljenje za opustitev rudarskih del, v nasprotnem primeru pa izdajo dovoljenja zavrne.

(2) Izrek dovoljenja za opustitev rudarskih del mora poleg sestavin za pisno odločbo po predpisih, ki urejajo splošni upravni postopek, vsebovati tudi:

- navedbo parcelnih števil in katastrske občine za zemljiške parcele rudniškega prostora, na katerem se dovoli opustitev rudarskih del,
- opis in vrsta rudniških gradenj, ki jih prevzema samoupravna lokalna skupnost v svoj prostorski akt, z navedbo parcelnih števil in katastrske občine zemljišč, na katerih stojijo in
- opis vrste in obsega sanacijskih rudarskih del, ki jih je treba izvesti, da se odpravijo posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del in izvede dokončna sanacija okolja (v nadaljnjem besedilu: zapiralna dela).

97. člen
(vročitev dovoljenja za opustitev rudarskih del in pravna sredstva)

(1) Odločba, izdana v postopku izdaje dovoljenja za opustitev rudarskih del, se nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje vroči osebno ter pošlje v vednost pristojni rudarski inšpekciji in samoupravni lokalni skupnosti, na katere območju leži rudnik.

(2) Če se nosilec rudarske pravice za izkoriščanje po vročitvi odločbe odpove pravici do sprožitve upravnega spora, postane odločba pravnomočna z dnem, ko to nosilec rudarske pravice za izkoriščanje izjavi pisno ali ustno na zapisnik.

98. člen
(odločba o prenehanju pravic in obveznosti)

(1) Po pravnomočnosti dovoljenja za opustitev rudarskih del mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje začeti z zapiralnimi deli oziroma izvesti dokončno sanacijo okolja in odpraviti posledice, ki so nastale pri izvajanju rudarskih del, na območjih, kjer posledic ni mogoče v celoti sanirati oziroma odpraviti, pa izvesti ukrepe zavarovanja, da se izključi nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter možni povzročitelji onesnaževanja okolja oziroma predvidljive škode na objektih in okolju. Zapiralna dela se lahko izvajajo samo na podlagi potrjenega projekta za izvedbo sanacije okolja.

(2) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje lahko šele po dokončanih zapiralnih delih oziroma po izvedeni dokončni sanaciji okolja pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, vloži zahtevo za izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti rudarske pravice za izkoriščanje. Tej zahtevi se mora priložiti:

1. revidirani rudarski projekt izvedene sanacije,
2. geodetski načrt novega stanja zemljišča po končani sanaciji in
3. druge podatke in dokazila, če jih določa dovoljenje za opustitev rudarskih del.

(3) Po prejemu zahteve iz prejšnjega odstavka s priloženo dokumentacijo in predpisanimi dokazili ministrstvo, pristojno za rudarstvo, določi datum tehničnega pregleda, na katerem komisija iz petega odstavka 95. člena tega zakona ugotovi, ali je sanacija okolja izvršena oziroma ali izvedeni ukrepi iz prvega odstavka tega člena zadoščajo.

(4) Če se na tehničnem pregledu ugotovi, da določene rudniške gradnje niso odstranjene, se lahko takšne gradnje ohranijo, če nosilec rudarske pravice za izkoriščanje predloži pisno stališče pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti, da samoupravna lokalna skupnost obstoju takšnih gradenj ne nasprotuje in jih bo prevzela v svoj prostorski akt. V postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja za takšno gradnjo se ne glede na določbe predpisov, ki urejajo graditev, ne odmerja nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora.

(5) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi v primeru, če se namerava v obstoječih podzemnih prostorih opravljati dejavnost, ki ni povezana z rudarstvom oziroma naj bi bili namenjeni obiskovalcem, kot so podzemni muzej, gostinski obrat, prireditvena dvorana, prostor za opravljanje verskih obredov, spominski prostor in podobno ter v primeru dodatne rudarske infrastrukture in v primeru zgrajene dodatne rudarske infrastrukture.

(6) Če komisija pri tehničnem pregledu ugotovi pomanjkljivosti, v zapisniku opozori nanje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje in določi rok, v katerem jih mora odpraviti.

(7) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora upravni organ iz drugega odstavka tega člena do poteka roka iz prejšnjega odstavka obvestiti, ali je pomanjkljivosti odpravil in mu o tem predložiti dokazila. Po prejemu obvestila se lahko opravi ponovni tehnični pregled, ki ga lahko opravi tudi posamezen član komisije, pri čemer pregleda le tista dela, ki jih je bilo treba popraviti ali opraviti naknadno in o tem upravnemu organu predloži ustrezno pisno izjavo.

(8) Po opravljenem tehničnem pregledu ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda odločbo o prenehanju pravic in obveznosti, ali zavrne izdajo odločbe o prenehanju pravic in obveznosti, če ugotovi, da ima izvedena sanacija okolja takšne pomanjkljivosti, zaradi katerih predstavlja nevarnost za zdravje ali življenje ljudi, promet, sosednje objekte ali okolje, pri čemer pa pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti.

(9) Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje, ki mu je bila zahteva za izdajo odločbe o prenehanju njegovih pravic in obveznosti zavrnjena, lahko ponovno vloži takšno zahtevo, ko odpravi napake, ugotovljene na tehničnem pregledu oziroma izvede sanacijo v skladu s predpisi, do izdaje takšne odločbe pa mora v rudniškem prostoru zagotoviti izvajanje takšnih vzdrževalnih in drugih del, s katerimi se izključi nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter možni povzročitelji onesnaževanja okolja.

99. člen

(vročitev odločbe o prenehanju pravic in obveznosti in pravna sredstva)

(1) Odločba, izdana v postopku za prenehanje pravic in obveznosti se nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje vroči osebno ter pošlje v vednost pristojni rudarski inšpekciji in samoupravni lokalni skupnosti, na katere območju leži rudnik.

(2) Če se nosilec rudarske pravice za izkoriščanje po vročitvi odločbe odpove pravici do sprožitve upravnega spora, postane odločba pravnomočna z dnem, ko to nosilec rudarske pravice za izkoriščanje izjavi pisno ali ustno na zapisnik.

100. člen

(prenehanje pravic in obveznosti in posledice prenehanja)

(1) Pravice in obveznosti nosilca rudarske pravice za izkoriščanje prenehajo s pravnomočno odločbo o prenehanju pravic in obveznosti.

(2) Odločba iz prejšnjega odstavka je pogoj za izbris nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz rudarskega registra, ki ga izvede ministrstvo, pristojno za rudarstvo, po uradni dolžnosti.

(3) Pred izvedbo izbrisa iz prejšnjega odstavka mora nosilec rudarske pravice za izkoriščanje rudarske načrte, merske knjige in drugo dokumentacijo o stanju rudarskih del, ki se nanašajo na izkoriščanje, izročiti Geološkemu zavodu Slovenije, da iz njih pridobi podatke, ki jih potrebuje za izdelavo državne geološke karte in da izmed njih izbere gradivo, ki se ga mora v skladu s predpisi, ki urejajo arhivsko gradivo, hraniti trajno.

(4) Z dnem izbrisa nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz rudarskega registra se šteje, da je rudnik, v katerem so se pred izbrisom izvajala rudarska dela, zaprt.

(5) Po izbrisu nosilca rudarske pravice za izkoriščanje iz rudarskega registra preneha pristojnost rudarskega inšpektorja za opravljanje inšpekcijskega nadzora na območju, na katerem leži zaprt rudnik.

101. člen

(pogoji pri izdelavi rudarske tehnične dokumentacije)

(1) Rudarska tehnična dokumentacija mora biti izdelana tako, da se upoštevajo:

1. določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdani tehnični predpisi in predpisi o varnosti in zdravju pri delu v rudarstvu ter zahteve, določene s koncesijsko pogodbo, pogoji iz izdanih soglasij pristojnih organov in organizacij ter drugi predpisi, ki se uporabljajo na področju raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin,
2. predpisi o varnosti in zdravju pri delu in o varstvu okolja ter o varstvu pred požari, kolikor s predpisi iz prejšnje točke ni drugače določeno,
3. sodobni dosežki in sodobne metode rudarske, geološke, geomehanske in geotehnološke znanosti in tehnike.

(2) Pri izdelovanju rudarskih projektov se mora poleg določb iz prejšnjega odstavka upoštevati tudi:

- določbe prostorskega akta, namenjenega rudarstvu ali akta o razglasitvi rudarskega prostora v javno korist, če je izdan,
- pogoje investicijskega programa, kadar je ta predpisan ali projektne naloge nosilca rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilca rudarske pravice za izkoriščanje,
- projektne pogoje pristojnih soglasodajalcev,
- standarde, ki veljajo za posamezne vrste rudnikov ter izvajanja rudarskih del,
- ukrepe za varstvo zdravja, varstvo ljudi in premoženja, varnost in zdravje pri delu, varstvo pred požarom in varstvo okolja, varstvo pred ionizirajočimi sevanji in ukrepe za minimalno porabo energije,
- smotrne tehnične rešitve, skladne z dosežki znanosti, tehnologije in ekonomičnosti in zadnjim stanjem rudarske tehnike,
- realne stroške materiala in storitev, namenjenih za izvajanje rudarskih del in
- pravila merjenja pri izdelavi popisov del in predračuna.

(3) Pri izračunu stroška končne sanacije je potrebno upoštevati tržne vrednosti stroškov dela, materiala, opreme, inštalacij in vzdrževanja na dan izdelave izračuna, ter predvideno inflacijo v obdobju do izteka rudarske pravice. Strošek končne sanacije vključuje tudi strošek rekultivacije in vzpostavitve novega oziroma nadomestitve prejšnjega stanja okolja v pridobivalnem prostoru po končanem izkoriščanju.

(4) Pri pridobivanju projektnih pogojev in z njimi povezanih soglasij pristojnih soglasodajalcev se uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.

(5) Minister, pristojen za rudarstvo, predpiše podrobnejšo vsebino in način izdelave rudarskih projektov (rudarski projekt za pridobitev dovoljenja za raziskovanje, rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje, rudarski projekt za izvedbo in rudarski projekt izvedene sanacije) in druge rudarske dokumentacije, ki se jo uporablja pri izvajanju rudarskih del v skladu z določbami 72. člena tega zakona in mora biti na delovišču (načrt rudniškega prostora, geološka dokumentacija v rudarstvu, dokumentacija o kategorizaciji nevarnih

pojavov, načrti rudarskih merjenj, dokumentacija o zalogah ali virih mineralnih surovin in dokumentacija o vplivih na okolje).

105. člen

(odgovorni rudarski projektant in odgovorni vodja rudarskega projekta)

(1) Odgovorni rudarski projektant je lahko oseba, ki ima:

1. univerzitetno izobrazbo, strokovni izpit za odgovornega rudarskega projektanta in tri leta ustrezne prakse, ali
2. visoko strokovno izobrazbo, strokovni izpit za odgovornega rudarskega projektanta in pet let ustrezne prakse, ali
3. višjo strokovno izobrazbo, strokovni izpit za odgovornega rudarskega projektanta in deset let ustrezne prakse.

(2) Odgovorni vodja rudarskega projekta je lahko oseba, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega rudarskega projektanta, odgovorni vodja rudarskega projekta za podzemno izkoriščanje pa je lahko samo odgovorni rudarski projektant, ki ima univerzitetno izobrazbo rudarske ali geotehnoške stroke.

VIII. del – OPRAVLJANJE RUDARSKIH STORITEV

1. Način in pogoji opravljanja rudarskih storitev

109. člen

(vrsta rudarskih storitev)

(1) Storitve, ki jih pri izvajanju rudarskih del po določbah tega zakona opravljajo fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: rudarske storitve), se opravljajo kot regulirane in kot neregulirane rudarske storitve.

(2) Regulirane rudarske storitve po tem zakonu so storitve, ki se opravljajo v zvezi z izdelovanjem rudarskih projektov, revidiranjem rudarskih projektov in tehničnim vodenjem rudarskih del ter z njim povezanim zagotavljanjem zdravstva in varstva pri delu in varstva pred ionizirajočimi sevanji.

111. člen
(opravljanje strokovnih izpitov)

(1) Strokovni izpiti se opravljajo pri ministrstvu, pristojnem za rudarstvo.

(2) Evidenca o opravljenih strokovnih izpiti se vodi v imeniku pooblaščenih oseb v rudarstvu.

(3) Vsebino in način opravljanja strokovnih izpitov ter pogoje za njihovo opravljanje predpiše minister, pristojen za rudarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za varnost in zdravje pri delu in ministrom, pristojnim za varstvo pred ionizirajočimi sevanji.

112. člen
(imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu)

(1) Imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vodi in vzdržuje ministrstvo, pristojno za rudarstvo.

(2) Imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vsebuje naslednje podatke o pooblaščenih osebah:

1. ime in priimek,
2. identifikacijska številka in vrsta pooblastila za opravljanje določene vrste rudarske storitve,
3. kraj in datum rojstva,
4. državljanstvo,
5. naslov stalnega oziroma začasnega bivališča,
6. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
7. podatki o opravljenem strokovnem izpitu,
8. podatki o morebitnih drugih specialističnih znanjih in
9. podatki o morebitnih izrečenih inšpekcijskih ukrepih in odvzemih ter vrnitvah pooblastila.

(3) V imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu vpisana oseba mora ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, sporočiti spremembo podatkov, ki se vpisujejo v imenik, v petnajstih dneh po nastanku spremembe.

(4) Vsakdo ima pravico do vpogleda samo v javni del imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu, ki vsebuje naslednje podatke:

1. ime in priimek,
2. identifikacijska številka in vrsta pooblastila za opravljanje določene vrste rudarske storitve,
3. šolska izobrazba ter strokovni in znanstveni naziv,
4. vrsta opravljenega strokovnega izpita in
5. vrsta morebitnih drugih specialističnih znanj.

120. člen
(vrste izključevanj)

(1) Kot izvajalec rudarskih del in rudarski projektant lahko nastopajo različne pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane s tem zakonom, lahko pa tudi ista pravna oziroma fizična oseba hkrati nastopa kot izvajalec rudarskih del in rudarski projektant, če ni s tem členom določeno drugače.

(2) Kot rudarski revident lahko nastopa samo tista pravna ali fizična oseba, ki v zvezi z rudarskimi deli, za katera opravlja revizijo rudarskega projekta, ne nastopa kot rudarski projektant ali izvajalec rudarskih del.

(3) Revizije rudarskega projekta ne sme opraviti odgovorni rudarski projektant, ki je izdelal takšen rudarski projekt, revizijske klavzule pa ne sme izdati rudarski projektant, ki je izdelal takšen rudarski projekt.

(4) Nosilec rudarske pravice za raziskovanje in nosilec rudarske pravice za izkoriščanje je lahko tudi rudarski projektant ali rudarski revident, vendar v tem primeru pri izvajanju rudarskih del, za katera je opravil revizijo rudarskega projekta, ne more nastopati kot izvajalec rudarskih del.

(5) Kot odgovorni rudarski revident lahko nastopa samo oseba, ki v zvezi z rudarskimi deli, ki se nameravajo izvajati na podlagi rudarskega projekta, ne nastopa kot odgovorni rudarski projektant.

(6) Kadar je rudarski revident tudi izvajalec rudarskih del, ne sme biti njegov odgovorni rudarski revident hkrati tudi tehnični vodja rudarskih del.

(7) V primeru iz prejšnjega odstavka ne smejo biti odgovorni rudarski projektant, odgovorni rudarski revident in tehnični vodja rudarskih del v krvnem sorodstvu v ravni vrsti do vključno tretjega kolena ali v zakonski zvezi ali živeti v izvenzakonski skupnosti.

121. člen
(zavarovanje odgovornosti)

(1) Izvajalec rudarskih del, rudarski projektant, geološki projektant in rudarski revident morajo imeti pred začetkom opravljanja dejavnosti in ves čas poslovanja zavarovano svojo odgovornost za škodo, ki bi utegnila nastati tretjim osebam v zvezi z opravljanjem njihove dejavnosti.

(2) Višina letne zavarovalne vsote se v skladu s predpisi o zavarovalništvu za posamezen zavarovalni primer ali za vse zavarovalne primere v posameznem letu dogovori med zavarovalnico in osebami iz prejšnjega odstavka. Višina letne zavarovalne vsote, ki se jo določi v zavarovalni pogodbi, ne sme biti:

– za izvajalca rudarskih del pri površinskem izkoriščanju nižja od 70.000 eurov, za izvajalca rudarskih del pri podzemnem izkoriščanju pa nižja od 120.000 eurov, – za rudarskega projektanta nižja od 25.000 eurov,

– za geološkega projektanta nižja od 15.000 eurov in

– za rudarskega revidenta nižja od 10.000 eurov.

(3) Določbe prve alineje prejšnjega odstavka se ne uporabljajo v primeru, če izvaja površinsko izkoriščanje lastnik zemljišča, višina letne zavarovalne vsote iz druge, tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka pa je lahko za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost projektanta ali revidenta in pravne osebe, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, štejejo za malo (mini) gospodarsko družbo, za polovico nižja.

(4) V zavarovalno vsoto iz prejšnjega odstavka mora biti vključeno tudi zavarovanje oseb, ki s pogodbo o zaposlitvi ali s pogodbo o delu opravljajo za izvajalca rudarskih del, rudarskega projektanta, geološkega projektanta oziroma rudarskega revidenta storitve tehničnega vodenja rudarskih del, izdelovanja rudarskih projektov, izdelovanja geološke dokumentacije v rudarstvu ali revidiranja rudarskih projektov in sicer za njih same in za njihovo odgovornost za škodo tretjim.

(5) Ponudniki rudarskih storitev iz prvega odstavka tega člena s sedežem izven Republike Slovenije morajo imeti zavarovano odgovornost za škodo v skladu z določbami tega člena. Za sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo se šteje dokazilo o zavarovanju odgovornosti, sklenjeno v Republiki Sloveniji ali v državi pogodbenici.

126. člen **(pravice rudarskega inšpektorja)**

(1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima rudarski inšpektor pravico:

1. pregledati rudarske objekte, postroje in naprave,
2. pregledati tehnično in drugo dokumentacijo,
3. ugotavljati identiteto oseb, ki izvajajo rudarska dela,
4. odvzeti tehnično dokumentacijo za največ osem dni ali jo fotokopirati v skladu s predpisi, ki urejajo zaščito avtorskih pravic,
5. fotografirati lokacije, kjer je prepovedal dela,
6. zahtevati potrebna obvestila ali osnovne vzorce mineralnih surovin ali drugega materiala, ki so v zvezi z zagotavljanjem varnosti v rudniku ter ustrezna dokazila o tem, da je varnost zagotovljena,
7. v primeru nezadostnih dokazil iz prejšnje točke naročiti pri odboru izvedencev rudarske stroke v imenu in za račun nosilca rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilca rudarske pravice za izkoriščanje izdelavo strokovnega mnenja,
8. predlagati pristojnemu organu uvedbo postopka za odvzem rudarske pravice za raziskovanje ali izkoriščanje, če se kljub odločbi ni izvedlo predpisanih ukrepov za varnost in zdravje pri delu in ukrepov, ki so potrebni za varnost ljudi in okolja,
9. trajno ali začasno prepovedati izvajanje rudarskih del,
10. predlagati odvzem dovoljenja za raziskovanje ali prenehanje rudarske pravice za izkoriščanje, če se kljub odločbi iz 129. člena tega zakona izvaja raziskovanje mineralnih

surovin v nasprotju z dovoljenjem za raziskovanje ali izkorišča mineralne surovine v nasprotju s koncesijsko pogodbo in

11. predlagati izbris osebe iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu, če ta ne izvaja z odločbo odrejenih ukrepov in s tem očitno krši določbe tega zakona.

(2) Rudarski inšpektor lahko največ za osem dni odvzame dokumentacijo, ki jo potrebuje za ugotavljanje resničnega stanja v obravnavani zadevi, če meni, da so očitno kršene določbe tega zakona, tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu in drugih predpisov, izdanih na podlagi tega zakona ali, da obstaja sum, da je bil storjen prekršek.

(3) O odvzemu dokumentacije iz prejšnjega odstavka rudarski inšpektor izda nosilcu rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalcu rudarskih del potrdilo, iz katerega mora biti razvidno, katera dokumentacija je bila odvzeta.

129. člen **(ureditvena odločba)**

(1) Rudarski inšpektor mora nepravilnosti in pomanjkljivosti, ugotovljene pri inšpekcijskem pregledu, vpisati v zapisnik o opravljenem inšpekcijskem pregledu.

(2) Po opravljenem inšpekcijskem nadzorstvu ima rudarski inšpektor pravico in dolžnost z odločbo odrediti, da nosilec rudarske pravice za raziskovanje, nosilec rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalec rudarskih del z dejanjem ali opustitvijo dejanja v roku, ki ga določi rudarski inšpektor, zagotovi izvajanje tega zakona, predpisov, izdanih na njegovi podlagi in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu iz svoje pristojnosti.

(3) Kadar obstoji neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za promet, sosednje objekte ali njihovo okolico in okolje, je odločba iz prejšnjega odstavka lahko tudi ustna. Izrek ustne odločbe rudarski inšpektor vpiše v knjigo rudarskega nadzora, skupaj z odreditvijo ukrepa iz prejšnjega odstavka.

(4) Rudarski inšpektor mora izdati pisno odločbo nosilcu rudarske pravice za raziskovanje, nosilcu rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalcu rudarskih del najkasneje v osmih dneh od dneva, ko je bilo opravljeno inšpekcijsko nadzorstvo.

(5) V odločbi iz prejšnjega odstavka rudarski inšpektor določi tudi rok, v katerem mu mora nosilec rudarske pravice za raziskovanje, nosilec rudarske pravice za izkoriščanje ali izvajalec rudarskih del v pisni obliki sporočiti, na kakšen način je izvršil v odločbi odrejene inšpekcijske ukrepe.

(6) Zoper odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena je dovoljena pritožba.

(7) Pritožba zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve odločbe.

131. člen
(trajna in začasna prepoved)

(1) Rudarski inšpektor lahko z odločbo prepove izvajalcu izvajanje rudarskih del do odprave nepravilnosti, če pri inšpekcijskem nadzorstvu ugotovi:

1. da izvajalec ni zagotovil brezhibnosti sredstev za delo in ustreznega delovnega okolja ter delovnega procesa, kakor je to določeno z odobreno rudarsko tehnično dokumentacijo,
2. da izvajalec pri izvajanju rudarskih del ne upošteva v celoti določb tega zakona, tehničnih predpisov, predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu in drugih predpisov ali rudarskih del ne izvaja v skladu z odobreno rudarsko tehnično dokumentacijo,
3. da zaradi sredstev za delo, delovnega postopka, delovnega okolja ali nezavarovanega območja, grozi delavcem izvajalca rudarskih del nevarnost poškodbe ali zdravstvene okvare ali, da delavci niso prejeli ustreznih navodil,
4. da izvajalec rudarskih del ni upošteval odredb inšpektorja izrečenih z ustno odločbo,
5. da izvajalec rudarskih del ali njegova odgovorna oseba onemogoči inšpekcijski pregled.

(2) Rudarski inšpektor mora z odločbo prepovedati izvajalcu izvajanje rudarskih del do odprave nepravilnosti, če pri inšpekcijskem nadzorstvu ugotovi:

1. da izvajalec izvaja zahtevna rudarska dela brez potrjenega rudarskega projekta za izvedbo ali, da se rudarska dela izvajajo v nasprotju s tehničnimi predpisi, predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu in drugimi predpisi, ki veljajo za rudarska dela v rudniku, kar lahko ogrozi življenje in zdravje ljudi, varnost prometa ter bližnjih objektov ali utegne nastati večja materialna škoda,
2. da pri izvajalcu zaposleni delavci ne izpolnjujejo pogojev glede strokovne usposobljenosti po tem zakonu,
3. da izvajalec ali njegova odgovorna oseba huje ali kljub izrečeni odredbi rudarskega inšpektorja ponovno krši določbe tehničnih predpisov, predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu in drugih predpisov, ki veljajo za rudarska dela ter splošnih aktov izvajalca rudarskih del po tem zakonu,
4. da izvajalec uporablja rudniške gradnje ali naprave brez dovoljenja za uporabo, kar neposredno ogroža stabilnost in obstoj objekta ali naprave, varnost življenja in zdravja ljudi, prometa, sosednjih objektov in okolja ter predstavlja neposredno nevarnost za življenje ali zdravje delavcev izvajalca,
5. da izvajalec pri izvajanju del posega izven odobrenega raziskovalnega ali pridobivalnega prostora.

(3) Rudarski inšpektor z odločbo trajno prepove izvajanje rudarskih del pravni ali fizični osebi, ki:

- raziskuje ali izkorišča mineralne surovine izven odobrenega raziskovalnega ali pridobivalnega prostora, ali
- raziskuje mineralne surovine brez dovoljenja za raziskovanje ali

- izkorišča mineralne surovine brez podeljene rudarske pravice za izkoriščanje ali
- ji je koncesijsko razmerje po določbah tega zakona prenehalo.

(4) V odločbi iz prvega in drugega odstavka tega člena rudarski inšpektor določi tudi rok, v katerem mu mora nosilec rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilec rudarske pravice za izkoriščanje v pisni obliki sporočiti, na kakšen način je izvršil v odločbi odrejene inšpekcijske ukrepe.

132. člen **(način izdaje odločbe)**

- (1) Odločba po prvem in drugem odstavku prejšnjega člena je lahko ustna. Izrek ustne odločbe rudarski inšpektor vpiše v knjigo rudarskega nadzora, skupaj z odreditvijo ukrepa.
- (2) Rudarski inšpektor mora izdati pisno odločbo iz prejšnjega odstavka izvajalcu najkasneje v osmih dneh od dneva, ko je bilo opravljeno inšpekcijsko nadzorstvo.
- (3) Pritožba zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve odločbe.

133. člen **(dolžnosti izvajalca rudarskih del)**

- (1) Izvajalec rudarskih del mora rudarskemu inšpektorju zagotoviti nemoteno izvrševanje inšpekcijskega nadzorstva, mu dovoliti vstop v območje, kjer se izvajajo rudarska dela ter mu dati na razpolago vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki so potrebna za izvedbo inšpekcijskega nadzora.
- (2) Odgovorna oseba izvajalca je dolžna inšpektorju pisno poročati o izvršitvi ukrepov, naloženih z odločbo iz drugega ali tretjega odstavka 129. člena tega zakona tako, da je iz poročila vidno, kako je izvajalec rudarskih del izvršil ukrep.

134. člen **(izvršba s prisilitvijo)**

- (1) Če je pravni ali fizični osebi z odločbo inšpektorja odrejena trajna prepoved izvajanja rudarskih del iz tretjega odstavka 131. člena tega zakona, kršitelj pa z odločbo odrejene prepovedi ne spoštuje, uvede rudarski inšpektor po uradni dolžnosti postopek izvršbe s prisilitvijo.
- (2) V primeru uvedbe postopka izvršbe s prisilitvijo iz prejšnjega odstavka znaša višina prve denarne kazni do 600 eurov.

(3) Vsaka poznejša izrečena denarna kazen za prisilitev se poveča za 400 eurov, pri tem pa skupaj ne sme znašati več kot 1.000 eurov.

(4) Vse kasnejše kazni za prisilitev zavezanca, ki kljub izrečenim kaznim ne izpolni svojih obveznosti, se izrekajo vse, dokler seštevek denarnih kazni ne doseže sedemkratnega zneska iz drugega odstavka tega člena.

(5) Če zavezanec kljub izrečenim denarnim kaznim iz prejšnjega odstavka ne opravi nadenarnih obveznosti iz prvega odstavka tega člena, ga k temu fizično prisili rudarski inšpektor ob pomoči policije. Policija ima pri izvajanju določbe iz prejšnjega stavka vsa pooblastila iz zakona, ki ureja policijo.

135. člen **(izvršba po drugih osebah)**

(1) Postopek izvršbe po drugih osebah uvede s sklepom rudarski inšpektor po uradni dolžnosti zoper nosilca rudarske pravice za raziskovanje in nosilca rudarske pravice za izkoriščanje, ki po končanem izvajanju rudarskih del ne izvede z inšpekcijsko odločbo odrejene dokončne sanacije okolja ali odprave posledic rudarjenja ali odrejenih potrebnih ukrepov zavarovanja, na stroške zavezanca.

(2) Pred izdajo sklepa iz prejšnjega odstavka rudarski inšpektor opozori nosilca rudarske pravice za raziskovanje oziroma nosilca rudarske pravice za izkoriščanje, da bo uveden postopek izvršbe po drugih osebah in mu ustno določi rok, v katerem še lahko izvede s prejšnjo inšpekcijsko odločbo odrejena ravnanja. Ta rok ne sme biti krajši od osmih dni in ne daljši od petnajstih dni.

(3) Za opravljanje materialnih dejanj izvršbe inšpekcijskih ukrepov iz prejšnjega odstavka, odrejenih v dokončnih inšpekcijskih odločbah, izdanih na podlagi tega zakona, se izberejo izvajalci v skladu s predpisi, ki urejajo javna naročila.

139. člen **(inšpekcijski ukrepi v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del)**

(1) Če rudarski inšpektor ob opravljanju nadzorstva sam ali na podlagi obvestila ugotovi, da se na zemljiščih, za katera so izdani prostorski akti, namenjeni rudarstvu v skladu s 151. členom tega zakona, izvajajo nezakonita rudarska dela, odredi, da se dela takoj prenehajo izvajati, o nezakonitih rudarskih delih nemudoma obvesti krajevno pristojno državno tožilstvo in odredi, da se na stroške izvajalca izvede sanacija nelegalnega kopa, kot to določa 4.7. točka 2. člena tega zakona. Kadar so se nezakonita rudarska dela izvedla v preteklosti in se ne izvajajo več, rudarski inšpektor pred tem izvede postopek ugotavljanja izvajalca rudarskih del. Če rudarski inšpektor po uvedbi postopka ne najde izvajalca, ugotovi pa, da lastnik zemljišča ni ravnal v skladu z določbami 90. člena tega zakona, odredi, da nosi stroške sanacije

zemljišča lastnik zemljišča, razen če v tem postopku dokaže, da ni vedel oziroma ni mogel vedeti, da se na njegovem zemljišču izvajajo nezakonita rudarska dela. Pritožba zoper odločbo o prepovedi del in izvedbi sanacije ne zadrži njene izvršitve.

(2) Če inšpektor iz prvega odstavka 123. člena tega zakona ob opravljanju nadzorstva sam ali na podlagi obvestila ugotovi, da se na zemljiščih, za katera niso izdani prostorski akti, namenjeni rudarstvu v skladu s 151. členom tega zakona, izvajajo ali so se izvajala nezakonita rudarska dela, postopa skladno s prvim odstavkom tega člena za postopanje rudarskega inšpektorja.

(3) Sanacijo nelegalnega kopa iz prejšnjega odstavka v sodelovanju z rudarskim inšpektorjem odredi:

- gradbeni inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela na stavbnem zemljišču;
- kmetijski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela na kmetijskem zemljišču;
- gozdarski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela v gozdu;
- okoljski inšpektor, če se nezakonito izvajajo rudarska dela v posebej varovanem območju ali v vodi oziroma na vodnem zemljišču.

141. člen (prekrški)

(1) Z globo od 4.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost:

1. če začne izkoriščanje mineralnih surovin pred začetkom veljavnosti koncesijske pogodbe (prvi odstavek 69. člena);
2. če ne prijavi začetka rudarskih del na predpisani način (drugi odstavek 69. člena);
3. če izvaja rudarska dela, pa ne izpolnjuje pogojev za izvajalca rudarskih del (tretji odstavek 69. člena);
4. če pred začetkom izvajanja zahtevnih rudarskih del ne poskrbi za predpisani rudarski projekt za izvedbo (četrti odstavek 69. člena);
5. če pred začetkom izvajanja rudarskih del ne poskrbi za načrt rudniškega prostora (prvi odstavek 72. člena);
6. če ob izvajanju rudarskih del ne poskrbi za predpisano geološko dokumentacijo (drugi odstavek 72. člena);
7. če ob izvajanju rudarskih del ne poskrbi za načrte rudarskih merjenj (tretji odstavek 72. člena);
8. če Geološkemu zavodu Slovenije ne zagotovi obveščanja, poročanja in odvzema vzorcev (drugi odstavek 72. člena);
9. če ne zagotovi izdelave dokumentacije o zalogah in virih mineralnih surovi, ki jih izkorišča (osmi odstavek 72. člena);

10. če ne spremlja ali nadzoruje geoloških in geofizikalnih pojavov, ne zagotavlja monitoringa o vplivih svoje dejavnosti na okolje ali o njem ne vodi dokumentacije o vplivih na okolje (deveti odstavek 72. člena);
11. če onemogoči predpisano kategorizacijo glede na obstoječe nevarnosti in stopnje nevarnosti zaradi škodljivih pojavov plina, vode in drugih nevarnih lastnosti (deseti odstavek 72. člena);
12. če ne prijavi začasne ustavitve del na predpisani način (prvi, drugi in četrty odstavek 82. člena);
13. če ne klasificira in kategorizira zalog in vire mineralnih surovin in o njih ne poroča ministrstvu, pristojnem za rudarstvo, na predpisani način (prvi odstavek 83. člena);
14. če začne z gradnjo dodatne rudarske infrastrukture brez gradbenega dovoljenja (tretji odstavek 84. člena);
15. če omogoči uporabo izvedenih zahtevnih rudarskih del brez poprej izvedenega strokovnega tehničnega pregleda (prvi odstavek 94. člena);
16. če v primeru popolne in trajne opustitve izvajanja rudarskih del ne vložil vloge za pridobitev dovoljenja za opustitev rudarskih del (drugi odstavek 95. člena);
17. če trajno zapusti rudnik brez pravnomočne odločbe prenehanju pravic in obveznosti (prvi odstavek 100. člena).

(2) Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko gospodarsko družbo, se kaznuje z globo od 10.000 do 50.000 eurov, pravna oseba, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 20.000 do 100.000 eurov, odgovorna oseba pravne osebe, ki se po predpisih, ki urejajo gospodarske družbe, šteje za srednje veliko in veliko gospodarsko družbo, pa se kaznuje z globo od 1.000 do 6.000 eurov.

145. člen (prekrški)

Z globo od 300 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek fizična oseba:

1. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za tehnično vodenje rudarskih del (prvi odstavek 70. člena);
2. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, pa pri vodenju in nadziranju ne poskrbi, da se rudarska dela izvajajo v skladu z določili tehničnih predpisov, predpisov o varnosti in zdravju pri delu v rudarstvu, predpisov, ki urejajo varnost in zdravje pri delu, in splošnih aktov, ki veljajo za rudarska dela (prvi odstavek 78. člena);

3. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, pa pri vodenju ali nadziranju ne zagotovi, da se delovne priprave in naprave vzdržujejo v predpisanem stanju ter se uporabljajo v skladu s predpisi (tretji odstavek 78. člena);
4. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, pa ne vodi knjige rudarskega nadzora na predpisani način (79. člen);
5. če nastopa kot odgovorni rudarski projektant, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega rudarskega projektanta (prvi odstavek 105. člena);
6. če nastopa kot odgovorni vodja rudarskega projekta, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega vodjo rudarskega projekta (drugi odstavek 105. člena);
7. če nastopa kot odgovorni rudarski revident, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega vodjo rudarskega projekta (tretji odstavek 107. člena);
8. če nastopa kot vodja rudarskega revidiranja, pa ne izpolnjuje s tem zakonom predpisanih pogojev za odgovornega vodjo rudarskega projekta (četrti odstavek 107. člena);
9. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident ali odgovorni vodja rudarskega revidiranja, pa ni vpisan v imenik pooblaščenih oseb v rudarstvu (110. člen);
10. če nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident ali odgovorni vodja rudarskega revidiranja, pa nima sklenjene ustrezne pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, ali ta dela ne opravlja preko kooperacije ali na drug zakonit način (tretji odstavek 113. člena);
11. če po pravnomočnosti izbrisa iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu še vedno nastopa kot tehnični vodja rudarskih del, odgovorni rudarski projektant, odgovorni vodja rudarskega projekta, odgovorni rudarski revident ali vodja rudarskega revidiranja (šesti odstavek 114. člena);
12. če ne dovoli inšpektorju vstopa v poslovne ali obratne prostore ali mu ne da na razpolago vseh zahtevanih podatkov, listin in poročil, ki se nanašajo na inšpekcijske zadeve (prvi odstavek 133. člena).

145.b člen
(pooblastilo za izrek globe v razponu)

V primerih iz 140., 141., 142., 143., 144., 145. in 145.a člena tega zakona lahko rudarski inšpektor v hitrem postopku o prekršku izreče globo v katerikoli višini znotraj razpona, ki je predpisan pri posameznem členu.

156. člen
(izdaja predpisov)

- (1) Vlada najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz drugega odstavka 12. člena, iz tretjega odstavka 53. člena in tretjega odstavka 54. člena tega zakona.
- (2) Minister, pristojen za rudarstvo, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz 16. člena, šestega odstavka 76. člena, drugega odstavka 83. člena in četrtega odstavka 101. člena tega zakona.
- (3) Minister, pristojen za rudarstvo v soglasju z ministrom, pristojnim za varnost in zdravje pri delu in ministrom, pristojnim za varstvo pred ionizirajočimi sevanji, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz četrtega odstavka 74. člena, šestega odstavka 75. člena in tretjega odstavka 111. člena tega zakona.
- (4) Minister, pristojen za rudarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za varnost in zdravje pri delu in ministrom, pristojnim za varstvo pred ionizirajočimi sevanji, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona imenuje odbor izvedencev rudarske stroke in določi postopek za izdajo tehničnega soglasja v skladu z drugim in četrtem odstavkom 74. člena tega zakona.
- (5) Minister, pristojen za rudarstvo, izda najkasneje v petih letih po uveljavitvi tega zakona tehnične predpise iz prvega odstavka 73. člena tega zakona.